

ВВОДНИК

Бумеранг

Пише Мирољуб Јовановић

После прошлогодишње седнице градске Скупштине на којој је прихваћен извештај Анкетне комисије, можда би се могло закључити да је на аферу „јавне набавке“ стављена тачка. Али, није! Не зато што је вишечлана комисија од представника свих одборничких група нешто гледала кроз прсте кад је утврдила да је од 2004. године наставом све рађено по закону. Не ни зато што се истом ствари тек бави полиција јер је кривично пријаву против веће групе градских функционера поднео лист „Курир“ Специјалном тужилаштву за организовани криминал, а оно је проследило тужиоцима у Крагујевцу (опширије на страни 4.).

Афера се наставља у модификованим облику као политички процес (неки би рекли и обрачун) унутар владајуће коалиције на линији „Заједно за Крагујевац“ – Демократска странка. То је јавно и најавио градоначелник Верољуб Стевановић, који је био главна мете „прозивко“ коју је у серији турара „Курир“ и који се, мимо медијске праксе, појавио и у улози „тужиоца“. Стевановић, међутим, као и његови најближи сарадници, полазе од пуног уверења (не више претпоставке) да је компромитовање локалне власти преко „Курира“ масло Демократске странке. Додуше, још није утврђено с ког нивоа је радио „мозак“ афере, да ли градског, централног у Београду или комбиновано.

Свеједно, са ознаком „хитно“, градоначелник тражи и лично изјашњавање демократа који су сада његови сарадници у градској извршној власти или на местима директора и чланова управних одбора јавних предузећа и установа. Небитно да ли су њихови прсти били у аферашком тесту, они су као чланови Демократске странке – притерани уза зид.

На шта оваква тактика, која се не може квалифицирати као учена јер свако партијски сврстан и на муси треба да се определи, може да изађе? Прво, чему нас искуство учи, јесу страначки пребези, под условом да за то има обостране воље. Пре тога, међутим, ваља очекивати да прозвани и притиснути кадрови ДС у власти „стегну петљу“ и покушају да у својој странци добију бар три одговора: је ли ДС дотурала компромитујући материјал „жутој штампи“, ако јесте хоће ли то јавно да призна и, коначно, како ће одговорити на став друге стране да партнерство у коалицији треба да се раскине?

При томе се може типовати да градоначелник поменутим захтевом и жели да испровоцира такве одговоре, с обзиром да су премоћ и иницирање нових потеза сада у његовим рукама. Како год да се у наставку приче постави, Демократска странка већ је губитничка страна. Зашто?

Прво, зато што је играла на погрешну карту по разону да је у ћутању сигурност. После млалих и неубедљивих одговора да с су премоћ и иницирање нових потеза сада у његовим рукама. Како год да се у наставку приче постави, Демократска странка већ је губитничка страна. Зашто?

Да ли то раде по сопственој памети или по „вишим“ инструкцијама – сасвим је свеједно. Ефекат је исти. А пошто су Верољуба Стевановића, што ћутањем, што претпостављеним чинењем, довели до усјања, пропустивши му и сву иницијативу, сада могу очекивати само жесток бумеранг. Уосталом, већ су га и добили сторијом о „Ангирлу“ који је на већ описане начине био главни грађевинар у граду од 2001. до 2004. године, баш у време владавине ДС.

Дакле, од афере „јавне набавке“ на штети су град (због потенцијалних инвеститора), само тренутно „Заједно за Крагујевац“ и његови членци, а највише и најтрајније Демократска странка. И то непосредно после обзнање консолидације и најаве политичког снажења.

КАЗНА КОЈА ЈЕ УЗНЕМИРИЛА ЛЕКАРЕ Преки суд за радиолога

СКУПШТИНА О АФЕРИ „ЈАВНЕ НАБАВКЕ“

Демократе
прозване па
упозорене

страница 4.

ПРИСТАЈАЊЕ РАДНИКА НА МИНИМАЛНЕ ЗАРАДЕ

Минималац
као
„премија“

страница 7.

ВЕЉКО ПЕТРОВИЋ, ПИОНИР АМЕРИЧКОГ ФУДБАЛА

Велико
срце
у грудима

страница 26.

ДРУГА СТРАНА

Анкетари и анигорци

Пише Драган Рајичић

Шта је у људском бићу што човека тера пижу, пардон - у коалицију? Одговор на ово парафразирано алкохоличарско питање потписнику ових редова и даље је недоступан. Шта више, након последње „анкете“ седнице овдашњег парламента, тек ми то није јасно. Како је могуће да нашем градоначелнику и његовим надмоћним партијским друговима увале у коалицију „Жуто Предузеће“ са оноликим „анигорским“ путером на глави, знају вероватно само они који су у том коалиционирању учествовали. Иако им њихова подршка у вршењу власти није била неопходна, могуће је да су „анкетари“ удомили под своје скуне „анигорце“ држећи се оне народне да од вишке главе не боли. Из онога што су ономад рекли, јасно је да са њима више не би ишли ни у мокри чвор ради потребе, а камоли у даљи КГ препород. Но, ако се „анигорци“ извину „анкетарима“ за ове мале пакости које су им подметали и то испод жита, како сами тврде, могу да остану и даље у коалицији са све оним путером који су у њу унели. Онда и грађани могу да одахну јер се у том случају ничији образ више неће доводити у питање. Поштено! Такрећи!

Са друге стране, шта је „Жуто Предузеће“ отерало у дотичну коалицију знају само Господ Бог и Онај до њега који је једно и њихов врховни поглавар. Тако разбијени, слаби и дезоријентисани, они су били добри док су могли, а кад им је попустила концептација и кад су заборавили на „анигорски путер“, почели су, опет по речима „анкетара“, да им подмећу клипове у точкове. Да сумњају у оно у шта се не сумња ако хоћеш да се и даље дружимо. Разбијени, слаби и дезоријентисани нису имали храбrosti да и јавно, у градском парламенту, макар прошапућу оно што тајно брује на сав глас, али зато ни њима не смета да и даље седе у коалицији са „анкетарима“ који су им сасвим транспарентно показали средњи прст и ногу за шут у дебело месо. И све су прилике да им својевољни излазак из коалиције неће ни пасти на памет док се Онај до Бога тога први не сети. Дотле ће по кафанама и приватним кућама свом коалиционом партнери бити љута опозиција, а у парламенту ће, пак, углавном ћутати јер ко зна зашто је то добро. Опет поштено! И опет - такрећи!

Осим што је показала колико зарад нашег добра могу да буду чудесне политичке коалиције и што је прозванима издала сертификат о поштењу, а непрозване назамала „анигорским“ путером, поменута седница локалног парламента је историјска из још неколико разлога. Најпре, оборена је стара Черчилова теорија која каже да ако хоћеш нешто да забашуриш, формирај комисију (читај - анкетни одбор). Овај одбор је толико добро радио да је и владајући Филозоф у њему препознао врхунског установљивача истине коме неко други, рецимо надлежни органи, не би могли ни да прим-иришу.

И друго, чланови Анкетног одбора су у свом раду постигли толико добар консензус да је и љута опозиционарка Наташа Јовановић имала муке да у скupштинској дискусији некако разводни закључке у чијим доношењима су учествовали и њени партијски другови. Разним сумњичалима зато је већ пало на памет да су радикали свој допринос издавању сертификата о поштењу градским оцима дали у замену за њихову помоћ око повраћаја одборничких мандата који су им незаконито одузети. Но, да ли у томе има истине најбоље ћемо знати ако буде формиран још један анкетни одбор који би све то лепо испитао!

Карикатура: Горан Миленковић

АНКЕТА ШТА КАЖЕТЕ НА ТО ШТО ЈЕ ДИНКИЋ НАГРАДИО РАДНИКЕ ЗАСТАВЕ ПО ЈЕДНОМ ПЛАТОМ?

M. Јињашовић

**Јасмина
Миленковић,**
дипломата:
- Изненађена
сам, право да вам
кажем.

**Марко
Петронијевић,**
студент
машинаства:
- Сумњам!

**Данијела
Јовановић,**
дипл.
економиста:
- Немам
појама,
нисам чула.

**Миодраг
Рађайлoviћ,**
кафеџија:
- Знаћу да је
дао кад радници
почну да троше
паре у кафани.

**Милош
Тодоровић,**
дипл. економиста:
- Јесам чуо,
али немам
коментара.

**Ружица
Милосављевић,**
инжењер
машинаства:
- Купује
Динкић
социјални мир!

**Мая
Јовановић,**
професор
клавира:
- Нисам знала,
али дај боже да је
истина.

**Миодраг
Тодоровић,**
таксиста:
- Ситним
парама замазује
очи радницима!

**Жарко
Стојановић,**
бравар:
- Дај боже да
буде дарежљив и
према мојој
фирми.

ФИЈАТ АУТОМОБИЛИ СРБИЈА

Италијани потврђују озбиљност

У Фабрици аутомобила почела је производња „пунта“ са дизел мотором од 1.300 кубика у две верзије „динамик“ и „емошен“, а ускоро треба да крене и продукција возила на гас. Укупна инвестиција „Фијата“ и Србије ове и наредне године биће око 700 милиона евра, када у фабрици треба да почне производња новог модела „А“ или „Б“ класе

Пише Милутин Ђевић

говор о заједничком улагању италијанског „Фијата“ и Републике Србије због економске кризе реализације се спорије него што је предвиђено, али помаци на боље су видљиви на сваком кораку. Станеј у фабрици неупоредиво је боље него што је било пре неколико месеци.

Продуктивност је повећана три пута, са почетних 40 на 120 „пунта“ дневно, а у септембру дневна производња треба да се устали на 200 возила. Уведена је друга смена и према најавама министра економије Млађана Динкића радници ће ову зиму дочекати у затрејаним халама, што је последњих десетица било незамисливо, радници су уместо рада у нормалним условима добијали надокнаду за смрзвање.

Последњег дана прошле недеље званично је почела производња „пунта дизел“, што је био повод да у крагујевачку фабрику, поред

ЦЕНА НОВОГ ПУНТА**Од 9.500 до 10.500 евра**

„Пунто“ са дизел мотором кошта 10.499 евра, а уз попуст од 1.000 евра по систему „старо за ново“ 9.499 евра. Овај аутомобил може да се купи и на кредит уз фиксну каматну стопу 4,5 одсто, са роком отплате до седам година и без учешћа.

Иначе, аутомобил са дизел мотором производиће се у две варијанте „динамик“ и „имоушен“. Модели се разликују по додатној опреми, а од интересовања купаца ће зависити колико ће се аутомобила произвести и једној, а колико у другој, луксузнијој варијанти.

У крагујевачкој фабрици тренутно се производи пет варијанти „пунта“ са различитим нивоом опреме.

министра Динкића и министарке за Национални инвестициони план Верице Калановић, дођу и амбасадор Италије у Србији Армандо Варикио, директор међународног пословања „Фијатове“ фабрике у Торину Силберио Бонфиљоли, председник управе „Фијат аутомобили Србија“ Ђовани де Филипич и представници града Крагујевца. Посета овако високе делегације показује да су потпи-

сици уговора о заједничком улагању заинтересовани да се потписано и реализује, али и спремност обе стране да у договору реше евентуалне проблеме настале одлагањем „Фијатове“ инвестиције од 200 милиона и државне од 50 милиона евра као оснивачки улог у фирму „Фијат аутомобили Србија“.

Две варијанте новог модела

Млађан Динкић најавио је да ће у наредна два месеца са „Фијатом“ бити потписан анекс уговора, када ће бити прецизирano да ли ће се у Крагујевцу, поред „пунта“, производити нови модел „А“ или нови аутомобил „Б“ класе и о ком моделу се ради.

Према Динкићевим речима, постоје две опције. Ако се „Фијат“ одлучи за модел „Б“ класе, како је основним уговором било планирано, производња тог новог модела достигла би бројку од 140.000 возила годишње. Ако би се, пак, Италијани определили за мањи градски аутомобил „А“ класе, као што је предложила српска страна, у крагујевачкој фабрици би се производило 250.000 аутомобила на годишњем нивоу.

- Очекујем да ће у наредна два месеца бити донета коначна одлука који тип новог модела аутомобила ће се производити у Крагујевцу, а онда крећу инвестиције и убрзани развој Шумадије и Србије. Надамо се да ћемо ићи на максималну серију и модел „А“ класе, рекао је Динкић.

Без обзира за коју се опцију „Фијат“ буде определио, пробна производња новог модела почеће крајем наредне, да би 2011. године продукција кренула пуним капацитетом. То је према садашњим пројекцијама.

Иначе, модел серије „А“ подразумева мали градски аутомобил

ВИСОКА ДЕЛЕГАЦИЈА У ФАБРИЦИ АУТОМОБИЛА

мање запремине, односно кубикаže мотора, али и нешто скромнију опрему. Аутомобили „Б“ класе одликују се већом запремином мотора, луксузнијом опремом и нешто већим габаритима и тежином. Тако је „пунто“ који се сада производи у Крагујевцу сврстан у серију „А“, док је „гранде пунто“ заузео место у серији „Б“.

На ову производњу ваља додати и производњу 50.000 „пунта“ у свим варијантама - са погоном на бензин, дизел и плин.

Министар економије наглашава да ће ове и наредне године укупне инвестиције „Фијата“ и Републике Србије у компанију „Фијат аутомобили Србија“ изно-

привредних возила из производне гаме италијанског производија камиона и аутобуса, али и да се изгради потпуно нова фабрика аутобуса.

Подсетимо, недавно је у Скупштини града потписан сличан протокол са словеначком компанијом „Вијатор вектор“ о изградњи нове фабрике аутобуса.

Према речима градоначелника Крагујевца Верољуба Стевановића, све шта се дешава у Фабрици аутомобила показује да ће са „Фијатом“ све кренути како је замишљено.

- Са „Камионима“ јесте проблем. Овога тренутка у сарадњи са „Ивеком“ и реализацијом плани-

„МУЛТИ ЦЕТ“ ДИЗЕЛ МОТОР**Међу најбољима у свету**

Мотор који се уградије у аутомобил са погоном на дизел „мулти цет 1,3“ има 1.258 кубика, 70 коњских снага и четири цилиндра. Ау-

томобил достиже максималну брзину од 164 километра на сат, а до 100 километара убрзава за 12,2 секунде. Просечна потрошња је 4,5 литара евра дизела на 100 километара, у граду је 5,6, а на отвореном путу 3,9 литара. Тврди се да је дизел мотор од 1.300 кубика, један је од најбољих у свету.

Главне карактеристике мотора су најнижа потрошња у својој класи, ниска емисија угљендиоксида, висок обртни момент и висока издржљивост.

Исти мотор се уградије и у дизел варијанте модела „фијат 500“, „панде“, „добло“, „гранде пунто“ и „ланчио испилон“.

сити 700 милиона евра, рачунајући и улог у основни капитал пре- ма основном уговору о заједничком улагању.

„Камиони“ на чекању

Приликом прошлонедељног баварка у Крагујевцу није било речи о судбини Меморандума о разумевању који је потписан између италијанског „Ивека“, који је члан „Фијатове“ групације, и Републике Србије о заједничком улагању у „Заставу камионе“. Према договору који је постигнут у моменту потписивања уговора „Фијата“ и Србије било је планирано да се у „Камионима“ настави производња

раних активности нема видљивих помака. У „Заставу камионима“ се одржава производња, што је веома важно. Видећемо шта ће се даље дешавати. Очекујем да са „Вијатор вектором“ у августу или септембру почнемо озбиљно да разговарамо о производњи аутобуса у Крагујевцу. То би значило упошљавање једног броја радника и из „Камиона“. Мислим да се види наговештај краја ове кризе и надам се да ћемо до краја године имати озбиљније програме за „Заставу камионе“. Ту не мислим само на „Ивека“, јер има и других могућности и варијанти, каже Стевановић.

НАГРАДЕ ПРОИЗВОДНИМ РАДНИЦИМА**Сваком по 30.000 динара**

Имајући у виду повећану производњу последњих месеци, радници Фабрике аутомобила биће награђени са по 30.000 динара и тај износ ће им бити исплаћен у три једнаке месечне рате. Овај бонус ће важити само за раднике који раде на монтажним тракама на којима се производи „пунто“, а таквих је око хиљаду. Прва рата од 10.000 динара већ је исплаћена, наредна ће бити у септембру, а трећа пред Нову годину.

Иначе, Млађан Динкић каже да је прије продаже „пунта“ са знаком италијанског производија до сада зарадено 350 милиона динара.

- Први пут после 20 година 950 радника Фабрике аутомобила нису на терету државе, односно пореских обvezника, већ сами зарадују своју плату.

Према речима председника Управног одбора „Фијат аутомобили Србија“ Ђованија де Филиписа, у „Фијату“ су задовољни постигнутим резултатима и квалитетом производње. До сада је у фабрици произведено 4.304 аутомобила, од чега је купцима испоручено 3.325 „пунта“.

Де Филипис је додао да ће у 2009. производња у крагујевачкој фабрици бити много већа од предвиђене, јер је споразумом који су у Торину 30. јануара ове године потписали Влада Србије и „Фијат“ предвиђено да буде произведено најмање 15.000 аутомобила.

Према његовим речима, пројекат „Фијат аутомобили Србија“ доноси корист крагујевачкој Застави, која сваког месеца добија део зараде од 1,5 милиона евра.

Министар Динкић најавио је и могућност повећања квоте возила која ће бити продавана по систему „старо за ново“ који држава субвенционише. До сада је та квота била 5.000 и она је у целости распродата пре него што је производња почела.

ИЗВЕШТАЈ СКУПШТИНСКОГ АНКЕТНОГ ОДБОРА

Јавне набавке по закону

Пише Гордана Божић

Hа ванредној седници Скупштине града која је прошлог петка по други пут одржана по хитном поступку на дневном реду нашла се само једна тачка - извештај Анкетног одбора који је формиран 16. јуна, на првој ванредној скупштинској седници. У његовом саставу нашли су се представници свих одборничких група крагујевачког парламента. Одборници ДС-а нису именовали свог представника, а нису присуствовали ни једној од ове две седнице Скупштине.

Задатак Анкетног одбора био је да утврди чињенице везане за поступке јавних набавки које је град спровео у периоду од октобра 2004. до јуна 2009. године, као и да преиспита послове које је обавило предузеће „Анигор“ из Крагујевца од почетка 2001. до октобра 2004. године.

Анкетни одбор одржао је 14 седница које су трајале у просеку по четири сата, а за пружање стручне помоћи ангажована је Данијела Дробњак, начелница Одељења за јавне набавке у Градској управи за финансије.

Посао Анкетног одбора подразумевао је увид у оригиналну документацију и испитивање свих актера који су учествовали у поступку јавних набавака.

Одбор је утврдио да су све јавне набавке обављене у складу са законом, а у извештају су приказани и подаци о радовима које је изводило предузеће „Анигор“.

За усвајање извештаја гласало је 46 од 56 присутних одборника, док је један био уздржан. Одборници СРС-а напустили су седницу када је почело гласање, а представници СНС-а и ДСС-а нису гласали, иако су присуствовали седници.

■ Одговор на прозивке

Посебна пажња Анкетног одбора посвећена је набавкама великих вредности које су биле пре-

САША ГАВРИЛОВИЋ, ПРЕДСЕДНИК АНКЕТНОГ ОДБОРА

Анигорове блокаде по налогу

„Анигор“ је било предузеће претходне градске власти. Фирма која има четири запослена, а ни једног лиценцираног пројектанта ни извођача радова у сталном радном односу. Из закључака Анкетног одбора видело се како су изводили повремене радове. У каснијем периоду, ова фирма добила је задатак да блокира све послове на изградњи града. То је чинила тако што је у свим набавкама у којима није добила посао, покушавала да обори тендере и продужи рокове почетка изградње објекта. Да ли мисlite да је то случајно или их је инструментализовала претходна власт? Та господа, када виде да не могу ни на који начин да зауставе развој града, почињу да се служе прљавим средствима и да руше углед града, како би се поново вратили на власт. Међутим, грађани су препознали овај прљави посао и на изборима за чланове савета месних јединица дали поверење у више од 70 одсто изборних јединица.

Прегледајући документацију о градњи фискултурне сале Друге гимназије, вртића „Сунце“, Сајмишта, Шарене пијаце, станове у Колонији и на Аеродрому, реконструкције базена и Бизнес иновационог центра, Анкетни одбор закључио је да није било неправилности. Али, у периоду 2001 – 2004. година, када је највише послова поверило „Анигору“, откривене су бројне брљотине

дмет „прозивки“ у медијима, као што су изградња фискултурне сале у Другој гимназији, вртића „Сунце“, градског Сајмишта, станове у Старој колонији и на Аеродрому, затим изградња Шарене пијаце, реконструкција дела Градских базена и Бизнес иновационог центра.

У свим тендерима учествовало је ГЗТП „Анигор“, а у четири од осам набавки (Друга гимназија, Шарена пијаца, „Сунце“ и Градски базени) упутило је захтев Комисији за заштиту права понуђача. Осим у случају Шарене пијаце, Комисија је све захтеве „Анигора“ одбила као неосноване.

У поступку јавне набавке за градњу Шарене пијаце јавило се више фирми, међу којима и „Анигор“. Ова фирма се писмено обратила Комисији за избор понуђача тражећи да се измене критеријуми по којима је било потребно да извођач има референцу од 3.000 квадрата изграђених објеката. „Анигор“ предлог је прихваћен, референца смањена на две хиљаде и о томе обавештени учесници конкурса. Уследио је још један захтев „Анигора“, који је овог пута тражио да се измене бодовање рока израде, али је комисија „Тржница“ то одбила, због чега је „Анигор“ упутио жалбу Комисији за заштиту понуђача.

Пошто је град имао обавезу да што пре пресели „бувњак“ због градње „Меркатора“, ушло се у поступак са директним погађањем. Позвана су три извођача са референцима, а посао је добила ГЗТП „Градња“ из Старе Пазове. Процјена вредности радова износила је 129, а извођач је понудио да уради овај посао за 124 милиона динара. О свему је обавештена и Управа за јавне набавке која није имала никаквих примедби, па је склопљен уговор са овом фирмом.

Тада се поново појављује „Анигор“ са примедбама на избор извођача, као и због тога што није био позван. Комисија је одбила његову жалбу, а он је 8. априла најавио да ће упути захтев републичкој Комисији за заштиту понуђача. По Закону о јавним набавкама имао је рок од три дана да то учини, па се чекало на одговор Комисије, који је стигао после месец и по дана. У њему је наведено да им се „Анигор“ обратио 15. маја, односно 34 дана после законског рока, што је овдашња Комисија прихватила као доказ да се „Анигор“ жалио ван рока и да се није ни поступало по његовом захтеву.

Тада је кренула изградња објекта, посао је завршен у октобру, да

би у новембру стигло решење Комисије за заштиту права, која поништава тенддер, наводећи да је у писарници дошло до грешке приликом завођења предмета, па је наведен датум 15.05. уместо 10.04.2008. године. У извештају Анкетног одбора стоји да ЈКП „Градске тржнице“ сматрају да је таквим ставом Комисија за заштиту права „желела да оправда свој несавестан рад и своју грешку оправда грешком у писарници“. У моменту доношења решења Шарена пијаца је већ пуштена у рад, а „Градске тржнице“ нису позване на одговорност нити су кажњене, како је то иначе по Закону о јавним набавкама предвиђено.

ГРАДОНАЧЕЛНИК ВЕРОЉУБ СТЕВАНОВИЋ ХВАТА БЕЛЕШКЕ ИЗ ДИСКУСИЈЕ

Међутим, приликом градње и реконструкције Бизнес центра у поступку са погађањем „Анигор“ је смањио почетну цену за више од 30 одсто и добио посао. Радови су окончани почетком децембра прошле године, посао наплаћен, а објекат је усељен и свечано отворен. Испоставило се, међутим, да није све било завршено, као и да је било недостатака, због чега се ди-

ректор БИЦ-а Драган Ранковић писмено обратио извођачу. У закључку Анкетног одбора наједно је да је извођач радова однео са градилишта грађевинску књигу и атестну документацију, због чега није било могуће спровести технички пријем, као и да се предузимају све мере како би извођач завршио радове. У другом делу извештаја Анкетног одбора при-

ВЕЋИНА ОДБОРНИКА УСВАЈА ИЗВЕШТАЈ АНКЕТНОГ ОДБОРА

САСТАВ АНКЕТНОГ ОДБОРА

Сви – осим демократа

1. Саша Гавrilović, председник, одборник са листе „Заједно за Крагујевац“
2. Слободан Дивјак, заменик, СРС
3. Јарко Биорац - ЗЗК
4. Далибор Јекић - ЗЗК
5. Душан Вељић - ЗЗК
6. Саша Симић - СРС
7. Миодраг Николић - СПС - ПУПС - ЈС
8. Драгослав Илић - ДСС - НС

СКУПШТИНСКА РАСПРАВА

Демократе прозване,

Hакон подношења извештаја председника Анкетног одбора у скупштинској расправи није било дисонантних тонова. Представници владајуће коалиције оценили су пословање предузећа „Анигор“ као опструкцију локалне власти, са жељом да се она дискредитује.

У току расправе Наташа Јовановић (СРС) рекла је да извештај показује да су јавне набавке у периоду 2004 – 2009. године спроведене у складу са Законом, али да ће одборници ове странке због „неслагња са политичком јавним набавкама“ приликом гласања о извештају напустити скупштинску салу, што су и учинили.

Одборник Владан Вучићевић (НС) најавио је уздржаност приликом гласања, као и Косара Станковић из ДСС-а.

Пуну подршку извештају Анкетног одбора дала је одборничка гру-

па СПС јер, како је рекао Мирољуб Клачар, на основу рада овог тела и свих чињеница нема никаквих дилема да су јавне набавке спроведене у складу са законом.

Председник Скупштине града Саша Миленић поставио је питање зашто би уопште неко ставио под сумњу јавне набавке само у три или четири случаја, када нису највеће градске инвестиције. Како да нико не помене највеће инвестиције Предузећа за изградњу града или „Водовода“, питао је Миленић и истовремено одговорио да се из тога види шта је заједнички именитељ свих

медијских помињаних случајева.

– У свима је на тендерима учествовало и изгубило предузеће „Анигор“, а циљ је био да се стави под сумњу цела локална самоуправа, баш у случајевима где посао није добио „Анигор“. Прича тада постаје политички озбиљна, јер ми знамо да је власник овог предузећа члан Демократске странке у Крагујевцу. Тај господин је и данас испред новоформираног одбора ДС-а и члан једног од управних одбора јавних установа које поставља ова Скупштина. Знамо поуздано да је ангажован у текућим пословима ДС-а, јер је у

СПЕЦИЈАЛНО ТУЖИЛАШТВО УСТУПИЛО ПРЕДМЕТ КРАГУЈЕВЧАНИМА

Курир тужи пола града

Уредништво дневног листа „Курир“ из Београда 15. јуна поднело је кривичну пријаву Специјалном тужилаштву против градоначелника Верољуба Стевановића, Небојше Васиљевића, члана Градског већа, Миодрага Поповића, бившег члана Градског већа, затим Саше Миленића, народног посланика коалиције „Заједно за Шумадију“, Миољуба Јоксимовића, директора Друге гимназије, Слађана Радовановића, председника Комисије за јавне набавке, Војислава Младеновића, председника Комисије за јавне понуде, Славице Отовић, директорке Установе за децу „Нада Наумовић“, Миленка Анђелковића, председника Комисије за понуде града Крагујевца, као и против Миомира Поповића, председника Комисије за јавне набавке крагујевачког Клиничког центра.

У кривичној пријави уредништво „Курира“ наводи злоупотребе у јавним набавкама на штету државе, односно оптужују поменуте да су почињили злоупотребу службеног положаја из члана 359. Кривичног закона Србије.

- С обзиром да из кривичне пријаве и приложених доказа не произилазе чињенице које би указивале да је учинено кривично дело из области организованог криминала, Специјално тужилаштво проследило је пријаву Окружном јавном тужилаштву ради провере навода, каже Ненад Јовановић, заменик Окружног јавног тужилаштва, коме је додељен овај предмет.

По његовим речима, предмет је стигао у Крагујевац 2. јула, а четири дана касније наложен је овлашћење полицији (инспекторима за суштицаја привредног криминала) да провере наводе из кривичне пријаве у складу са Законом о кривичном поступку.

Реч је иначе о обимном материјалу који је „Курир“ доставио уз кривичну пријаву.

Е. Ј.

казани су подаци утврђени на основу преиспитивања послова које је радио предузеће „Анигор“ од почетка 2001. до октобра 2004. године. Нарочита пажња посвећена је реконструкцији и надградњи Центра за социјални рад и обданишта „Невен“. У оба случаја извршач радова био је „Анигор“.

■ Недовршени радови и поправке

Када је реч о Центру за социјални рад, Анкетни одбор је утврдио да је објекат завршен, али да је дошло до прокишињавања крова и уласка воде у канцеларије, због чега се појавила влага и отпадање плафона у тим просторијама. Иако је извршач радова упућено више примедби, у гарантном року, није извршена поправка нити отклоњени недостаци. Како санација крова није извршена, Центар је био прикупљен да о свом трошку ангажује нову фирму која је одрадила овај посао.

Укупна вредност радова које је извршио „Анигор“ износила је 5,7 милиона динара, при чему је само за додатне радове плаћено око два милиона динара. За ангажовање нове фирме за поправку крова плаћено је накнадно још 677 хиљада динара.

Реконструкција и додградња обданишта „Невен“ почела је јуна 2003. године. Предрачунска вредност радова износила је 13,4 милиона динара, док је укупна вредност, рачунајући и четири анекса уговора, изашла на 16,9 милиона динара.

Извршачу и надзорном органу исплаћено је у целости, а да није дан од њих није завршио посао до краја. Одмах по окончању посла уследило је низ озбиљних рекламија на квалитет изведеног радова. За време једне олује одлетео је кров на изграђеном објекту, испуцали су зидови плафони, отпали плочице. Санацију неких од поменутих пропуста урадила је сама установа, док је веће радове (поправку крова) финасирао град.

Осим тога, нису били завршени ни радови предвиђени уговором (бетонирање тоотара, бојење фасаде, термоизолација фасаде, набавка и уградња лифта). Ни до данас, међутим, није извршен технички пријем овог обданишта. Мишљење чланова Анкетног одбора је, пошто је уговор са извршачем зајачен јуна 2003. године, да је требало применити Закон о јавним набавкама који је ступио на снагу јануара те године и по њему споровести нови поступак.

БЛИЖИ ЛИ СЕ РАСПЛЕТ СПОРА У „22. ДЕЦЕМБРУ“

Понуда акционарима да нађу купца

Из Министарства економије стигао одговор да Агенција више није надлежна и да се сви спорови могу решавати на суду, док су истовремено власници и мали акционари започели преговоре, у којима се, независично, малим деоничарима нуди да нађу купца фабрике за 37 милиона евра, колико тврде да имовина вреди

Пиши Милош Пантић

Па ли ће се до разрешења необичног спора у бившем предузећу „22. децембар“ доћи преко суда, или преговорима између већинских власника и малих акционара који су недавно започели? Да се, док траје привидна „пат позиција“ и мали акционари под блокадом држе просторије фабрике већ два месеца, ипак нешто дешава што треба да доведе до окончања нерегуларне ситуације, потврђује писмо из Министарства економије, које је на адресу Удружења малих акционара недавно стигло.

У том диспузу са потписом помоћнице министра Мишеле Николић, каже се да ово Министарство не може да разматра захтев малих акционара за раскид купопродајног уговора са купцима предузећа. Ово због тога што су још 14. јуна прошле године истекли рокови у којима је Агенција за приватизацију надлежна да даље прати извршавање уговорних обавеза купца за предузеће „22. децембар“ Крагујевац, јер су прошле две године од зајачене купопродајног уговора склопљеног 13. јуна 2006. године са консорцијумом купца који је представљао „Делтафер“ из Београда.

■ Све по закону

Зато се у овом писму мали акционари упућују да, пошто Министарством економије и утврђивањем које је у овом тренутку надлежан за спор, већински власници и мали акционари договорили су се да започну директне преговоре и покушају да дођу до заједничког решења. Истовремено, постигнут је договор да, док трају преговори, ниједна страна не излази у јавност са детаљима докле се до сада дошло и које су понуде на столу.

Међутим, незванично смо сазнали да су већински власници Ми

АКЦИОНАРИМА СЕ НУДИ ДА ФАБРИКУ ПРОДАЈУ ЗА 37 МИЛИОНА ЕВРА

од којих је последња била 9. јуна 2008. године. На основу тих контрола евидентно је да није дошло до нарушувања одредби купопродајног уговора који би имали за последицу покретање поступка његовог раскида, наводи се у писму помоћнице министра.

У диспузу се каже и да је Агенција, по захтеву Полицијске управе Крагујевац од 7. маја 2008. године, доставила овом органу 22. маја 2008. године све извештаје о контролама у предузећу које су обављене до дана упућивања диспуза.

■ Понуда већинских власника

Пошто, дакле, Министарство економије нема више надлежности да решава овај спор, а док је две године имало ингеренције није нашло да су кршene законске одредбе, малим акционарима остаје да преко редовних судова доказују да њихове акције, које сада на беzi вреде око 10 евра по комаду, треба да вреде вишеструко више. То је био и разлог њиховог протеста и захтева да се приватизација поништи, или да се предузеће подели на два дела, јер је, како тврде, стручни тим Бранка Драгаша, председника Удружења мањинских акционара Србије, дошао до прорачуна да је имовина предузећа вредела 43 милиона евра, а продаја је на аукцији за само 1,8 милиона евра. Упоредо са преписком са Министарством економије и утврђивањем које је у овом тренутку надлежан за спор, већински власници и мали акционари договорили су се да започну директне преговоре и покушају да дођу до заједничког решења. Истовремено, постигнут је договор да, док трају преговори, ниједна страна не излази у јавност са детаљима докле се до сада дошло и које су понуде на столу.

Зато се у овом писму мали акционари упућују да, пошто Министарством економије и утврђивањем које је у овом тренутку надлежан за спор, већински власници и мали акционари договорили су се да започну директне преговоре и покушају да дођу до заједничког решења. Истовремено, постигнут је договор да, док трају преговори, ниједна страна не излази у јавност са детаљима докле се до сада дошло и које су понуде на столу.

Међутим, незванично смо сазнали да су већински власници Ми

лан Спасојевић и Бориша Галић понудили представницима мањинских акционара да, пошто тврде да фабрички круг предузећа са зградама вреди 37 милиона евра, продају купцу по тој ценi. Наводно, они предлажу, а то званично нисмо могли проверити, да ако продају фабрику по тој ценi, већинским власницима исплате 4,2 милиона евра, колико је књивоводствена вредност фабрике, а остатак паре поделе међу собом.

Питање је колико је ова цена и приближна реалност, јер најскупље продато друштвено предузеће у Крагујевцу до сада је ТП „Србија“ за 7,6 милиона евра, а друго на тој листи је Предузеће за путеве за 4,2 милиона евра. Да ли је могуће да неко данас купи „22. децембар“ за пет пута већу цену него што је до садашња рекордна цена за неку фирму у граду, питање је које се граничи са фантастиком, али ће даљи ток преговора дати и прави одговор, уколико се назнакичне информације о понуди малим акционарима покажу тачним.

Иначе, захтев мањинских акционара „22. децембра“ да се њиховим деоницима повећа вредност изазива и коментаре у јавности. У коментару у листу „Близ“ од 7. јула аутор Бора Миљановић пише да захтев ових деоничара треба одвојити од штрајкова и протеста радника који траже заостале плате и уплату стажа, што су легитимна права.

- Вођени „профессионалним штрајкачима“ који су у доба кризе пронашли једно ново прифатиљно занимање, износе захтеве супротне основним постулатима уређеног правног друштва, али и здраве памети. Између осталог, купите наше акције за 20 пута већу цену од оне на берзи, иначе скачемо са крова фабрике. И ето медијима насловне стране, пише Миљановић, указујући да штрајкове и побуне не би требало прихватали олако и аутоматски им давати легитимитет, иако, са друге стране, у Србији постоје протести који су крајње оправданi.

И док се чека исход преговора у „22. децембру“, мањински акционари и даље држе у блокади просторије и крт фирмe, које су запоселије почетком маја. Општински суд у Крагујевцу донео је привремену меру да они морају да ослободе пословне просторије, али је полиција у два наврата није спровела. Чека се одговор на жалбу Врховном суду у којој су мали акционари тражили изузето извршног судије и Општинског суда у Крагујевцу. Време пролази, а штета за „Грговину 22“ расте.

па упозорене

САША МИЛЕНИЋ

чествовао и у организацији избора за савете грађана месних заједница, рекао је Миленовић.

Он је нагласио да је ово предузеће добило 90 одсто послова које спроводи град у време владавине ДОС-а, да је наплаћивало послове више од 25 одсто од уговорене, да је новац пребацивани и пре завршетка радова, а да при томе нису квалите-

ДЕО ПИСМА МИНИСТАРСТВА ЕКОНОМИЈЕ УДРУЖЕЊУ АКЦИОНАРА „22. ДЕЦЕМБРА“

ИНТЕРВЈУ: НЕБОЈША ЗДРАВКОВИЋ

Корак ка правим регионима

Усвојени Закон о регионалном развоју ипак је корак ка децентрализацији Србије, а да би се регије и административно уоквириле потребна је промена Устава. Очекујем да до краја мандата ове Владе и то буде урађено, каже народни посланик и заменик градоначелника Крагујевца

Разговарао Слободан Џупаріћ

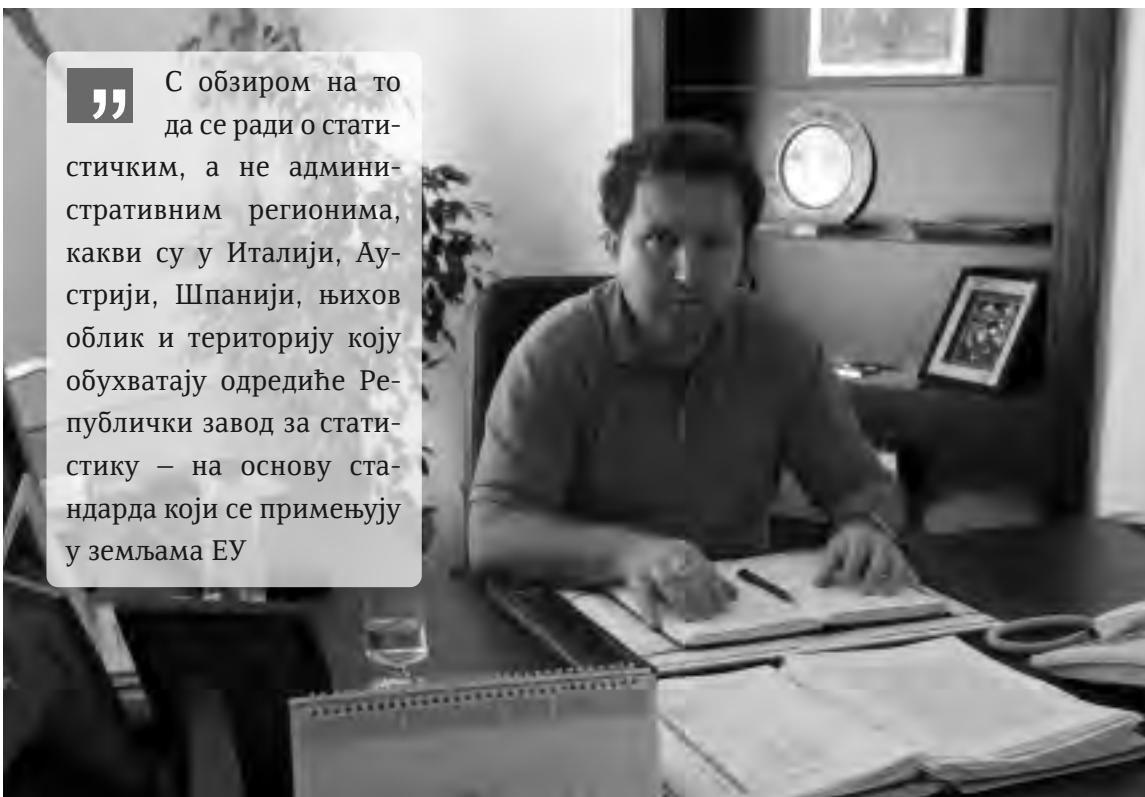
Yпротеклих неколико деценија бележили смо велике разлике у развоју поједињих делова Србије, а за то је било пуно разлога. Наиме, приrodna је тежња да поједини центри у свакој држави, главни град и остали, привлаче већи број становника. Имали смо, значи, и велике миграције становништва где су неразвијеније општине остајале без кадрова – економски слабиле. Да би се такав тренд зауставио, потребно је да држава, у складу са уставном обавезом али и са економским потребама грађана, нешто промени у политици. Управо због тога је протекле седмице и усвојен Закон о регионалном развоју, каже за „Крагујевачке“ Небојша Здравковић, републички посланик, заменик градоначелника Крагујевца и председник ГО Г17 плус у центру Шумадије.

„Закон не одређује које општине припадају ком региону, а постоје предлози по којима би седиште Централног региона било у Крагујевцу... Није реално да општине од 20 или 30 хиљада становника буду центри региона

Колико овај закон и стварна регионализација имају додирних тачака, с обзиром на бројне тврђе да остаје фактички централизам и тек привид регионализације?

Закон о регионалном развоју ипак представља важан корак у децентрализацији Србије. То је неки други корак. Први је био доношење Закона о финансирању локалних самоуправа, а трећи би био – усвајање Закона о враћању имовине локалним самоуправама.

Суштина Закона о регионалном развоју је да се стручно и финансијски помогне оним локалним самоуправама и регионима који су слабији, како би се смањиле разлике. Закон, у ствари, предвиђа критеријуме за разврставање општина и региона по развијености и уводи класификацију јединица локалне самоуправе. Конкретније, регионе разврставамо у две групе. Једну чине они код којих је

„С обзиром на то да се ради о статистичким, а не административним регионима, какви су у Италији, Аустрији, Шпанији, њихов облик и територију коју обухватају одредиће Републички завод за статистику – на основу стандарда који се примењују у земљама ЕУ

просек изнад 70 посто од републичког просека бруто друштвеног производа, а другу они који су испод. Постоји 40 општина које тренутно спадају у групу неразвијених. Из нашег окружења то су Кнић и Рековац.

Какав је био лично Ваш став у Скупштини као посланика према овом закону?

Са задовољством сам гласао за Закон о регионалном развоју. То је нешто што ми у Крагујевцу одавно прижељкујемо и за шта се зајажемо. Не само за Крагујевац и Шумадију, тај закон је битан и за читаву Србију.

Прихватили сте га, како рекосте, са задовољством, иако ту није реч о стварној регионализацији, него о статистичкој?

Па, то је тачно. Закон о регионалном развоју говори само о статистичким, функционалним регионима који ће да служе као основа за креирање развојних докумената, сакупљање статистичких података и за спровођење политike регионалног развоја. То у овом тренутку нису административни региони и не постоје регионалне власти које су биране на непосредним изборима – као што је случај у земљама ЕУ. Ова регионализација не утиче на карактер унутрашње државне организације. То су територијалне целине према критеријумима статистике ЕУ.

Битно је да нагласимо да су и све чланице Европске уније статистички подељене. И ми као земља која треба да постане кандидат за чланство у ЕУ у обавези смо да извршимо статистичку регионализацију, јер се преко таквих територијалних јединица мери степен развоја. И оне су квалификоване да користе средства из претприступних фондова. Битно је поменути да се за регионалну политику троши 40 посто буџета ЕУ.

Има ли политичка елита у Србији проблема са демократским и европским вредностима, што јако компликује квалитетно спровођење децентрализације и регионализације?

Права регионализација и децентрализација је политичко питање – питање за све странке у

држави, парламентарне и ванпарламентарне. Мора да постоји политички консензус. Јер, да би ова статистичка подела региона профункционисала и да би имали административне регионе, за шта се ми у Крагујевцу изузетно залажемо, неопходно је да дође до промене Устава.

Очекујем да до краја мандата ове владе и дође до тога да заживе административни региони, који нису увод у распарчавање земље него могућност да региони у Србији сарађују са европским регионима. Тако би, на пример, ми као регион „центар“, или регион Шумадија, могли да сарађујемо са регионом Ломбардија у Италији – да организујемо сајмове аутомобила у Милану и Крагујевцу.

Поменули сте потребу промене Устава како би се створио правни оквир за суштинску регионализацију. Хоће ли и како Крагујевац на томе даље инсистири?

Да, мора доћи до промене Устава да би се административно регије уоквириле. Да ли ће их бити седам или више? У неким земљама ЕУ статистички региони се покалапају с административним, у неким не. То је ствар опредељења. Али, Закон о регионалном развоју представља добру основу да у наредном периоду уследи доношење врло битног закона о враћању имовине локалним самоуправама, који је још 2005. или 2006. ушао у скупштинску процедуру, па је, не знамо зашто, повучен. Г17 плус се залаже да тај закон врло брзо дође на дневни ред, да се усвоји, да дође до промене Устава, усвајања закона о децентрализацији – чиме ће Србија

„ Као земља која треба да постане кандидат за чланство у ЕУ у обавези смо да извршимо статистичку регионализацију. Такве територијалне јединице квалифициране су да користе средства из претприступних фондова

или још 2004. године. Била је то права децентрализација. Формирали смо савете месних заједница и дали им да одлучују које ће улице у току године да се раде у њиховим насељима где ће да се ради водоводна, фекална, кишна канализација, где ће да се поставља јавно осветљење, граде спортска игралишта... А не да Београд одлучује шта је приоритет у Крагујевцу.

Да ли је Вама сада јасно шта је Централни регион, које му општине припадају, где ће бити његово административно седиште?

Не можемо да се бавимо регионалним развојем ако не знајемо које регионе имамо. Предвиђено је, наиме, успостављање седам статистичких региона: Војводина, Београд, Западни, Источни, Централни, Јужни и регион Косова и Метохије. С обзиром на то да се ради о статистичким, а не административним регионима, какви су у Италији, Аустрији, Шпанији, њихов облик и територију коју обухватају одредиће Републички завод за статистику, а на основу стандарда који се примењују у земљама ЕУ.

Које ће општине припасти, евентуално, овом нашем региону – Централном? Где ће бити његово с(р)едиште?

То се још дефинитивно не зна. Закон о регионалном развоју не дефинише које општине припадају ком региону, јер да је то учињено вероватно би се још шире расправе отвориле и питање је да ли би он био сада усвојен. Постоје неки предлози, то могу да кажем, по којима би седиште Централног региона било у Крагујевцу, највећем граду по броју становника... Јер, Крагујевац је трећи град по свим економским параметрима у читавој Србији.

Које би нам општине, према Вашим проценама, припале?

Оне које припадају Шумадијском округу – дефинитивно. Али, биће овај регион већи пошто се преко 20 округа своди на седам региона.

Драган Марковић Палма, на пример, инсистира да Јагодина буде центар једног региона. Шта ако и Веља Илић хоће да то буде и Чачак? Да ли се центри одређују према тренутној снази локалних лидера или према неким другим опиљивим критеријумима?

Није реално да општине које имају 20 или 30 хиљада становника буду центри региона кад имамо много веће градове. Није, такође, реално да Крагујевац, као трећи град по економској снази у Србији, не буде центар региона.

Може ли Јагодина да буде центар?

Мислим да то није реално.

А Чачак?

И то је нереално. Сувишно је очекивати да на овако малом простору буде много центара. Међутим, апетити су велики и зато је добра идеја да Завод за статистику на основу свих параметара да предлог.

Значи ли то да ће реч ове институције бити одлучујућа?

Не! Завод за статистику даће предлог, али на kraju mora da se napravi politički konsenzus po tom pitanju. Bitno je da imamo predlog koji je sачinjen na osnovu standarda EU.

ПРИСТАЈАЊЕ РАДНИКА НА МИНИМАЛНЕ ЗАРАДЕ

Минималац као премија

Иако отворено не желе, или не смеју, да прозову газде, радници углавном признају да су понудом да примају најмању плату стављени пред свршен чин и да је такозвана солидарност са власником само бирање мањег зла

Пише Јаворка Станојевић

Када месецима не видиш ни динар онда ти и минималац дође к'о премија. А није требало да буде овако. Надали смо се да ће сада, кад су нас је преузео нови газда, бити боље, да ћемо коначно почети да примамо пристојне плате, а оно - опет минималац. Нисам задовољан, али шта ћу, боље и то него ништа.

Овако прича један од радника „Метал система“ који је у ову фирму дошао из „Технике Танкосић“ и који је, заједно са свим запосленима у овом предузећу, пристао да у наредних шест месеци прима минималну зараду. На овај корак он и колеге одлучили су се како би власнику помогли да заврши инвестицију започету пре кризе, надајући се да ће кад фирмии крене и они од тога имати користи. Сличну солидарност са запословавцем показали су и запослени у „Партизану“ који се, после очајничке борбе и штрајка глађу, надају да ће предузеће, уз њихову помоћ, моћи да стане на ноге, што би им дугорочно обезбедило сигурнију егзистенцију.

Сличних примера има свуда у Србији, јер све већи број послодаваца прибегава увођењу минималне зараде. Према проценама Самосталног синдиката, сваки пети радник у Србији је на минималацу. Они, међутим, нису у најгорем положају, јер овај синдикат има податке да велики број радника прима зараде мање од загарантованих и да чак 90 хиљада запослених не прима никакву плату, али свакодневно одлази на посао само да би сачували радно место.

Овакво стање последица је поражавајуће чињенице да од 108.322 малих и средњих предузећа у Србија тек 38.150 раде тако да могу да сервисирају зараде и доприносе који уз то иду. Остале су или неликовидна, или су им рачуни у блокади. Ако се зна да је у

процесу приватизације много предузећа добило власнике који су били заинтересовани једино за некретнине и немају намеру да покрећу производњу, као и да је велика понуда радне снаге дала газдама могућност да одрађују правила игре по принципу узми или остави, онда не чуди спремност да се ради за 15.138 динара месечно, колико је у протеклих шест месеци била загарантована зарада у Републици, а неретко и за мање, или чак ни за шта.

■ Међусобне оптужбе

За овакво стање синдикални лидери углавном криве приватне послодавце, оптужујући их да користе све могуће рупе у закону, да се служе уценама и застрашивањем радника бранећи им синдикално организовање, нудећи им отказ као алтернативу. Истовремено позивају државу која, уместо да штити раднике, стаје на страну власника капитала јер су важни ментори политичких странака.

Иако отворено не желе, или не смеју, да прозову газде, и сами радници углавном признају да су стављени пред свршен чин и да је такозвана солидарност са власником само бирање мањег од два зла.

Послодавци се махом правдају економском кризом и стањем у држави. У Унији послодаваца Србије кажу, да услед општег пада промета, индустријске производње и застоја у наплати, потраживања чак 62 хиљаде привредних субјеката тражи да се иде на смањење минималне зараде, јер ни њих не може да исплаћује.

Због свега овога највећи број радника за велику срећу сматрају да сваког првог кући понесе ма какву црквицу. Сигурност било каве редовне зараде постала је, наиме, ретка привилегија, па се

ПОТРЕБАН ЈАК СИНДИКАТ:
ДРАГАН РАЈИЋ,
УГС „НЕЗАВИСНОСТ“

питање висине зараде све ређе поставља.

И док они који раде и они који би требало да се боре за њихова права сматрају да послодавци манипулишу страхом од отказа, у Унији послодаваца кривицу сваљују на државу.

Представник за медије ове асоцијација Драгољуб Рајић каже да се из недеље у недељу повећава број фирм које не могу редовно да сервисирају зараде. Према његовим речима то је директна последица одсуства политичке воље да се стање у привреди и економији доведе у ред.

- Најпре морам да кажем да је став Уније да свако предузеће које шест месеци не може да исплаћује плате и не треба да постоји. Али, у привредном амбијенту у коме послује већина наших фирм то правило није могуће доследно поштовати. Код нас је, наиме, већина предузећа неликовидна због тога што не може да наплати потраживања. Највећи дужник је сама држава која не плаћа редовно пре свега грађевинским фирмама, али и добављачима и другим извођачима разних радова које би требало да се финансирају из државне касе. Ова предузећа зато не могу да плате оне који зависе од њих, па се тако повећава број фирм које нису у стању да послују нормално.

У исто време на сцени је један број привилегованих привредника којима држава прећутно даје могућност да, отворено или скривено, послују као монополисти.

Они то користе да сами постављају правила игре тако да опстају паразитирајући на другима. У пракси то изгледа тако што један, рецимо власник великог трговинског ланца, може робу да плаћа после 150 дана, остављајући произвођаче пет месеци да чекају наплату потраживања. И док они све то време стварају профит на њиховој роби, они који су тај артикал произвели грцају у дуговима. А када нема новца за производњу, сервисирање плате и потраживања државе, послодавац најпре прибегава смањењу трошка радне снаге. Ако је на то приморан на располагању су му две могућности – да смањује плате, или да шаље раднике на плаћена одсуства која од скора нису временски ограничена.

Ниједна ни друга мера нису добра за раднике, али ни за послодавце, јер је сваком добром привреднику у интересу да му запослени буду задовољни и стимулисани за рад.

Није истина и да се манипулише страхом од отказа, јер се послодавци нерадо одричу добrog радника. Новог радника је лако наћи. Али, иако то многи не знају, он чак и када ради за мању плату више кошта. Прво, због тога што је његов рад мање продуктиван, јер најпре мора да се обучи, а друго, због тога што неко мора да га надгледа и да му показује, објашњава Рајић.

■ Право на разлику

Синдикати, који би требало да буду изван политике, баш сада бију битку за минимално повећање минималца на које не пристају ни послодавци ни Социјално-економски савет Републике Србије. Тренутно су, наиме, у току преговори око утврђивања минималне цене рада за наредних шест месеци.

- Накнаде касне, али се то кашњење константно смањује. Пре пет година исплате су касниле годину дана, затим девет месеци, па шест, тако да је садашње кашњење од три месеца ипак неки напредак и та разлика се постепено смањује. Но, кад се крене са исплатама, примања редовна – истиче Љиљана Петровић.

Што се тиче здравственог осигурања и лечења, потврђује дајемо лицима на евиденцији важи као књижица и са њом су им гарантована сва здравствена права. Уколико било каквих проблема има свако се може појединачно обратити за помоћ и заједнички ћемо их решити.

Иначе, нови Закон о запошљавању је рестриктивнији у односу на досадашњи по питању примања накнаде преко НСЗ, па ће од сад право на накнаду до пензије имати радници којима је остало највише две године до пензије, а висина исплате ће бити око 80 одсто од минималне зараде.

Н. С.

ПОСЛОДАВЦИ СЕ НЕРАДО ОДРИЧУ
ДОБРОГ РАДНИКА:
ДРАГОЉУБ РАЈИЋ, УНИЈА
ПОСЛОДАВАЦА

Према ономе што каже саветник у Самосталном синдикату Рајко Косанић, који преговара у име ове асоцијације, у току је „натезање“ да се минималне зараде повећају макар за пет процената. Став Савета и Уније је да нема простора ни за какво повећање, али се овај синдикалц нада да би, будући да се декларише као социјално одговорна, Влада морала да пристане да се најниže зараде повећају на 15.895 динара.

Регионални повереник УГС „Независност“ Драган Ранић истиче да раднику не може бити наименута минимална зарада, пошто је законодавац предвидео да се она уговара између послодавца и запосленог, односно представника репрезентативног синдиката који заступа интересе већине запослених. Он каже да је законом такође јасно прецизирало у којим условима се може приступити мери увођења минималне зараде која се не може примати дуже од шест месеци. Такође, подсећа и да је, према слову закона, послодавац дужан да радници који су на минималцу надокнади разлику до цене рада која је прописана колективним уговором у року од девет месеци.

- Због кризе је постигнут догоовор између синдиката Владе и Уније послодаваца да се исплата надокнада привремено одложи, али то не значи да ће радници изгубити право на разлику и да треба да одустану, каже Ранић.

Овај синдикални активиста сматра да сваки радник може да оствари своја права без обзира где је запослен – ако иза њега стоји јак синдикат. Синдикално организовање је стога, по њему, једини начин да се запослени изборе да добију све што им по закону припада.

У животу страх за парче хлеба често спутава и саму помисао на тражење било каквих права. У друштву у коме је и било каква зарада премија тешко је очекивати ишта боље. Питање је коме одговара да се ствари не померају са мртве тачке и због чега код нас транзиција траје скоро 20 година. Из овога, на крају, следи оно најважније – знају ли радници који се солидаришу са својим газдом који ће све имати користи од тога што они живе на ивици беде?

НАЦИОНАЛНА СЛУЖБА ЗА ЗАПОШЉАВАЊЕ

Накнаде и даље касне

Један од радника „Заставе“, који је две године до пензије отишао из фабрике уз отпремнину, каже да исплате касни око четири месеца, па да је „распоређивао“ отпремнику док није стигла прва исплата. Директорка крагујевачке филијале НСЗ Љиљана Петровић објашњава да разлоги кашњења леже у недостатку средстава у буџету:

Радници који су уз отпремнину напустили радна места или остали без посла, а испуњавају услове за добијање новчане надокнаде Националне службе за запошљавање, на прву исплату и даље чекају три-четири месеца. Радница која иза себе има 12 година радног стажа у „22. децембру“ и 2,5 године у „Србији“ каже да ни три месеца након што је проглашена технолошким вишком није примила прву исплату.

- Без посла сам остала 16. априла, а 30. априла предала документацију за добијање новчане надокнаде у трајању од шест месеци. Последњи пут када сам оверавала картон у НСЗ, 22. јуна, речено ми је да је у јуну исплаћена на накнада тек за фебруар, а ја сам већ три месеца без и каквих примања. Немам ни здравствену књижу јер ми је за њу потребно решење НСЗ. Дали су ми само неки папир као потврду и рекли да са тим идем у социјално.

КОНТРОЛЕ СОБРАЋАЈНИХ ИНСПЕКТОРА

Обрачун са дивљим таксистима

Подношење 212 прекрајних пријава и покретање 618 управних поступака против нелегалних таксиста само је део посла који су обавили инспектори овдашње Саобраћајне инспекције

Градски саобраћајни инспектори ставили су посебан акценат на контролу таксиста како би ову област довели у ред, а такси превознике који возе на „црно” уклонили са крагујевачких улица. Према речима начелника инспекцијских послова Скупштине града Душана Жупљанића, већ су видљиви први резултати, јер је дошло до повећања броја издатих такси дозвола од када је кренула акција скидања регистарских таблица, што је у односу на претходни период повећање за око 50 одсто.

За првих шест месеци ове године саобраћајни инспектори су повели 618 управних поступака против ауто-такси превозника и поднели 212 захтева за покретање

ЛЕГАЛНО РЕГИСТРОВАНИ
НЕ ТРЕБА ДА БРИНУ

прекрајног поступка због непоседовања потребне документације за обављање ове делатности. Она је дефинисана Одлуком о ауто-такси превозу путника Града Крагујевца и Законом о превозу путника у друмском саобраћају. У већини случајева недостајало су им такси дозволе возила и легитимације такси возача. Иако је сезона годишњих одмора свакодневно се спроводе инспекцијске контроле, како у преподневним, тако и у попоневним сатима, уз неизоставну асистенцију саобраћајне полиције. Од 1. прила до данас код прекршилаца прописа скинули су 24 регистарске таблице и одузели исто толико саобраћајних дозвола.

Регистраске таблице се, иначе, скидају у случају када превозник нема потребну документацију за такси возило: такси дозволу аутомобила, ознаку елипсастог облика са грбом Града Крагујевца, која се добија приликом регистрације, као и број такси дозволе. Иначе, приликом првог прекраја вози-

ло се искључује из саобраћаја на 48 сати, а у поновљеном на пет дана.

Акцију скидања таблица и одузимање саобраћајних дозвола поред Крагујевца спровео је само Ниш, али тек после вишедневног штрајка легалних такси превозника. Остали градови, према информацијама којима располаже овај Инспекторат, акције овог типа нису спроводили.

Ипак, таксисти на крагујевачким улицама су из дана у дан све бројнији. Многи су остали без посла, па су извеснији извор прихода видели управу у овој делатности. Ипак, овај посао неће моћи да се обавља са старим и дотрајалим возилима, јер од 15. новембра ступа на снагу одлука донета још новембра 2007. године. По њој се забрањује таксирање возилима стријим од десет година. Сва возила старија од тог годишта ће бити искључивана из саобраћаја, поручује Жупљанић.

Грађани су најчешће звали саобраћајну инспекцију због високог рачуна и цене услуге, која није јединствена. Али је таквих позива све мање. Ту нема много помоћи. Сваки грађанин је дужан да се

распита о цени услуге пре него што седне у такси ауто, а уколико то не учини на крају туре дужан је да плати износ који му откуца таксистар. Обично после једног лошег искуства сви бивају обазривији.

Испоставило се да нема проблема када се телефоном наручи вожња код неких познатих такси кућа, јер се тачно зна кога сте звали и да ће цена за исту релацију увек бити приближно иста. Али, када се на близину одлучите да седенте у возило, рецимо паркирано испред зграде „Уреда“ где их има највише, морају се добро оторити очи. Јер, не мора да значи ако на ауту пише „Мега“ да је то заиста возило из њихове мреже, а самим тим ни тарифник није исти. Ако чујете радио станицу која је нон-стоп укључена значи да сте на добром путу, или рецимо у „Пинку“ видите мониторе, који су од недавно уведени, значи да возила припадају тој фирмама.

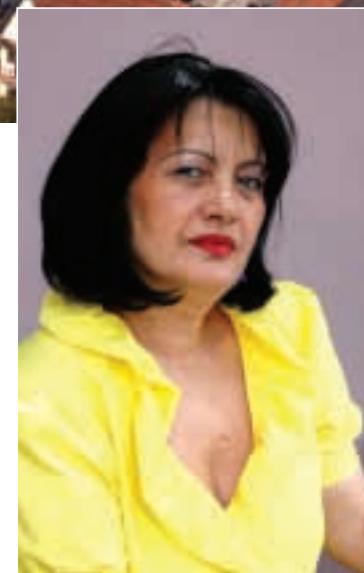
Е. ЈОВАНОВИЋ

НОВИ ИЗНОС ПОРЕЗА НА ИМОВИНУ

Поскупљење за станове 12 посто

Порез на имовину за ову годину повећан је за стамбени простор 11,9, а за пословни 12,6 посто, што је међу најмањим поскупљењима у Србији. У граду је ове године евидентирано 6.000 више грађана - обvezника овог пореза

МИРЈАНА ЈЕВЂИЋ СТАНАРЧИЋ

рађани Крагујевца ће за ову годину плаћати порез на имовину увећан за 11,9 посто, за стамбени простор, што практично значи да ће власник станица од 50 квадрата у центру града старог 20 година и у коме живи четири члана породице платити 1.592, уместо досадашњих 1.550 динара годишње. За физичка лица која поседују пословни простор (предузетници) порез на ту имовину повећан је за 12,6 одсто.

По речима Мирјане Јевђић Станарчић, начелнице Пореског одељења града Крагујевца, повећање пореза на имовину физичких лица у Крагујевцу је међу најмањим у Србији. У већини грађева овај порез је већи за 15 до 20 посто, а у Суботици и Нишу за 30

посто. Износи варирају од града до града, па је тако порез за просечан стан у Суботици сада 5.500 динара, а у Нишу 3.000 динара.

Нова решења за крагујевачке обвезнике штампају се и биће достављена на кућне адресе до 10. августа. Након тога грађани имају рок од 15 дана да уплате износ за треће тромесечје, тако што ће годишњи износ назначен на решењу поделити на четири, а ако су обавезу за прва два тромесечја ове године уплатили као аконтацију, треба у овом року да доплате разлику по новом ценовнику.

Како каже начелница Јевђић Станарчић, Крагујевчани су врло ревносни када је уплата пореза на имовину у питављу и проценат на плативости прошле године био је 93 посто, што је очигледан показатељ да грађани знају да је ово

приход који иде у градски буџет и да редовном уплатом доприносе бољем функционисању града.

Ове године број обвезника пореза на имовину физичких лица у граду повећан је за 6.000 људи, па сада ову обавезу плаћа 49.200 грађана. То је позитивна вест, а из Пореске управе апелују на оне који још нису евидентирани да се са-ми пријаве и олакшају посао овим органима. За оне који се не пријаве упозорење да ће новоформирана радна група за израду фискалног катастра пописивати објекте и тако откривати нове обвезнике овог пореза.

Да би се власник куће пријавио за плаћање пореза на имовину није предуслов да је објекат легализован. Мирјана Јевђић Станарчић објашњава да се листа обвезника ове године проширила за 6.000 људи, највише захваљујући поступку добијања разних уверења која су грађанима потребна, а услов да их добију је измирен по рез на имовину.

Порез на имовину физичких лица један је од изворних градских прихода, што значи да сав наплаћени износ иде у градски буџет. Локални порези учествују у пуњењу градског буџета са седам посто, а највише се од ових пореза наплати на име градске ренте и пореза на имовину правних лица, док је од пореза на имовину грађана прошле године наплаћено 150 милиона динара.

М. П.

ИНВЕСТИТОРИ И ГРАДЊА

Нема најава повлачења

Градска управа у овом тренутку нема никакву најаву повлачења било ког инвеститора од оних који су са градом склопили уговоре о закупу локација и уплатили новац за земљиште, као и најаду за уређење, рекао је Небојша Васиљевић, члан Градског већа на конференцији за штампу одржаној прошле недеље.

Од комерцијалних инвеститора, оних који су купили плацеве за градњу стамбеног простора и пословних зграда, само је „Темпо“ званично затражио да му се одобри одлагање рока за почетак градње, који је истицао, и Градско

радова. Са представницима „Плазе“ ће ускоро бити одржан састанак у вези ограђивања градилишта, јер град жели да ослободи тренутно заузету траку коловоза у Булевару краљице Марије за саобраћај, а у септембру ће бити новог састанка на коме ће се са овим инвеститором направити „пресек“ стања, како би се знало да ли они настављају градњу и у којим роковима.

Када је у питављу најављена градња хотела „Холидеј ин“ крај језера на Бубњу, Васиљевић је рекао да локација за коју је заинтересован овај инвеститор, а обу-

ЛЕТЊИ РАДОВИ

Сезонаца има, посла нема

Понуда за бербе све мање, па се онима који зараду траже преко омладинских задруга углавном нуде селидбе и утовари

И о речима власника омладинских задруга широм Србије, овогодишња понуда сезонских послова значајно је опала, а оно што посебно забрињава је да је све мање послова који су одувек нуђени путем задруга - берби воћа и поврћа.

Томе су допринеле и ниске откупне цене, али и модерне технологије, с обзиром да власници плантажа који запошљавају сезонске раднике сада директно комуницирају са својим радницима путем мобилних телефона, заobilazeћи задруге. Стога се задругарима углавном нуде селидбе, утовари, транспорти резервисани, пре свега за момке, док је за девојке понуда још сиромашнија. Све је мање и грађевинских послова.

- Млади су заинтересовани за посао, најчешће момци, средњошколци и бруцоши и углавном су ангажовани на селидбама и сличним физичким пословима и монтажама хала које се добро плаћају. Што се девојака тиче, њих је много мање и углавном се распитују за канцеларијске послове и рад у бутицима, што не верујем да било која задруга нуди. Чишћење зграда и слично их не интересује, кажу у ОЗ „Европа”.

Славољуб Лазаревић, власник

хвата 75 ари поред језера, припада предузећу „Застава промет – Арене моторс”, бившем „Заставином сервису” који је приватизован. Ова фирма склопила је уговор о франшизи са „Холидеј ин”-ом, али да би се градио хотел на тој парцели потребна је измена Детаљног урбанистичког плана, како би се омогућила градња објекта већег од 2.500 квадратна, колико садашњи план дозвољава, и на новом детаљном плану се ради.

- Преговори теку и са партнеријом из Словеније око изградње фабрике аутобуса, и са заинтересованим инвеститорима за изградњу робног царинског терминала који би решио и питање паркирања камиона. Стални су контакти и са потенцијалним инвеститорима за градњу нове аутобуске станице и затворених базена, рекао је Васиљевић. М. П.

врло популарних услужних послова у Црној Гори, до њих млади долазе искључиво путем огласа, јер су црногорски прописи такви да дестимулишу послодавца да запошљава раднике из других држава, због већих пореских оптерећења.

Да је послодаваца све мање потврђује и Лабуд Драгашевић, власник ОЗ „Крагујевац”:

- Понуда је прилично опала, па зато и нема послова за које су се задругари раније интересовали и већина њих не бира, траже да раде било шта. Тренутно имамо посао и у хладњачи у Свилајну на пребирању вишње и ту раде две смене од по 50 радника, а плаћа се 85 динара по сату. Приватни власници плантажа углавном заobilaze задруге и из разлога што више воле да у кешу плате своје раднике, не воле да врше уплату преко рачуна.

Н. СТЕВАНОВИЋ

Збивања

ОЗ „Факс”, која има око 1.500 учлађених задругара, истиче да је ова година специфична по томе што има значајног повећања интересовања младих, али да је смањена понуда послова.

- Овог лета смањена је привредна активност, тако да се углавном нуде ад хок послови - пресељења, утовар и истовар, с тим да имамо и пад понуде традиционалних послова које смо обављали за пољопривредне комбинате. Девојке су најзаинтересоване за промоторске послове. Иначе, права задругара сада су потпуно заштићена, па им се плаћају сви доприноси, с тим што су они активно ангажовани цело радно време, док то није случај са стално запосленима. По тој логици би рад задругара требало да буде плаћен више. Мање-више су сви послови приближно плаћени, с тим да не могу бити испод прописане минималне зараде.

Све је више и људи средње доби који зараду траже преко омладинских задруга.

- Велики проблем задругарства је то што смо лимитирани годињама старости, јер немамо право да запошљавамо људе преко 30 година. То се одражава и на нас и на привреду, јер рецимо, у септембру почиње школска година, на факултетима трају испитни рокови, а истовремено имамо понуде за бербу грожђа на којима се ангажује 200 до 300 људи. Тада нам се нуде само људи преко 30 година, а ми немамо законско право да њих шаљемо на рад – истиче Лазаревић.

Што се тиче понуде доскора

DEVIZNA NAJ ŠTEDNJA

UBB
UNIVERZAL BANKA A.D.
BEOGRAD

INFORMACIJE: tel. 011 2022 696
www.ubbad.rs

**ПРИВРЕДНО ДРУШТВО
ЗА ДИСТРИБУЦИЈУ ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ**

ЦЕНТАР до Крагујевац

ПОСЛОВНИЈЕ:

- Кнић 510-197
- Рача 751-262
- Баточина 842-311
- Лапово 853-710

Радно време од 7 - 15 сати

Благојана у центру:
7 - 18 сати - радним данима
7 - 13 сати - суботом

**ЕД Електрошумадија
Крагујевац**

Централа 307-200
Дежурна служба 335-195
Пријеључци 307-368
Пријава стања и
рекламације 370-300

**OD SADA NA 4
ЛОКАЦИЈЕ!**

NIKOR

BLACK HORSE
AutoPart
BOSCH B

ULJA
FILTRI
LANČE I НАРНДНА ТЕЛА
AUSPIS "KILLER"

Mobil Castrol -
moilica

GUME
PUTNOČKI PROGRAM
TESTNI PROGRAM
POLUGUMENAKLJUČCI
MOTORCİKLI I БОСКУЛ

BESPLATNA
МОНТАЖА!

TRAYAL
MICHELIN
GOODYEAR
DUNLOP
MICHELIN

NIKOR

1. Задка Улица Јована Јакшића 72, 034 430 658
2. Атракција Врт Атракцији, 034 379 377
3. Крста Јевреја 140, Наса Јагоди
4. Јевреја Јевреја 134, Јагодина

ЗАВРШЕН УПИС У СРЕДЊЕ ШКОЛЕ

Најбољи сањају шалтере

И ове године највећа „борба“ била за места на смеровима банкарски службеник и фармацеутски техничар

Пише **Марија Обреновић**

Иако су школске обавезе за осмаке завршene још пре више од месец и по дана, они тек сада могу да се посвете ужијавању у распусту. Пре три дана је, наиме, коначно завршен и други круг уписа у средње школе.

За многе је, додуше, трка завршена још прошле недеље, али је након првог рока 56 ћака ипак остало нераспоређено. Међутим, и они су могли бити сигурни да ће се уписати у неку, додуше не баш жељену школу, пошто је за други круг уписа на располагању било више од 200 места.

■ (Не)реалне жеље

Већ после првог уписног круга попуњена су места у Економској и Медицинској школи. Највише знања на пријемном испиту морали су да покажу свршени основци који су желели да се упишу на смер банкарски службеник. За једно од 24 места у овом огледном одељењу било је потребно имати минимум 97 бодова. Слична ситуација била је и у Медицинској школи, на смеру фармацеутски техничар. Тамо је за узак у једно од два одељења овог смера било потребно 96,5 поена.

- Смер банкарски техничар био је први на листи жеља чак 66 ученика, што је готово три пута више у односу на број места. Велики број ћака је као прву жељу истакао и смерове економски и финансијски техничар, каже Срђана Светозаревић из овдашње Школске управе.

Да Економска школа буде једна од најтраженијих није никакво изненађење, пошто је тако већ неколико година. Разлика је једино у тражњи појединих смерова. Уколико се упореде листе жеља из претходне и ове године може се видети да је лани више ћака хтело да се школује за финансијског техничара. Претходне године се за овај смер определило 115 ученика, а ове 71. Смер економски техничар био је атрактивнији за ову генерацију свршених основаца – као прву жељу ово занимање уписало је њих 99, прошле године је тај број износио свега 77. Након првог уписног рока сва места била су попуњена и у обе- ма крагујевачким гимназијама.

УПИС•У•ВРТИЋЕ

Мало прекобројних

За разлику од претходних година када је без места у крагујевачким вртићима остајало и по неколико стотина малишана, ове године изгледа није таква ситуација. Комисија за пријем до сада је решила 375 захтева тако да су сва конкурсом предвиђена места попуњена.

„Испод црте“ је остало око 320 дечака и девојчица, али се како сазнајемо у Установи за децу „Нада Наумовић“, у договору са васпитачима разматрају померања у оквиру група како би и један број „прекобројних“ ипак био примљен.

Поред тога, на јесен се очекује и отварање новог обданишта на Денином Брду у коме ће бити места за још око 150 деце. За ова места неће бити расписиван нови конкурс, већ ће, као што је то био случај лани са вртићем „Сунце“, групе бити формиране од оне деце која су остала неуписана.

М. О.

- Занимљиво је да су ове године ћаци показали знатно веће интересовање за математички смер у Првој гимназији, што ранијих година није био случај. Тад тренд је, заправо, последица прошлогодишњег смањења броја одељења на овом смеру. Наиме, од када су на овом смеру конкурсом расписује 30 места мање притисак је знатно већи, самим тим у ова одељења долазе деца са велим успехом и бољим резултатима на пријемном, каже наша саговорница из Школске управе.

По завршном првом кругу највише места остало је на трогодишњим занимањима. Од четврого-годишњих занимања неуписан су могли да се определе између школовања за конфекционске техничаре у школи „Тоза Драговић“, затим машинске техничаре за репаратуре и техничаре мехатронике у Политехничкој, као и смера техничар за финалну обраду дрвета у Другој техничкој школи. Одређен број места остало је непопуњен и на смеру техничар за расхладне и термичке уређаје у Првој техничкој школи.

- Тростепена занимања углавном нису интересантна у првом кругу, изузев кувара и фризера. Међутим, годинама је практика да деца која су полагала пријемни на крају одаберу баш ове смерове, каже наша са- говорница.

■ Празна одељења

Очигледно је, ипак, да ће због несразмере између броја места и ћака одељења у многим школама остати непопуњена. Да подсетимо, ове године осми разред завршио је 1.853 крагујевачка четврнаестогодишњака. У овдашњим средњим школама конкурсом Министарства просвете предвиђено је чак места 2.251, што је готово 400 више у односу на број ученика. Иако је овдашња Школска

управа пре расписивања конкурса предлагала да се број места смањи „избацивањем“ неких одељења, квота је ипак остало на нивоу прошлогодишње.

- Када је сам Крагујевац у питанију, несразмера између броја места и ученика није толики проблем, пошто приличан број ћака из околине након осмог разреда долази овде на школовање. Поред тога, Медицинска и Политехничка су школе од регионалног значаја, односно једине такве врсте на територији коју покрива наша Школска управа, каже Радојко Дамјановић, начелник Школске управе.

По његовим речима, већ година постоји практика да се деца која лоше процене своје могућности и упишу неку од јачих школа касније пребацују управу у неку од школа које помало „кубуре“ са бројем ћака изаједнички са поједним смеровима, као што су Политехничка и Друга техничка.

Несразмера између броја места и броја ћака проблем је читавог образовног система, па је чак из Министарства просвете било и, додуше „стидљивих“, најава да ће нека одељења због малог броја ћака морати да буду угашена након уписа.

- Питање је шта ће бити са оним одељењима у којима је свега неколико ћака. За сада још увек из Министарства није стигло никакво обавештење о томе који је то најмањи број ученика са који је могуће да се формира једно одељење, каже Дамјановић. Решење овог питања ипак је у рукама Министарства просвете. Питање је да ли ће оно имати снаге да направи рез и смањењем броја одељења остави један број професора без посла или остави и сте квоте за упис ћака којих је из године у годину све мање и ризикује да се за неколико година читав систем сам од себе уруши.

Узгреднице

Забрана за јаја и пилиће

Ветеринарска инспекција је, након акције контроле намирница на овдашњој Зеленој пијаци, забранила продају јаја произвођачима који нису имали потврду о здравственој исправности пошиљке. Забрањена је и продаја пилећег меса СЗТР „Јадац“, јер су пилићи одгајани на нерегистрованој фарми, а против одговорних лица су поднете прекрајне пријаве.

Акција је спроведена у циљу контроле безбедности намирница на тржишту. Пољопривредна, фитосанитарна и ветеринарска инспекција Генералног инспектората Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде, у сарадњи са Националном организацијом потрошача Србије, извршиле су акцијску контролу на кванташким и зеленим пијацама у шест градова на територији Србије. Тимови инспектора Генералног инспектората извршили инспекцијску контролу истовремено на 12 пијаца у Београду, Новом Саду, Крагујевцу, Лесковцу, Ужицу и Нишу, и том приликом узорковали воће и поврће (парадајз, краставац, црни лук, паприку, кромпир, шаргарепу, лимун, банане и малине), са посебним акцентом на проверу остатака пестицида. Ветеринарска инспекција извршила је испитивање безбедности намирница животињског порекла у погледу услова чувања и продаје хране.

М. О.

Вратиле се роде

Ни стари Крагујевчани не памте да су се на овим просторима гнездиле роде.

Међутим, ових дана, на делу пута Крагујевац – Баточина, испред првог кружног тока, може се видети гнездо роде са младунцима, на стубу високог напона.

Према веровању – то је добар знак за препород града.

Текст и photo
Д. Шошћик

Пријем за злашну генерацију

На дан када су, пре тачно 40 година, по први пут заиграли у Првој лиги ондашње СФРЈ, у понедељак, 13. јула, градоначелник Крагујевца Верољуб Стевановић уприличио је пријем у свечаној сали Скупштине града шесторици фудбалера, члановима „златне генерације“ и „најбољој фудбалској екипи“ коју је Крагујевац икада имао. Од тадашњих фудбалских хероја града пријему су присуствовала шесторица: Владо Вучковић Фазан, Сава Пауновић, Владета Жабарац, Влада Радивојевић Чавка, Слободан Пауновски Маке и Андра Стефановић. На жалост, од чланова легендарног тима међу живима више нису: Љубиша Секулић, Милашин Милић Ујка, Новица Матић Трапча, Владета Николић Рела и Момчило Живадиновић Сода.

Тим поводом и Телевизија Крагујевац је, истог дана у ударном термину од 20 сати, приказала филм о „златној генерацији“ крагујевачких фудбалера из 1969. године. Аутор филма је Саша Стаменић, новинар Спортске редакције РТК, а у четрдесет-петоминутном филму коришћени су материјали из архиве Радио Телевизије Београд и „Филмских новости“, као и музичка подлога – оригинална химна из 1974. године „То је наш Раднички“ и песма навијача из тог доба „Црвени качети“ у извођењу Лео Мартина.

З. М.

Бостанџијски адвертајзинг

Да је данас реклами све знају и бостанџије у Улици краља Милана у Вашарашту, које су решили да пораде на адвертајзингу уличне продаје лубеница.

Духовити натписи „Ладан к'о змиче“ и „Ладан к'о таштин поглед“ привлаче погледе и осмехе пролазника и потенцијалних купаца лубеница.

Сад, знамо ми да је у тој изреци код таште није главни поглед него један други хладни атрибут или чак и она верзија са њом „на столу“. Знају то и домишљати вашарански бостанџијски мрчендајзери али, како кажу, није у реду јер улицом „пролазе и деца“. Нема шта, инвентивно и занимљиво, а модерно, маркетиншки и политички коректно. Речју, комплетан адвертајзинг и то по цени од 20 динара за кило бостана. Слађе је с рекламом!

З. М.

Сом од скоро 70 кила

Прошле суботе, на Груженском језеру, Раде Продановић из Топонице код Кнића, са својим колегама Бобаном Благојевићем, Богољубом Димитријевићем и Миломиром Томовићем ухватио је за сада највећи трофеј сезоне, сома тешког 67,5 килограма и дугачког 220 сантиметара! Сама борба са капиталцем трајала је преко 40 минута, а ево како то Продановић описује: - У суботу ујутру, по обичају, припремио сам кафу и сипао по чашицу за своје колеге. Миломир забацио главу да испије мученици, па каже као виде да је једна бова ушла у Бокине штапове. Ја мислио флаша. Узмемо штап, али ова бова направила дар-мар на нашим штаповима. Умрсила све. Ја подигнем штап, Миломир свој одмах покида, а Бока и Бобан скочили у воду и тада је почела борба. Да сам био сам никада га не бих уловио. Па, двојица нису могла да га извуку из воде, још увек узбуђен препричава он.

Капиталац је уловљен на класичан штап „шимано“, са машином „даива“. Уследила су честитања и фотографисање, а читавог дана око њиховог трофеја окупљао се знатижељан народ да „својим очима погледа ово чудо“. З. М.

Не куцати на шалтер

Наш читалац Бранко Јовичић послao нам је фотографију и текст следеће садржине:

Погледајте како изгледа шалтер Дечије хирургије у Клиничком центру Крагујевац. Да ли сестре овде раде неке друге недозвољене радње када шалтер мора да буде овако прекрiven да нико не би видео шта се унутра ради! Уз то, на самом шалтеру још пише: "НЕ КУЦАТИ", јер нико нема права да омета сестре за шалтером. Само је ствар њихове добре воље да ли ће и када ће отворити шалтер и погледати да ли случајно неко не чека. Ово није једини такав шалтер у Клиничком центру Крагујевац.

Рецитал у Борчу

На Петровдан, у парохиском дому цркве Св. Архенгела Гаврила у Борчу, поводом 650 година постјања цркве и 620 година од Косовске битке, одржан је први песнички рецитал. Црква је изградена на масивним стенаима испод Борачког крша 1359. године, слави Св. Михајла и Гаврила (13. јул) и један је од драгуља наше средњовековне архитектуре.

Заветни дан, уз благослав епископа жичког Хризостома, увеличало је рециталом скоро тридесет песника из књижевних клубова „Српска круна“, „Катарина Богдановић“, „Абрашевић“ и „Живадин Стевановић“ из Крагујевца и Кнића и виолиниста Новосадске опере Вања Марковић.

- Парохиски дом, досад су користили ловци и мештани, први пут дочекујемо вас уметнике, са жељом да се у овим смутним временима стиховима подсетимо Косовског боја, верских обичаја, славних српских утврђених градова Борча, Честина и Острвице, рекао је Небојша Стевановић, парох борачки, отварајући рецитал. М. И.

Груженска ципијада и гулашијада

На територији Груже одржана је седма ловачко-спортска манифестијација „Ципијада 2009“, у организацији Ловачког удружења „Владан Милојевић“ из Кнића. Ловачки вишебој, одржан на Петровдан, 12. јула на обронцима Гледићких планина, окупило је 12 мушких и једну „дамску“ екипу, а такмичари су имали прилике да се огледају и покажу своју спретност у вожњи теренских возила и на три стрељачка пункта распоређена на стази дугачкој 13 километара. Ловци су се испробали на пушању на фиксне мете, а најуспешнијом се показала екипа „Трешњевака“ која је златну медаљу и пехар освојила испред домаћина из „Доње Груже“ и бронзованих ловаца из удружења „Каленић“.

Најбоље пласирани такмичар у конкуренцији ловачког подматка био је Ђорђе Туцаковић из Груже. Иначе, гулашијада, про-пратна манифестијација ловачког вишебоја и ципијаде, окупила је око хиљаду гурмана и навијача који су могли да се послуже са ловачким казана, а од 12 пријављених екипа прво место у кувању ловачког гулаша припало је чачанској екипи „Срна“. З. М.

Друштво

ДНЕВНИК

И живот и смрт – на брзину

Имам жељу да направим времеплов, па да се вратим у период, за мене, лепог живљења. Зар је осамдесетих дан трајао дуже, или смо само имали мало више паре и воље за животом

Александар Милојевић Лија

Уторак, 7. јул

Котор. Осам сати ујутру. Комплетан ансамбл Театра на својим мештима у аутобусу. Враћамо се у Крагујевац. Провели смо три дана у Боки, одиграли једну представу у конкуренцији на престижном фестивалу за децу.

И пре почетка партије преферања срећујемо утиске.

Успешно гостовање! Гледало нас је много деце (око 700). После представе клинци су нас „опколили“ и док им сви нисмо дали аутографе, нису нас пустили да одемо. Због свих тих дечјих осмеха и аплауза волим да играм за клинце. Они су увек искрени. Сутрадан, на окружном столу, афирмавају критике. Довољно!

Организацију фестивала нећу да помињем, нису се баш прославили. Никог нисам упознао, додуше нисам се ни трудио. Бар сам се одморио три дана и ужишао онолико колико је време дозвољавало.

Аутобус клацка, ми играмо преферања и као дланом о длан - Мрчајевци. Стижу ми информације које све у Крагујевцу умро и кад су сахране. Ништа лепо да чујеш. Стигли смо око 20 сати у Крагујевац. Дочекао нас је прави летњи пљусак.

Среда, 8. јул

Војин Васовић, сада већ познати филмски редитељ, јавља ми да је Скупштина града организовала конференцију за медије поводом крагујевачких филмова који су нарађени у земљи и иностранству. Краткометражни играчи филм „Дашак“ у режији горе поменутог Војина Васовића добио је прву награду на интернационалном фестивалу у Њу Џерзију. У том филму тумачим улогу Бусије, сви ми кажу да им се допада.

Екипа из Дома омладине са Слајом Урошевић на челу је ту, ту је и Гордан Матић. Тачније сви смо ту, а новинарских екипа мало и сви наравно журе! Стара прича ...

Где год се Крагујевчани појаве, осети се поштовање, али код нас „танко“ ... Шта брига крагујевачку јавност што се у Дому омладине рађају нови глумци, редитељи, филмски радници ...

Господин Столе из општине, Слаја, аутори филмова и ја реко-смо по нешто, по мом мишљењу, значајно за филмску крагујевачку уметност. Чак смо се на тренутак вратили у доба мог аматерског баљења позориштем као члан Дома омладине.

После конференције уобичајени „домаћи задаци“. А и ужелео сам се своје породице.

Четвртак, 9. јул

Почели годишњи одмори. Искрено, једва сам дочекао да имам мало слободног времена. Не вреди, прође 24 сата, већ ми недостају пробе и представе. Ваљда сам се

навикао на жесток темпо. Протеклих месец дана радили смо са Сашом Дунђеровић на представи „Нови светски поредак“. Целом ансамблу било је предивно. Иако смо много радили, много смо и научили. Од публике сам чуо углавном позитивне критике. Народ ме пита кад играмо поново ту представу. То довољно говори о нашем продукту.

Тог поподнеда побегох у Трмбас. Није згорег да обиђем и родитеље.

Мусака од вргања, домаћи хлеб, врућ, мало преврелог сира и по који шприцер. Седим на тераси, разговарамо, уживамо.

Крагујевац на длану утана у веће.

Петак, 10. јул

Петак почиње поприлично тумурно, морам да идем на сахрану свом стрици.

Кад ће, бре, неко да се жени? Тежак је овај јул 2009. године. У последње време чујем само ружне ствари. Ко је умро, ко је погинуо, кад је ко сахрањен. Шта се ово дешава? Нисам вальда толико матор?

Срећом, поподне доноси весеље тренутке. Мојој свестаји рођендан, ту је већ весело. Седео сам кратко јер ми је стигла позивница за журку у организацији Војина Васовића поводом добијене интернационалне награде за дипломски филм „Дашак“. Колега Чеда Штајн и ја дочекани смо као праве филмске звезде. Недостајаје само црвени тепих. Додуше, нису сви глумци дошли, али је већи део екипе који је радио на филму био ту. Лепа музика, хладно пиће, много младог и лепог света. Већина већ увекли студира на Факултету драмских уметности. Неко глуму, неко режију, неко организацију. Гледам их и просто ми је мило око срца. Све су то деца из Крагујевца која су изузетно талентована. И даље у Крагујевцу и околини најбоље успевају глумци. И кад се појавио новинар Зоран Милић, схватио сам да сам на журци човек са највише година. Тачније Зоран ми је то предочио. Хвала му.

Субота, 11. јул

Тумурно „јесење“ јутро. Немам воље ни до продавнице да одем, а камоли до кафане. Ипак, по обављању кућних дужности довучем се до моје кафанице да попијем кафу и да попуним један тикет за кладионицу.

Е, сад! У кафани „Сани“ Спale фудбалер и Маке Пауновски играју шах до изнемогlostи. То треба доживети. Ту грациозност, ту памет, речи које упућују један другом, провокације, али највише коментаре нас кибицера.

У таквом друштву никада nije досадно. Може киша да пада месец дана без престанка.

Стално себе критикујем што немам камеру па да такве догађаје забележим, да после неког времена на пустим и да се слатко смејемо.

Једва некако дочеках веће и после дужег времена гледао сам кошарку на Универзијади. Лепо је кад видиш оне младиће како добро играју. Враћа се српска кошарка на велика врата.

Субота, 12. јул

Петровдан. Бар је ова недеља сунчана. Госпођа мора да ради, Богдан (син) неће са мном. Ана и ја право у Трмбас, поново. Не морам баш да откријем „мени“, али био је богат.

Листам дневну штампу и у додатку једних новина пишу о Јарку Љаушевићу. Имао сам срећу да га упозна почетком деведесетих. Ја сам у то време био млад глумац, такорећи почетник, а Љаушевић и позоришна и филмска звезда. Тада сам упознао једног дивног, отвореног, нормалног човека, а сви смо знали какав је глумац. После представе спонтано је направио шоу у позоришном клубу. Био је и конобар и шанкер и забављач. Незаборавно.

Шта се то касније дешавало у његовом животу и шта се све дешава данас, ѡаво би га знао.

Ја само знам да нисам равнодушен. Нек' му је Бог у помоћ!

По повратку у чаршију јављају ми да је умро чика Арса Поп, некадашњи кошаркаш, члан генерације која је играла Прву савезну лигу старе Југославије. Дуго се дружио са мојим оцем, а у последње време седели смо у истој кафани код фонтане.

Живот иде даље.

Недеља, 13. јул

Ни сам не знам кад прође седам дана. Гледајући ово што сам писао до сада, личи на рубрику умрлих сахрањени. Тако се дододило. У 12 сати сам већ на гробљу и ту срећем велики број познатих људи. На жалост, сахране су постале место окупљања људи са којима сам се некада много виђао и дружио.

Какје народ, нема пара, а овај понедељак без гужве, без јуњаве. Изгледа да се ипак мало уштедело за одлазак у Грчку, Турску, Бугарску. Ретко ко иде у Црну Гору, много брате скупо. Уверио сам се сад кад сам био у Котору. Кукају Црногорци како им је пропала сезона. Сами су криви. Што се самог Котора тиче, њима не гори много, јер имају историјске споменике које посећују туристичке групе из целог света. Они им доносе профит, а богами и оне огромне лађе – хотели које улазе у каторски залив.

И, на крају, стално се питам где је нестало сво оно слободно време за дружење са пријатељима и по родицом? Имам жељу да направим времеплов, па да се вратим у период, за мене, лепог живљења.

Зар је осамдесетих дан трајао дуже, или смо само имали мало више паре и воље за животом?

Аутор је глумац из Крагујевца

КАЗНА КОЈА ЈЕ УЗНЕМИРИЛА ЛЕКАРЕ

Преки суд за радиолога

Др Драган Марковић прича како је проглашен кривим за „тешко дело против здравља људи“ и осуђен на осмомесечну затворску казну, уз трогодишњу забрану бављења лекарском праксом, због смрти детета које је само једном прогледао

Пише Маргита Цветковић

Y судници Општинског суда у Крагујевцу, у понедељак, 13. јула, нешто после десет часова, у присуству двадесетак колега, родбине и пријатеља оптуженог доктора Драгана Марковића, судија саопштава пресуду. Изрицају пресуде не присуствује тужилац, ни оштећени, ни њихов заступник. До тада муклу тишину, напетост и стрепњу, које су испуњавале читаву просторију, прекидају реске речи судије „крив је“. Оптужени доктор бледи, жути, чини се да ће се срушити. Након завршних речи судије, др Марковић стоји као укопан, непрестано понављајући: „Зашта сам крив?“

Општински суд прогласио је др Драгана Марковића (45), радиолога у крагујевачком Клиничком центру, кривим и осудио на осам месеци затвора и забраном бављења лекарским послом у периоду од три године, а због кривичног дела које се зове „тешко дело против здравља људи“. Против њега је Општинско јавно тужилоштво подигло оптужницу 12. јуна прошле године, теретећи га за несавестан рад, а у случају (само) једног прогледа трогодишње девојчице, која је умрла почетком 2007. године. Имала је галопирајући рак мозга. Ова пресуда Општинског суда у Крагујевцу није правоснажна.

■ Кобни проглед

Дан након усмено изречене пресуде, док се његове колеге из Центра за радиолошку дијагностику и Клиничког центра спремају да јавности саопште „срамну одлуку суда“, детаље и околности поводом овог случаја, разговарају са др Драганом Марковићем, који је још увек у шоку.

— Тотално сам збуњен, јер не знам да ли се ми налазимо на прагу Европе или у некаквом „тамном вилајету“. Мада знам да се не коментаришу неправоснажне судске одлуке, не могу да а не проговорим о томе како сам испао жртва и „најслабија карика“ у овом срамном судском процесу. У Општинском суду у Крагујевцу, где је вођен истражни поступак и суђење, неосновано сам оптужен као несавестан лекар и, мимо свих закона и правде, проглашен кривим због смрти једног детета које сам само једном прогледао. Верујем да је осуђујућа пресуда

донета под притиском одређених људи.

Др Марковић објашњава да је проблем настао када је, у априлу 2006. године, прогледао дете „не обичног, већ човека који себе сматра вреднијим од осталих, једног утицајног локалног господина који мисли да може да гази преко људи“. Наглашавајући да говори о остељivoј теми, др Марковић покушава да објасни о чему се ради, причајући како је дете тада имало прогледа МР, урађен је ЕЕГ мозга и налаз није указивао на неке промене (тумор). Међутим, у току тог лета, појавили су се симптоми (епилепсија) који се указивали да се у глави нешто дешава, контролни проглед није рађен. Здравствено стање детета се и даље погоршава и долази до поремећаја који указују да у мозгу нешто расте. Ни тада се не ради контролни проглед скенером или МР. Крајем јануара идуће године (2007.), у Универзитетској клиници у Тиршовој, професор др Никола Димитријевић гледа снимке МР рађене у Крагујевцу и створено гледајући снимке другихrenomiranih неурохирурга. Упркос узнатављеним симптомима, професор ни тада не сумња на тумор, али шаље дете на спектроскопију у Каменицу. Учинило му се да има неких промена на кори мозга на снимку који је радио др Марковић. Дете није отишло у Каменицу, јер је у међувремену пало у кому, али је урађен скенер у Институту за мајку и дете: цела десна хемисфера била је прожета малигним тумором брзог раста (галопирајући рак мозга). Дете је, нажалост, убрзо преминуло.

Др Марковић претпоставља да су родитељи тада питали докторе како тумор није дијагностикован, те да су их они, немајући прави одговор, упутили на колегу који је 10 месеци пре тога радио МР.

— Не знам да ли су родитељи нахушкани од стране мојих колега,

тек касније, током суђења, Марковић је сазнао да је дете, по-

сле прогледа у Крагујевцу, лечено у већем броју реномираних дечјих установа и педијатријских клиника, углавном када му се погоршавало стање, као и од других болести. Три месеца након прогледа МР, урађен је ЕЕГ мозга и налаз није указивао на неке промене (тумор). Међутим, у току тог лета, појавили су се симптоми (епилепсија) који се указивали да се у глави нешто дешава, контролни проглед није рађен. Здравствено стање детета се и даље погоршава и долази до поремећаја који указују да у мозгу нешто расте. Ни тада се не ради контролни проглед скенером или МР. Крајем јануара идуће године (2007.), у Универзитетској клиници у Тиршовој, професор др Никола Димитријевић гледа снимке МР рађене у Крагујевцу и створено гледајући снимке другихrenomiranih неурохирурга. Упркос узнатављеним симптомима, професор ни тада не сумња на тумор, али шаље дете на спектроскопију у Каменицу. Учинило му се да има неких промена на кори мозга на снимку који је радио др Марковић. Дете није отишло у Каменицу, јер је у међувремену пало у кому, али је урађен скенер у Институту за мајку и дете: цела десна хемисфера била је прожета малигним тумором брзог раста (галопирајући рак мозга). Дете је, нажалост, убрзо преминуло.

Др Марковић претпоставља да су родитељи тада питали докторе како тумор није дијагностикован, те да су их они, немајући прави одговор, упутили на колегу који је 10 месеци пре тога радио МР.

— Не знам да ли су родитељи нахушкани од стране мојих колега,

захваљујући вештачењу, крагујевачки радиолог, за кога колеге кажу да је изузетан лекар, проглашен кривим. Наиме, др Драгутиновић, без двоумљена, наводи да се на снимку који је радио др Драган Марковић види тумор, без икаквих ограничења. И то велики.

— То није било доволно, већ су

захваљујући вештачењу, крагујевачки радиолог, за кога колеге кажу да је изузетан лекар, проглашен кривим. Наиме, др Драгутиновић, без двоумљена, наводи да се на снимку који је радио др Драган Марковић види тумор, без икаквих ограничења. И то велики.

— То није било доволно, већ су

захваљујући вештачењу, крагујевачки радиолог, за кога колеге кажу да је изузетан лекар, проглашен кривим. Наиме, др Драгутиновић, без двоумљена, наводи да се на снимку који је радио др Драган Марковић види тумор, без икаквих ограничења. И то велики.

— То није било доволно, већ су

захваљујући вештачењу, крагујевачки радиолог, за кога колеге кажу да је изузетан лекар, проглашен кривим. Наиме, др Драгутиновић, без двоумљена, наводи да се на снимку који је радио др Драган Марковић види тумор, без икаквих ограничења. И то велики.

— То није било доволно, већ су

захваљујући вештачењу, крагујевачки радиолог, за кога колеге кажу да је изузетан лекар, проглашен кривим. Наиме, др Драгутиновић, без двоумљена, наводи да се на снимку који је радио др Драган Марковић види тумор, без икаквих ограничења. И то велики.

— То није било доволно, већ су

захваљујући вештачењу, крагујевачки радиолог, за кога колеге кажу да је изузетан лекар, проглашен кривим. Наиме, др Драгутиновић, без двоумљена, наводи да се на снимку који је радио др Драган Марковић види тумор, без икаквих ограничења. И то велики.

— То није било доволно, већ су

захваљујући вештачењу, крагујевачки радиолог, за кога колеге кажу да је изузетан лекар, проглашен кривим. Наиме, др Драгутиновић, без двоумљена, наводи да се на снимку који је радио др Драган Марковић види тумор, без икаквих ограничења. И то велики.

— То није било доволно, већ су

захваљујући вештачењу, крагујевачки радиолог, за кога колеге кажу да је изузетан лекар, проглашен кривим. Наиме, др Драгутиновић, без двоумљена, наводи да се на снимку који је радио др Драган Марковић види тумор, без икаквих ограничења. И то велики.

— То није било доволно, већ су

захваљујући вештачењу, крагујевачки радиолог, за кога колеге кажу да је изузетан лекар, проглашен кривим. Наиме, др Драгутиновић, без двоумљена, наводи да се на снимку који је радио др Драган Марковић види тумор, без икаквих ограничења. И то велики.

— То није било доволно, већ су

захваљујући вештачењу, крагујевачки радиолог, за кога колеге кажу да је изузетан лекар, проглашен кривим. Наиме, др Драгутиновић, без двоумљена, наводи да се на снимку који је радио др Драган Марковић види тумор, без икаквих ограничења. И то велики.

— То није било доволно, већ су

захваљујући вештачењу, крагујевачки радиолог, за кога колеге кажу да је изузетан лекар, проглашен кривим. Наиме, др Драгутиновић, без двоумљена, наводи да се на снимку који је радио др Драган Марковић види тумор, без икаквих ограничења. И то велики.

— То није било доволно, већ су

захваљујући вештачењу, крагујевачки радиолог, за кога колеге кажу да је изузетан лекар, проглашен кривим. Наиме, др Драгутиновић, без двоумљена, наводи да се на снимку који је радио др Драган Марковић види тумор, без икаквих ограничења. И то велики.

— То није било доволно, већ су

захваљујући вештачењу, крагујевачки радиолог, за кога колеге кажу да је изузетан лекар, проглашен кривим. Наиме, др Драгутиновић, без двоумљена, наводи да се на снимку који је радио др Драган Марковић види тумор, без икаквих ограничења. И то велики.

— То није било доволно, већ су

захваљујући вештачењу, крагујевачки радиолог, за кога колеге кажу да је изузетан лекар, проглашен кривим. Наиме, др Драгутиновић, без двоумљена, наводи да се на снимку који је радио др Драган Марковић види тумор, без икаквих ограничења. И то велики.

— То није било доволно, већ су

захваљујући вештачењу, крагујевачки радиолог, за кога колеге кажу да је изузетан лекар, проглашен кривим. Наиме, др Драгутиновић, без двоумљена, наводи да се на снимку који је радио др Драган Марковић види тумор, без икаквих ограничења. И то велики.

— То није било доволно, већ су

захваљујући вештачењу, крагујевачки радиолог, за кога колеге кажу да је изузетан лекар, проглашен кривим. Наиме, др Драгутиновић, без двоумљена, наводи да се на снимку који је радио др Драган Марковић види тумор, без икаквих ограничења. И то велики.

— То није било доволно, већ су

захваљујући вештачењу, крагујевачки радиолог, за кога колеге кажу да је изузетан лекар, проглашен кривим. Наиме, др Драгутиновић, без двоумљена, наводи да се на снимку који је радио др Драган Марковић види тумор, без икаквих ограничења. И то велики.

— То није било доволно, већ су

захваљујући вештачењу, крагујевачки радиолог, за кога колеге кажу да је изузетан лекар, проглашен кривим. Наиме, др Драгутиновић, без двоумљена, наводи да се на снимку који је радио др Драган Марковић види тумор, без икаквих ограничења. И то велики.

— То није било доволно, већ су

захваљујући вештачењу, крагујевачки радиолог, за кога колеге кажу да је изузетан лекар, проглашен кривим. Наиме, др Драгутиновић, без двоумљена, наводи да се на снимку који је радио др Драган Марковић види тумор, без икаквих ограничења. И то велики.

— То није било доволно, већ су

захваљујући вештачењу, крагујевачки радиолог, за кога колеге кажу да је изузетан лекар, проглашен кривим. Наиме, др Драгутиновић, без двоумљена, наводи да се на снимку који је радио др Драган Марковић види тумор, без икаквих ограничења. И то велики.

— То није било доволно, већ су

захваљујући вештачењу, крагујевачки радиолог, за кога колеге кажу да је изузетан лекар, проглашен кривим. Наиме, др Драгутиновић, без двоумљена, наводи да се на снимку који је радио др Драган Марковић види тумор, без ик

ПРЕВЕНТИВНА АКЦИЈА ДОМА ЗДРАВЉА

Све лакше ломљиве кости

Сваког радног дана од 15. јула у Превентивном центру врши се бесплатан тест на остеопорозу, а позив је упућен првенствено женама које, због фактора ризика, сумњају да имају ову „нему болест”

Mада не постоје прецизни подаци колико људи у Крагујевцу пати од остеопорозе, коју лекари, иначе, зову „нему болест”, сматра се да од ње у Србији болује око 375 хиљада жена, које чешће оболевају од мушкараца. Међутим, стручњаци наглашавају да је болест дијагностикована тек код 20 одсто пацијената и само се 30 одсто лечи. Додуше, многи и не знају да их је „докачила” остеопороза пошто она најчешће противе без симптома, а код лекара одлазе тек када се јаве преломи. Зато ће Крагујевчанке сигурно обрадовати вест која стиче из овдашњег Дома здравља и њиховог Превентивног центра, где ће се од 15. јула вршити скрининг тест на остеопорозу.

Др Радмила Обрадовић, директорка Дома здравља, каже да ће суграђанке моћи да дођу у Превентивни центар и на једном апарату, добијеном захваљујући сарадњи са фармацевутским кућом МЦД, изврше скрининг на остеопорозу.

- То је ултразвучни апарат на коме се мери густина коштане сржи, тако да ће наше суграђанке моћи у Дому здравља брзо, безболно и бесплатно да дијагностикују ову болест или да добију дијагнозу да је немају. То се првенствено односи на Крагујевчан-

ДИРЕКТОРКА ДОМА ЗДРАВЉА ДР РАДМИЛА ОБРАДОВИЋ

венција прелома.

Др Гордана Дамњановић, ПР Дома здравља, додаје да је ова метода потпуно, поред тога што је бесплатна, безболна и траје веома кратко, а људи у Превентивном центру Дома здравља потрудиће се да се тестира што већи број жена. Мада је предвиђено да акција траје месец дана, биће продужена уколико буде потребно.

Сви који желе да се тестирају на остеопорозу могу доћи сваког дана са упутом свог лекара у Превентивни центар Дома здравља.

ке које до сада нису мериле густину коштане сржи, а које имају факторе ризика да оболе од остеопорозе, каже др Обрадовић.

■ Бrz и једноставан тест

Мада се о остеопорози у последње време доста пише и говори, многи сазнају да од ње болују тек када сломе руку. Др Сандра Живановић, реуматолог, објашњава да се ради о системској болести коштаног ткива и значи смањену коштану масу и поремећај мускулатуре коштаног ткива:

- Компликације које носи остеопороза су преломи, најчешће на кичменим пршиљеновима, доњем делу подлактице, затим надлактице, костима карлице и преломи кука. Преломи кука су веома опасни јер су смртни у око 20 одсто случајева.

Лечећи остеопорозу, лекари желе да предупреде компликације пошто се пацијенти, каже др Живановић, обично јаве касно, након насталих прелома. Зато се овом методом, скрининг тестом и ултразвучним налазом, лако и брзо утврђује да ли постоји или не остеопороза, што ће омогућити већем броју суграђана да на време открију ову болест. Уколико тест покаже да се ради о мањем степену губитка коштане густине, на време се може започети терапија и превенција прелома.

Др Гордана Дамњановић, ПР Дома здравља, додаје да је ова метода потпуно, поред тога што је бесплатна, безболна и траје веома кратко, а људи у Превентивном центру Дома здравља потрудиће се да се тестира што већи број жена. Мада је предвиђено да акција траје месец дана, биће продужена уколико буде потребно.

Сви који желе да се тестирају на остеопорозу могу доћи сваког дана са упутом свог лекара у Превентивни центар Дома здравља.

МЕРЕЊЕ ГУСТИНЕ КОШТАНЕ СРЖИ У ПРЕВЕНТИВНОМ ЦЕНТРУ

Када се говори о остеопорози, најчешће се каже да је то болест жена, јер свака друга-трећа жена после педесете године живота има неки степен губитка коштане масе, зависно од фактора ризика, придржаних болести и од лекова које су користиле. То, међутим, не значи да мушкарци уопште не оболевају од ове болести, јер 13-30 одсто мушкараца после 50. године има остеопорозу.

■ Фактори ризика

Лекари упозоравају да ова метода само одређује да ли

за евентуално постојање остеопорозе. У факторе ризика спадају и неке ендокринолошке болести као што је шећерна болест, хипертреоза, као и разне болести јетре, хронични алкохолизам и дуготрајне бубрежне болести. Доктори кажу да остеопорози врло склоне и веома мршаве особе. „Помаже“ јој и лоша исхрана у детињству, дуготрајни проливи и болести дигестивног тракта, тако да нема добре ресоније калцијума, витамина D.

Многи се питају зашто се последњих година толико говори (у медијима) о остеопорози, а раније се о томе није причало, сумњивачко вртећи главом на податак да свака друга или трећа жена има оштећења коштане масе.

- Сведоци смо раних гинеколошких операција и вађења женских органа због карцинома, првенствено јајника и материца, женама пре 45 године живота. Осим тога, сада лечимо многе болести за које раније нисмо имали лекове, али су они један од узрока због којих страда коштана густина. Све су то нови атаки на нашу коштансу масу, која постаје сасвим друге, разређене архитектуре, због којих пациенти постају склонији преломима, упозорава др Сандра Живановић, приододујући и физичку неактивност и начин исхране који доводе до остеопорозе.

Др Гордана Дамњановић и колегинице из Дома здравља позивају суграђанке да, почев од 15. јула, дођу у њихов Превентивни центар и ураде скрининг тест на остеопорозу. Сваке среде, од 17 часова, др Сандра Живановић ће, после предавања и приказивања кратког филма о остеопорози, погледати налазе и неком препоручити већу физичку активност, неком одредити вежбе и начин исхране, а неке упутити на велики декса апарат који се налази у Клиничком центру. Суштина ове акције је превенција, због чега је и апел упућен првенствено женама (и мушкарицама) који имају генетске предиспозије и факторе ризика да оболе од остеопорозе

М. ЦВЕТКОВИЋ

МЕКСИЧКИ ГРИП У КРАГУЈЕВЦУ

Оболела једна, под надзором девет особа

У Крагујевцу је током викенда забележен први случај новог грипа, познатијег као мексички или сињски грип. Присуство вируса X1N1 потврђено је код двадесетчетврогодишњег Д. В., који се прошле недеље вратио из Египта. Младић је, по речима др Зорана

Двадесетчетврогодишњи Д. В., који се прошле недеље вратио из Египта, оболео од лакшег облика мексичког грипа

Тодоровића, начелника овдашње Инфективне клинике, оболео од лакшег облика ове болести.

- Пацијент нема упалу плућа, већ само лакше симптоме. При-

ма уобичајену симптоматску терапију и антибиотике и добро се осећа. Он се Инфективној клиници јавио прошле суботе, а присуство вируса X1N1 потврђено је

током истог дана, каже др Тодоровић.

Д. В. је у понедељак још увек био хоспитализован на овом одељењу, али би, по речима лекара, ускоро требало да буде пуштен на кућно лечење.

Младић је прве симптоме осетио још у Египту. Одмах по повратку у Крагујевац јавио се лекару, па су све епидемиолошке и здравствене мере благовремено предузете. Под епидемиолошким надзором су и сви који су били у контакту са Д. В., али нико од њих није испуњио било какве знаке болести.

Начелница Центра за контролу и интервенције болести Института за јавно здравље у Крагујевцу др Весна Пантовић изјавила је (за „Блиц“) да је младић био у контакту са девет особа и да се њихово здравствено стање прати.

- Наше екипе обишли су те особе, а неке су се и саме јавиле

Институту. Младић је био у контакту са друговима из екипе који су боравили са њим у Египту и са члановима најуже породице, објашњава др Весна Пантовић.

Закључно са овим случајем, у нашој земљи регистровано је педесетак оболелих од новог грипа. Највећи број оболелих до сада је забележен у Београду, а појединачних случајева било је и у Новом Саду, Новом Пазару, Новој Пазови, Нишу, Шапцу, Сомбору и Србобрану. Углавном се радило о особама које су допутовале из земаља погодјених новим типом вируса или члановима породице са којима су заражени били у контакту.

На срећу, радило се о лакшим облицима болести и у већини случајева до оздрављења је дошло за свега неколико дана.

М. ОБРЕНОВИЋ

У ЕГИПТУ ЗБОГ МАЈКРОСОФТОВОГ КУПА

Друго место за Крагујевчане

Младић који је оболео од сињског грипа боравио је током прошле недеље у Египту као члан крагујевачке екипе студената који су учествовали на „Мајкрософтовом“ светском купу. „Imagine Cup“ такмичење одржавало се у Каиру у периоду од 3. до 7. јула. Наш тим, који су чинила тројица студената Машинског факултета и девојка са ФИЛУМ-а, освојио је друго место у категорији

Live Services, и награду од 2500 долара. Победнички софтверски пројекат из Крагујевца под називом „People to People Economy“ базиран је на размени услуга и добра у образовању преко интернета и инспирисан је тренутно најпознатијим филмским остварењем „Милионер из блата“.

Ово је, иначе, прва награда за тим из Србије у области дизајн софтвера од када се ово такмичење одржава. Ове године је на такмичењу учествовало 300.000 студената, а на светском финалу је присуствовало 450 студената.

Сарадња цементаре Холцим и стоваришта Гружа

НОВА УНАПРЕЂЕЊА У ПРОДАЈИ ЦЕМЕНТА

Сарадња коју је Холцим покренуо са великим бројем стоваришта у Србији, под називом "Партнер плус", потпуно је окренута потребама крајњег купца и успешно траје већ три године

Холцим је један од највећих светских производача цемента, бетона и агрегата, који послује у више од 70 земаља на свим континентима и запошљава више од 90.000 људи.

Један од стратешких пословних циљева Холцима је изградња дугорочних односа са стовариштима, успостављање партнешког односа и преношење најбоље пословне праксе из других земаља света у којима Холцим послује.

Зато је Холцим током последње три године стовариштима широм Србије понудио пакет услуга под називом Партнер плус. Разговарали смо са Ненадом Стефановићем, власником стоваришта Гружа, које се у пројекат укључило током 2007. године.

Новинар: Шта је то ново цементара Холцим понудила у сарадњи са Вашим стовариштем кроз пројекат Партнер плус?

Ненад Стефановић: Холцим је нашем стоваришту понудио потпуно нови пакет услуга, који се сваке године додатно употребљује. Овај пакет подразумевао је постављање рекламих елемената Холцима, осветљеног улазног знака на којима заједнички стоји име стоваришта и Холцима, банера на месту продаје цемента,

путоказа и слично. Омогућена је и бесплатна техничка подршка за све крајње купце који имају евентуална питања у вези начина спровођања бетона са Холцим цементом. Холцим Србија је ове године организовао и техничку обуку за наше продајно особље, као и курс на тему продајних вештина, а најављена је и обука из области управљања залихама.

Новинар: Какву врсту подршке Холцим пружа Вашем стоваришту од почетка пројекта "Партнер плус"?

Ненад Стефановић: Изглед стоваришта је битно побољшан Холцимовим рекламих елементима. Поред тога, имамо и директну телефонску линiju са стручњацима у Холциму, од којих

Сарадња коју је Холцим покренуо са великим бројем стоваришта у Србији, под називом "Партнер плус", отпочела је 2007. године са три стоваришта, да би са теком 2008. године проширила на још 21 стовариште. У 2009. години, поред 16 нових стоваришта, пакет је допуњен елементима који ће додатно унапредити пословање ових стоваришта.

врло брзо добијамо одговор на свако питање везано за примену цемента. Добили смо и велики број брошуре са информацијама и саветима за примену Холцим производа, а наше продајно особље је стекло корисна знања о примени Холцим цемента и вештинама продаје. Наравно, испоруке цемента су обезбеђене у складу са потребама стоваришта, односно крајњих купаца.

Новинар: Какве су биле реакције Ваших купаца на све што сте навели?

Ненад Стефановић: Купци су, пре свега, били пријатно изненађени оним што су видели већ на прилазу стоваришту, а затим и унутар њега. Улазна капија, банери, путокази и витрина са бетонским коцкама јасно указују на нашу повезаност са компанијом Холцим и на високе стандарде пословања. Одушевљени су и професионалним понашањем наших запослених, знањем о производима, и способношћу особља да пружи корисне савете како да оно што граде Холцим цементом буде квалитетно и трајно. На самом стоваришту постоје и примери лоше направљеног бетона као и упутства за отклањање потенцијалних проблема, како би крајњи

Ненад Стефановић

корисници на лицу места могли да се додатно информишу. Уколико се јави потреба за додатним консултацијама, имамо брошуре и директну везу са Холцим техничком подршком. Све у свему, купци имају једно ново искуство у куповини на стоваришту, и увек се радо враћају.

Новинар: Чули смо да се на тржишту појавио и нови производ?

Ненад Стефановић: Да. Холцим је недавно, произвео нови тип цемента, чији квалитет је посебно прилагођен индивидуално градњи. Овај цемент се на стоваришта допрема на палетама и заштићен је висококвалитетном

фолијом, што додатно говори о близи за крајње потрошаче. Препоручује се за изградњу индивидуалних стамбених објеката, као и градњу пословних објеката мањих габарита, а погодан је и за производњу бетонских плоча за уређење дворишта и стаза, али и израду цементних и продужних малтера. Истичем да су нас Холцимови стручњаци, пре него што ће кренути са производњом, контактирали и тражили савете везане за стварне потребе самог тржишта и крајњих купаца, тако да смо и ми на неки начин имали удела у њиховој одлуци да крену са новим производом.

ЊЕГОВО ПРЕОСВЕШТЕНСТВО Г. ЈОВАН

Радио је као црквено звону

Разговарала Гордана Јоцић

Благодаран сам Богу, Мајци Божјој и Светом Јовану Златоустом, под чијим се покровитељством налази овај наш радио, што је дошло до реализације овог, надам се богоугодног дела, да Епархија шумадијска може и на савремен начин да проповеда реч Божју. Ово је велики дан, који ће бити уписан у летопис Епархије, не очекујемо чудо од Радија, али очекујемо да он буде мост који ће помоћи човеку да дође у Цркву, рекао је владика шумадијски на отварању првог црквеног радија у Шумадији и Крагујевцу на Петровдан, тачно у подне.

Поводом отварања Радија епископ је дао и први интервју новинарима овог медија, чије делове преносимо.

Прошле су две године од како сте дали благослов за оснивање црквеног радија кога смо заједнички назвали Радио „Златоусти“. Верујем да се многи у овом тренутку питају шта је то што Црква има да каже преко електронских медија?

- Најпре, Епархијски радио треба да се разликује од других радија, али не да буде различит у смислу да буде потпуно нов - то не треба ни очекивати - него да се разликује по поруци, по томе што треба да говори о оним сегментима живота који су јако потребни и појединцу и породици и друштву и Цркви. Првенствен циљ треба да буде да се преко овог радија говори о смислу и циљу живота, о Цркви и њеној суштини, јер колико год мислим да познајемо суштину Цркве, као и суштину самога Бога, не познајемо је ни изблизу. Суштину Бога не можемо никада

у потпуности ни спознати, нити суштину саме Цркве и њене по руке, али можемо спознати онолико колико нам је потребно за спасење, да се као људи који живе по Богу разликујемо од оних који мисле да не треба да живе по Богу. То ће и бити порука нашег црквеног програма, да говоримо о Богу, о Цркви, о души, о спасењу, да наш радио програм буде преносни начин истине, а јеванђеље нам каже: „Познајте истину и истину ће вас слободити“.

Да ли су потребу за јавном речју Цркве могли да задовоље грађански медији? Другим речима, колико сте задовољни како грађански медији и јавни сервиси

у потпуности ни спознати, нити суштину саме Цркве и њене по руке, али можемо спознати онолико колико нам је потребно за спасење, да се као људи који живе по Богу разликујемо од оних који мисле да не треба да живе по Богу. То ће и бити порука нашег црквеног програма, да говоримо о Богу, о Цркви, о души, о спасењу, да наш радио програм буде преносни начин истине, а јеванђеље нам каже: „Познајте истину и истину ће вас слободити“.

Мислите ли да отварање већег броја црквених радио и телевизијских станица у Србији може да доведе до повећања броја верника, је ли и то циљ црквених медија?

- Ми не можемо очекивати чудо од радија, али можемо очекивати да он буде мост који ће помоћи човеку да дође у Цркву. Да би нешто спознао човек мора да заволи, да доживи, као што каже апостол - да опиша, као што су апостоли видели и опипали вјаскрслог Христоса. Оно што су слушали и виделе њихове очи што су опипале њихове руке, то су проповедали. То је и данас записано и ми то проповедамо. Није Радио „Златоусти“ једини пут који треба да доведе верника у храм на богослужење, јер знајмо да ово средство некада није постојало, па су људи ипак долазили у Цркву. Али, радио треба да упути зов, да позове у Цркву. Он би требало да буде нека врста црквеног звона да се овај верник који га чује сeti да треба да уђе у Цркву и да се сртне са Богом и другима.

О ДОГАЂАЈИМА У ЕПАРХИЈИ

Немањићки дух градитељства

Шта се још ради у Епархији што се можда на први поглед не види, али што заправо развија цркву у Шумадији?

- Ако мене као епископа питате, кратко ћу вам одговорити – ја служим литургију и молим се Богу. Јер, једино у шта сам убеђен јесте да само обожен и олитургисан човек може да спозна шта је живот и шта је Црква. Моја жеља је да се сви ми просветимо знањем богопознања, да се просветимо и осветимо литургијом. У Шумадијској епархији покушавамо да осмислимо црквени живот. Није он никада био бесмислен, али је био због много чега потиснут. Мени је врло важно да се у Епархији живи црквеним животом, да се литургише. Могу са задовољством рећи да немам парохију у којој се не служи празником и недељом.

Богу хвала, Епархија има и другим стварима да се похвали. Ја сам овде седам година. Кад сам дошао у Крагујевац, у приступној беседи сам рекао да ако не могу ништа да унапредим, бар ћу подржати оно што су моји претходници, владика Валеријан и Сава учинили. А учинили су и премного. За ових седам година осветио сам сам 30 нових храмова. У овом тренутку гради се 52 храма, као и 47 парохијских домова, да не говорим о звонарама. Ништа не чиним у своју славу, него у славу Божју и то је прека потреба наше Епархије.

Хоћу да се од срца захвалим свима који помажу да се и грађевинска делатност у Епархији обавља како ваља. Благодаран сам и мом свештенству и монаштву, а посебно народу Шумадије, који од уста одваја да сагради своју богоомљу. Понекад се и сам чудим колико наш народ задобија немањићки дух градитељства и живота. Нека да Бог да се то и даље чини.

и приватни, извештавају о верским и црквеним питањима и Епархији?

Грађански медији не могу у потпуности да задовоље мисију Цркве, јер је њихово да говоре о једној другој стварности, мада треба бити опрезан са овом поделом, јер хришћанин је хришћанин и у свету и у Цркви. Али, по природи посла грађански медиј има други циљ, док црквени треба да допуне оно што грађански медији не могу да дају. Да би неко говорио о Цркви потребно је да сам зна шта је она, шта је њена суштина и, што је најважније, да живи животом Цркве.

Цркви се често приговара да није довољно отворена за новинаре? Многи саговорници из реда свештенства не желе без Вашег благослава да дају изјаве, а процедура добијања благослава зна да потраје. Шта се у Епархији ради да комуникација између новинара и Цркве буде отворенија?

- Са првим делом питања бих се сложио – Црква заиста није довољно отворена за новинаре. Управо зато наш Епархијски радио треба да поради на обостраном поверењу. Да поверијемо једни другима. Шта значи веровати? Дати поверење и прихватити поверење. У том смислу сам малопре поменуо и истину. Што се тиче тога да свештеници не могу да дају изјаве без мог благослава, није то учињено ни због чега другога него да би се знало ко говори. Различити су дарови у Цркви, неко је за обдарен за једно, а неко за нешто друго. С обзиром да се обраћамо народу, потребно је да онај ко говори, говори смислено, да би га слушаоци на прави начин и разумели.

Мислите ли да отварање већег броја црквених радио и телевизијских станица у Србији може да доведе до повећања броја верника, је ли и то циљ црквених медија?

- Ми не можемо очекивати чудо од радија, али можемо очекивати да он буде мост који ће помоћи човеку да дође у Цркву. Да би нешто спознао човек мора да заволи, да доживи, као што каже апостол - да опиша, као што су апостоли видели и опипали вјаскрслог Христоса. Оно што су слушали и виделе њихове очи што су опипале њихове руке, то су проповедали. То је и данас записано и ми то проповедамо. Није Радио „Златоусти“ једини пут који треба да доведе верника у храм на богослужење, јер знајмо да ово средство некада није постојало, па су људи ипак долазили у Цркву. Али, радио треба да упути зов, да позове у Цркву. Он би требало да буде нека врста црквеног звона да се овај верник који га чује сeti да треба да уђе у Цркву и да се сртне са Богом и другима.

ЈАВНО КОМАНАЛНО ПРЕДУЗЕЋЕ "НИСКОГРАДЊА"
 Кнез Милош 25, Тел: (034) 323-281; 323-282 Оекс: 323-281
 ГРАЂЕВИНСКА ОПЕРАТИВА 334-206; 336-017

Делатности предузећа у оквиру занатских послова:

- уређивање терена за насеље спорове са комплетном опремом
- изградња и санација креових конструкција,
- браварски послови (израда града, капија, ограда за терасе, надстрешнице, дечије рекреативне и тд.).
- извођење осталог грађевинских и специјализованих радова
- изградња, издавање, издавање керамике, изградња водоводне и канализационе инсталације, постављање подних и зидних облица и тд.).
- изградња столарије,
- постављање електромонтаже,
- остале занатске грађевинске радове,
- изградња пешачких стаза, приступа, зидова бележака, и тд.
- рушење бесправно изграђених објеката по наложеним инструкцијама

Дајте крв
лето 2009

ТЦ „ЦЕНТРОТЕКСИЛ“
дана 16.07.2009
од 9 до 17 часова

Улепшајте дан себи и другима

Црвени крст Србија
1876

Za negu i pomoć u kući starijim licima i licima sa posebnim potrebama

- Nega i pomoć u kući
- Dopravljanje pored pacijenata 24 sata u kućnim uslovima
- Posebna povoljnost u sklapanju usluga na mesečnom nivou
- Savet za ophodnjenje sa dementnim bolesnicima
- Saradnja sa državnim i privatnim institucijama socijalne i zdravstvene zaštite
- Savetodavne usluge

Dodataj život godinama a ne godine životu

Nikola Pašića 21-3-18 Kragujevac
Услужни телефон: (034) 361 959
(064) 1567 934 (064) 83 17 513

PROMEDICO
Pravnička agencija

Dodataj život godinama a ne godine životu

УСПЕХ МЛАДИХ СЕСТАРА

Неодољива лакоћа учења

Близнакиње Мина и Нина, натпркосечно интелигентне девојке, дипломци ЕТФ-а и архитектуре, сада су на стручној пракси у Барселони и Букурешту, а пред њима је заиста лепа будућност

Пише Гордана Ђорђић

Mина и Нина Власковић су близнакиње. Личе једна на другу, али не толико да се не могу разликовати. Они који их познају кажу да се чешће могу заменити њихова имена него ликови.

Причу о њих две чула сам сплетом околности, а касније се испоставило да су Мину до сада често пратиле срећне околности. Заправо, на једној од последњих седница Градског већа усвојен је предлог да се Мини плати део трошка за одлазак у Барселону на стручну праксу. Образложение Наде Милићевић, члана Већа за образовање и науку, било је да треба прихватити овај предлог, јер је реч о девојци која је дипломирала на Електротехничком факултету у Београду са просечном оценом 9,84. То је био више него довољан повод да се о њој пише, али (опет случајно) сазнала сам да Мина има сестру близнакињу, која је исто тако, веома успешна студенткиња архитектуре у Београду и припрема се за практику у Букурешту.

Пошто је Мина већ отпутовала за Барселону, саговорник ми је била Нина, док сам са Мином контактирала преко интернета.

■ Свестране девојке

Нина је дошла у редакцију „Крагујевачких“ у договорено време и на почетку разговора трудила се да изгледа веома озбиљно. Касније је била опуштенија, наслеђана и више је причала о својој сестри него о себи.

СЕСТРЕ СЕ РЕДАЦИЈУ РАЗДВАЈАЈУ

- Сада имам све десетке и положила сам свих осам испита. Није то ништа! Нас је троје из Крагујевца у овој генерацији и сви смо супер студенти. У првој години смо се договорили да у јуну положимо свих десет испита и успели смо. За три године положили смо укупно 51 испит, прича Нина.

Иако одличан студент, успела је да добије само државну стипендију од пет хиљада динара. На трећој години студија требало је да добије стипендију Владе од 20.000 динара, али се Влада распала и њена генерација је остала без новца. Станује са сестром у дому „Лола“, прилично су везане и до сада никада нису биле раздвојене више од десетак дана. У свакодневном су контакту откако је Мина отпутовала, а Нина већ планира да иде код ње.

- Кајале бисмо се да нисмо конкурисале за овај

програм, иако све саме финансирамо, чак плаћамо и по 20.000 динара за праксу. Могле смо да изаберемо земљу у коју желимо да идемо. Желела сам у Сирију, али су моји родитељи били против, па сам одабрала Букурешт, каже Нина.

Радиће за плату од 290 евра, а мораће сама да плаћа стан и храну. После тога вратиће се у Србију да заврши мастер студије.

- Не бих да одем заувек у иностранство. Нисам ја за то, не бих се снашла сама. Овде имам дечка, дужо смо заједно. Он је најбољи

студент на ЕТФ-у и ако остане на катедри и ја остајем са њим, искрена је Нина.

■ Понуда за студије у Лондону

Прича о Мини је слична, али срећне околности промениле су њен живот. Уписала је ЕТФ, одсек Сигнали и системи, јер родитељи нису били за грађевину.

- Моја жеља још од основне школе била је да завршим математику, али када сам схватила да бих се много теже запослила, предомислила сам се. Решила сам да предам документа за Грађевински

факултет, али сам се у једном тренутку окренула и отишла на ЕТФ. Данас, после четири године, сматрам да је то била добра одлука. На ЕТФ-у сам завршила одсек на коме има највише математике, да бих колико-толико, остало у њој, каже Мина.

- Једина ствар које сам се одредила ових година је мој град, у који ћу се сигурно вратити. Никада не бих могла да замислим себе како живим у неком туђем граду.

У Барселони је већ недељу дана и ради у огранку немачке фирме за производњу и поправку мерних инструментата. Добро се снашла на послу, сви су, каже, јако пријатни, спремни да помогну, само што слабо говоре енглески. Срећом, гледала је неколико шпанских серија, па иако јој се већина смејала због тога, сада се добро споразумела са колегама.

Имала је невероватну срећу да јој се сви планови промене у року од неколико сати, када је неочекивано добила понуду да студије настави на Вестминстер универзитету у Лондону. И то директно на докторским студијама и без завршетка мастер студија, због доброг просека.

Десило се да је конкурисала за додатну стипендију Фонда за младе талente, али је добио њен колега. Међутим, професор из комиције, задовољан њеним успехом и радом, контактирао је професора са Вестминстерском универзитетом. За неколико сати све се прокренуло за 180 степени. Ништа више није било онако како је планирала. Истог дана добила је позив да прескочи мастер и настави трогодишње докторске студије у Лондону.

„Лепо је када знаете да још има људи који су ту за студије и увек спремни да им помогну“, написала је на крају Мина.

ПРВА ФАРМАКОГЕНЕТСКА СТУДИЈА У СРБИЈИ

Кафа и цигарете делују на

Др Наташа Ђорђевић, доцент овдашњег Медицинског факултета и први фармакогенетичар у Србији, показала је да и број дневно попијених кафа утиче на реакцију на лекове.

Да на то који ће лек пацијенту бити прописан утичу његово здравствено стање и други лекови које евентуално узимају знају и лаџи. Зато често када оду код лекара већ готово „са врата“ сами декламују шта пију, које дозе. Мало се, међутим, води рачуна о томе да на реакцију на лек може да утиче и број попушених цигарета, па и број попијених кафа.

Управо то је доказала др Наташа Ђорђевић, доцент на катедри за фармакологију и токсикологију овдашњег Медицинског факултета, радећи своју докторску дисертацију под називом „Фармакогенетика ензима CYP1A2 и CYP2A6 у српској популацији“. То је уједно и прва фармакогенетска студија у Србији..

- Циљ мого истраживања је био да се утврди утицај генетске основе и

конзумирања кафе на CYP1A2 и CYP2A6, ензиме који се налазе у јетри и одговорни су за метаболизам многих лекова, почиње причу др Наташа Ђорђевић.

Млада научница имала је прилике да, у оквиру сарадње између овдашњег Медицинског факултета и Каролинска Института у Стокхолму, своју дисертацију уради у једној од најпрестижнијих лабораторија за фармакогенетику – науку којом се у Србији до сада нико није бавио, а има за циљ да

НАТАША ЂОРЂЕВИЋ ПРИЛИКОМ ПРОМОЦИЈЕ У ДОКТОРА НАУКА

истражи на који начин наш генетски материјал утиче на то како ћемо реаговати на лекове. - Први контакт са Каролинска Институ-

Пише Зоран Мишић

Ипрошле године када смо писали текст о по-знатом глумцу Давиду Тасићу Дафу, који је више од четири деценије првак Сомборског позоришта, сам Тасић нам је скренуо пажњу на још једног нашег земљака, члана њихове куће, глумца Марка Марковића.

Прошла је година и Марковић је на годишњем одмору у Крагујевцу. Има 28 година и рођени је Крагујевчанин. Завршио је Основну школу „Радоје Домановић“ и Прву гимназију, пет разреда музичке, глумио код Слаје у Драмском студију Дома омладине, студирао српски језик и књижевност у Крагујевцу и радио као спикер и водитељ на Телевизији Крагујевац.

Године 2001. уписује глуму на Академији уметности у Новом Саду у класи Виде Огњеновић коју преузима Љубомир Мајера и дипломира 2006. године. Играо је пет година у СНП-у као хонорарац (наступао и у опери), и у Зрењанину и Суботици као гостујући глумац. Глумио је и у мађарско-српској филмској копродукцији „Да није љубави“ редитеља Карола Вичека, а гледаоцима „Фокса“ и „Пинка“ препознатљив је по реклами за ајвар „Традиционално - природно“. Гледаоци РТС-а имали су прилику да га виде у улози министра полиције Николе Хри-

ГЛУМАЦ МАРКО МАРКОВИЋ

Опет Крагујевчанин у Сомбору

Пуне четири деценије после професионалног дебија Давида Тасића на сцени реномираног Сомборског позоришта заблистао је поново један глумац из Крагујевца

стића у серији о Николи Пашићу. Од пре три сезоне ја члан Сомборског позоришта и два пута проглашаван за најбољег глумца сезоне ове куће.

Ипак, члан сомборског ансамбла постао је игром случаја - када је добио отказ у СНП-у. Отказ је уследио због онога што је за сваког глумца, али и позоришног управника највећа бласфемија - одбио је да игра представу због неисплаћених хонорара.

- Тим гестом моје колеге и ја жељели смо да скренемо пажњу на однос и запостављеност хонорараца, не само у Новом Саду, већ у свим позориштима Србије. У том тренутку имао сам седам-осам и-грајућих представа, завршио акде-

мију, одбијао због тамоњег ангажмана неке ствари од којих може да се живи на другој страни, у Београду, где су стални кастинзи за пројекте, серије и филмове. На тај радикални искорак одлучио се нас седам-осам, али пред почетак те представе „Ромео и Јулија“ само је нас троје остало непоколебљиво. Управа је на својој

Па, нека ми неко каже да је то коинциденција, у полушли прича данас Марковић.

За ту улогу добио је награду за најбољег младог глумца на Војвођанским позоришним сусретима, а од следеће роле у „Маски“ Црњанског коју је радио Горчин Стојановић стални је члан сомборског ансамбла.

- Драго ми је због тога јер је у тој кући супер атмосфера. Право позориште, кад се ради ради се, у кафани се, пак, причају неке друге приче. Добар репертоар, добри редитељи, добре представе, добре и професионалне колеге, иако ансамбл има само 14 људи, прича он.

И тако, из представе у представу: „Моногамија“, „Мирандолина“, „ВИА Балкан“, „Путокоаз“, „Генерацијски Годо“, „Псеће срце“...

- Битан момент у мојој каријери десио се када је Јубиша Ристић у копродукцији Сомборског позоришта и Будве града театара дошао да режира Ромчевићево „Оговарање“. Није ми било свеједно. О Ристићу је свако од нас свашта чуо. Ту је било и оно предубеђење везано за његово непозоришно деловање. Међутим, у суштини он је само сувори позоришни редитељ и велики уметник, каже Марковић, коме је ова сарадња отшкринула и врата „Звездаре“ и играње у комаду „Конзулска времена“ по Адрићевој „Травничкој хроници“.

Онда опет једна сценска и животна коинциденција. Марковић у матичном Сомбору добија главну улогу у водвиљу „Буба у уху“, култној Ристићевој дипломској представи која се у Београду већ игра пуних 38 година.

Сада је на одмору. Препустио се чарима кевиног кувања, шетњама и излетима са друштвом и родбином до Груже, Лисина, изласцима у кафе „Кафе“ и „Балкан“ у коме је радо седео његов деда, отац и сада он.

- Овде је динамично, пуно енергије и никада није досадно, за разлику од Војводине која јесте океан меланхолије, саматра он.

МАРКО МАРКОВИЋ У РОДНОМ ГРАДУ

У ПРЕДСТАВАМА НА СЦЕНИ СОМБОРСКОГ ПОЗОРИШТА

учешћу у студији. Резултати су показали да је код особа које редовно пију неколико шолица кафе дневно ензим CYP1A2 имао значајно већу активност. Такође, занимљиво је да ензимску активност највероватније не индукује кофеин, најпознатији састојак кафе, већ сама кафа. Притом, врста кафе и начин припреме напитка очигледно нису од значаја, јер је овај ефекат утврђен не само код Срба, већ и код Швеђана. По мишљењу др Наташе Ђорђевић, или и научника три престижне фармакогенетске установе из Шведске и Шпаније који су такође учествовали у овом истраживању, разлог за овакво деловање кафе је то што се пре конзумирања она пржи.

- Пржењем се у кафи стварају једињења позната као полисиклични ароматични угљоводоници, исти они који се стварају сагоревањем дувана и доказано повећавају активност CYP1A2 ензима код пушача. Међутим, за овакву индукцију ензима неопходно је и да особа носи специфичну генетску варијацију, која је код нас Срба, показало се,

веома честа. Зато је веома важно да се конзумирање кафе и пушење цигарета, али и генетски профил, узимају у обзир приликом прописивања и дозирања лекова, објашњава млада научница.

Поред тога, др Ђорђевић је интересовало има ли разлике у између Срба и Швеђана, наравно - када су ова два ензима у питању. Урађене анализе су показале да нема разлике у генетској основи, али да је активност ензима CYP1A2 код Срба знатно нижа него код Швеђана.

- За сада још увек нисмо сигурни шта је узрок, али се претпоставља да је у питању неки фактор из околине, објашњава др Ђорђевић.

Иако је тек пре десетак дана званично промовисана у доктора наука, Наташа Ђорђевић наставља сарадњу са Каролинска Институтом на још једној студији, која би фармакогенетику требало да, како каже, „пренесе до болесничких постеља“, односно чији би резултати убрзо могли да буду примењени у лекарској практици.

М. ОБРЕНОВИЋ

Објашњење редакције: У прошлом броју, техничком грешком, уз текст о успеху др Наташе Ђорђевић, објавили смо погрешну фотографију, на којој је Ана Јубић, помоћница директора „Апотека Крагујевац“. Истовремено, у тексту је било и неколико непрецизних објашњења новинара која се тичу медицинских појмова, те стога, са исправкама, понављамо комплетан текст из прошлог броја. Извињавамо се др Наташи Ђорђевић, Ана Јубић, као и читаоцима.

ЕКИПА „ДАШКА“ У „БИГУ“

ПРОСЛАВИЛИ ЗЛАЋНИ СВЕШТОНИК

Сваки успех треба обележити и наравно - прославити. Руковођена тимом, а поводом престижне, прве награде „Златни светионик“ коју је недавно освојила на истоименом филмском фестивалу у Њу Џерзију, прошлог петка, 10. јула у некадашњем „Бигу“, данас локалу „Код Бобана“, окупила се бројна екипа филма „Дашак“. Са циљем да се подсете на дане када су прошлог августа радили на овом пројекту, а у простору локала у коме су снимане неке од сцена из „Дашка“, редитељ Војин Васовић са пријатељима, глумцима и статистима, члановима екипе и бројним фановима филма уприличио је журку којом је достојно обележена награда за најбољи кратак филм на америчком филмском фестивалу у Џерзију. Њих стотинак подсетило се дана када су прошлог лета „стварали историју крагујевачке кинематографије“ а добар провод није изостао.

З. М.

ФАЗНА РЕКОНСТРУКЦИЈА
„СОКОЛАНЕ“

Нека буде као што је било

Адаптација зграде ће се радити фазно и ове године креће се са радовима на приземљу, а ојачаће се и стубови и реконструисати фискултурна сала

Пише Александар Јокићевић

До 3. августа заинтересовани извођачи могу да доставе понуде за адаптацију „Соколане“. Међутим, уколико је неко помислио да ће симбол Старе радничке колоније, напакон, потпуно бити реконструисан - сачекаће. Радови ће се, због озбиљности захвата, а тиме и износа новца изводити фазно.

Креће се са архитектонским, грађевинско-занатским и радовима на електроинсталацијама приземља. Ојачаће се и стубови, а у целости ће се реконструисати фискултурна сала. Пројекат предвиђа и куповину справа за вежбање. Вежбаону ће, као у првој половини прошлог века, користити Соколско друштво, које је под овим старим називом рад на телесном васпитању младих обновило 1996. године.

„СОКОЛНА“ ЈЕ ИЗГРАЂЕНА
ПРЕ 80 ГОДИНА

ФИСКУЛТУРНА САЛА БИЋЕ ОСПОСОБЉЕНА ЗА УПОТРЕБУ

ћемо другу и трећу одложити, објашњава Радовановић.

О свим радовима прве фазе је, сматра он, преурањено говорити, као и о цени радова на основу предрачуна. Како је тендерски поступак у току потенцијални извођачи би могли злоупотребити информацију. А, критеријум је, ипак, најповољнија понуда.

- Жао ми је што нисмо могли одједном да исфинансирамо све радове, да имамо реконструктану „Соколану“ и преко пута „Плазу“. Али, од те идеје не одустајемо, додаје Радовановић.

Помоћник градоначелника за регионалну и међурегионалну сарадњу Слађан Радовановић каже да је пројекат показао да захват реконструкције објекта саграђеног 1928. године кошта близу 300.000 евра.

- Децембра прошле године, приликом усвајања буџета за 2009. годину, предвидели смо ставку од 200.000 евра за ту намену. Међутим, уследиле су отежавајуће околности, економска криза и смањени приливи у буџет. Градско веће је одлучило да се вратимо стварој идеји и реконструкцију „Соколане“ спроводимо фазно. Неопходно је задовољити захтев донатора и покретање прве фазе, док

ДЕО БАРАКЕ У КОЛОНИЈИ ОДОЛЕВА РУШЕЊУ

Станари неће на Аеродром

Породица Весовић одбија стамбени простор који јој се даје на коришћење на „Аеродрому“ јер су се емотивно везали за Колонију

ЈОВИЦА ВЕСОВИЋ НЕЋЕ
ДА НАПУСТИ СТАН

ДЕО БАРАКЕ ОСТАО
НЕСРУШЕН

саграђеним зградама у Колонији. Емотивно смо везани за Стару радничку колонију, каже Јовица.

„Емоције“ су само део проблема. Весовићи су прошле године покренули судски спор против града, јер од 1997. године шаљу захтеве да им се одобри откуп двособног стана.

- У стан сам ушао нелегално, 1983. године, као и многи други. Није било притисака да изађемо, уследио је уговор о коришћењу, а потом смо покушали да га откупимо. На дописе нико није одгово-

рио, одлучили смо да кренемо судским путем. Сматрам да смо стекли стварско право, тврди Весовић.

У други једнособни стан проширили су се када је комшиница, која је живела сама, умрла 2000. године. Имају троје деце, два сина и ћерку. Показало се да и тај поступак нико није оспоравао.

- Други стан не могу да откупим. Тражио сам да откупају ново решење, да буде наведено „до одлуке суда“. Ако суд одлучи да не могу да будем власник ни првог

стана, прихватићу. Нису хтели. Па, вероватно бих остао на „Аеродрому“, чак и да пресуда буде у моју корист, неповерљив је Весовић.

Са друге стране, члан Градског већа за инвестиције и развој Небојша Васиљевић наводи да су станови у Града Кааре додељени Весовићима баш из разлога јер су предвиђени само за коришћење. Плаћа се кирија од 1,3 евра по квадрату.

- У стан су ушли нелегално, откуд очекивање да могу да га откупим. Имали су уговор о коришћењу бараке до 2000. године, истекао је и није продужен. Али, град никога од станара није оставио на улици. Ја сам, изгледа, луд - дајемо им два стана и није доволно, објашњава Васиљевић.

Колонци наслеђују статус какав су имали, власник или корисник. Власници станови су добили нове станове у Колонији по принципу квадрат за квадрат, а корисници станове на коришћење исте квадратуре на другим локацијама. Васиљевић додаје да је Весовићима могло да се каже и овако: „Становали сте бесправно, сада, изволите, нађите стан у приватној режији“. Стога, поступак исељења ове породице ће се наставити.

А. Ј.

ВОДА У ЛЕПЕНИЦИ
ЗАГАЂЕНА БАКРОМ

Не сме се користити за заливање

Институт за јавно здравље објавио је резултате испитивања воде реке Лепенице, узорковане 29. јуна код „Двомостовља“. На основу физичко-хемијских и микробиолошких карактеристика по већини параметара Лепеница у водотоку од Крагујевца до ушћа у Мораву припада трећој категорији, али због великог присуства бакра може се сврстати у четврту класу вода. Не сме се користити ни за заливање башта.

Лепеничка вода је показала значајно оптерећење и када је реч о боји и мутноћи, садржају органских материја, а у погледу микробиолошких карактеристика добијени резултати су указали и на фејкално загађење другог степена. Чињеница је, појашњено је, да сви добијени параметри могу бити и већи, јер је водостај реке приликом узорковања био већи него иначе.

Присуство бакра објашњава се испуштањем метала из индустриских погона, али и из кишне канализације на коју се повезују други производи, иако испуштање тешких метала у водотокове није дозвољено. Због домаћинства чија је кућна канализација прикључена на кишну у Лепеницу се изливавају фекалије.

Акцију испитивања воде покренула су удружења „Еконец“ и Еколошко истраживачко друштво „Младен Караман“ у сарадњи са градом. То је, речено је, први корак у очувању највећег крагујевачког водотока. Пре месец дана урађена је и детаљна анализа осталих река и потока на територији Крагујевца, а резултати су, према речима Срђана Матовића, члана Градског већа задуженог за заштиту животне средине одрживи развој и сарадњу са удружењима, такође, поражавајући.

- Недостатак новца за одржавање водотокова је један од разлога тако лошег стања и град планира да у наредном периоду уложи много више средстава у те намене, нагласио је Матовић.

Из тог разлога већ почињу радови на уређењу једног дела реке Лепенице и на Бресничком потоку.

Г. Б.

УЛИЦА ВЛАДЕ
НЕДЕЉКОВИЋА У
ГРОШНИЦИ
**Затворена због
радова**

Управа за комуналне послове и надзор, Одељење за саобраћај, обавештава грађане да се на делу Улице Владе Недељковића у Грошници у периоду од 15. јула до 15. августа уводи привремени режим саобраћаја, односно, забрана саобраћаја за сва моторна возила.

У овом периоду возила јавног градског превоза на линiji са ознаком 6 Г - Аутобуска станица - Грошница саобраћаје Улицом октобарских јртава и користиће постојећа аутобуска стајалишта. Привремени режим саобраћаја уведен је на захтев ЈКП „Водовод и канализација“ због изградње фекалне канализације у делу затворене улице.

А. Ј.

АКЦИЈА „ГРАДСКОГ ЗЕЛЕНИЛА“

Уништавање амброзије

Радници „Градског зеленила“ од прошлог понедељка почели су кошење амброзије, корова који је један од најчешћих изазивача алергија. За ову намену Градско веће је на претходној седници одобрило 900.000 динара, што је три пута већа сума него претходне године. Покушај да се ова биљка уништи хемијским препаратима прошле године се показао безуспешним, па ће ове бити уклоњена искључиво механичким путем.

Кошење ће бити обављено на површини од 15 до 17 хектара, а суштина је да амброзија буде уклоњена пре цветања, јер се тада

много брже размножава и представља већу опасност за оне који пате од алергија.

Г. Б.

А. Ј.

РАЗГОВОР СА ПОВОДОМ: МИЛАН ТОМИЋ, УМЕТНИЧКИ ДИРЕКТОР МЕЂУНАРОДНОГ ФЕСТИВАЛА ХАРМОНИКЕ

Најбољи показатељ како публика реагује на извођача је чињеница да док уметник не спусти инструмент нико не излази из сале, каже наш саговорник

Разговарао Мирослав Чер

Mеђународни фестивал уметника на хармоници завршен је у понедељак, 13. јула, коначном победнику такмичења у Кастелфидарду и Светског Купа за прошлу годину Владислава Плиговка из Белорусије.

На фестивалу, који је почeo 5. јула, наступило је шест хармоникаша из Русије, Србије, Француске, Белорусије, Словеније и Украјине. Поред ове шесторице младих уметника, пред крагујевачком публиком наступили су и представачи на летњој школи Јуриј Шишкин и Мика Ваиринен.

Овај фестивал по броју и квалиитету учесника спада у ред највећих и најпрознатијих на којима наступају солисти на хармоници. И ове године позвани су само победници највећих светских такмичења хармоникаша, одржаних од јуна прошле до јуна ове године - и сви су прихватили да дођу.

Упоредо са Фестивалом у просторијама Музичке школе у Крагујевцу организована је и 20. Летња школа за хармонику.

Је ли тешко сваке године окунити најбоље младе хармоникаше?

- Ово је 19. по реду Фестивал, а нисмо га једино организовали током три ратне године. Манифестација је успела да изгради свој имиџ и сачува кредитабилитет. Сви победници са великих такмичења очекују наш позив и са посебним задовољством истичем да нас до сада нико није одбио. Срећни смо због тога, јер оно што им ми нудимо је тако мало, а они са највећим задовољством прихватају да дођу.

Бројни су учесници који су често због обавеза у готово немогућој ситуацији да дођу. Примера ради, ове године Украјинац Александар Хрустевић, иначе, победник такмичења у Кијеву, није добио дозволу да одсуствује се послан. У петак, касно увече, кренуо је из Кијева, у суботу је наступио, а већ у недељу ујутру поново отпотовао и вратио се на посао у понедељак.

Препознаје ли то крагујевачка публика?

- Да, сала је готово пуна! Гимназија има око 250 столица, а сваке вечери је на концертима приступно је више од 200 Крагујевчана.

ПРЕПОРУЧУЈЕМО

Четвртак, 16. јул, 20 часова
Кутија шибица СКЦ-а
Месец индонежанске културе

Пројекција филма „Драга Рина“

Петак, 17. јул, 20 часова
Кутија шибица СКЦ-а
Месец индонежанске културе

Пројекција филма „Поделења љубав“

Понедељак, 20. јул, 20 часова
Кутија шибица СКЦ-а
Месец индонежанске културе

Пројекција филма „Нагобонор“

И даље само најбољи

„ Фестивал где долазе најбољи светски хармоникаши сигурно благотворно делује на нашу средину, на ученике, али и на професоре. Већ сам рекао да кад је хармоника почела да се „ради“ код нас преписан је наставни програм немачке школе.

на. Најбољи показатељ како публика реагује на извођача је чињеница да док уметник не спусти инструмент нико не излази из сале. Не можете на силу да држите публику у сали - ако се то нима не допада, отићи ће!

Па, ипак, Фестивал нема никакву подршку Министарства културе?

- Тачно! Министарство културе не помаже ову манифестацију. Искрено говорећи, последње три године и нисмо конкурисали, јер, једноставно, када десет година у-

застопце не добијете ни динара бесмислено је подносити захтеве за нешто што они не желе да поддрже. Апсурдно је да Министарство помаже по неколико истих фестивала широм Србије, где су углавном и концепт и учесници исти, а да за овакву манифестацију какве нема у региону - нема ни динара.

Драго нам је што нас у потпуности подржава Скупштина града Крагујевца. Трудимо се да захтеви буду реални, а наши трошкови везани су само за путне трошкове и цепарац учесницима - сви остали волонтирају.

Следеће године ће се одржати двадесети, јубиларни Међународни фестивал уметника на хармоници. Спремате ли нешто посебно?

- Јесте јубиларни, али нећемо правити ништа посебно. Наиме,

правила Фестивала давно су усвојена, па их нећемо мењати. Позваћемо два предавача, једног са запада, једног са истока, два домаћа предавача на Летњој школи и поново ћемо звати најбоље учеснике на фестивалима који се одржавају од јула ове године до јуна следеће године.

Било би нам веома компликовано да продолжујемо Фестивал за неколико дана, па да, рецимо, позовемо и све најбоље из протеклих 20 година.

Колико овај Фестивал, заједно са Летњом школом, мења нашу свест о хармоници?

- Један овакав фестивал где долазе најбољи светски хармоникаши сигурно благотворно делује на нашу средину, на ученике, али и на професоре. Већ сам рекао да кад је хармоника почела да се „ради“ код нас преписан је наставни програм немачке школе.

Међутим, уколико човек нема додира са светом око себе, без обзира на програм, он се запарложи, а програм постаје стар и неадекватан. Фестивал је сјајна могућност да се све најбоље „информације“ чују у Крагујевцу.

Имамо извођаче из Француске

који нам представљају своје про-

граме, Финци опет своје, Немци нам показују њихове трендове и такав конгломерат учесника про-

ограма, композитора, оставља дубок траг и помаже да наши ћаци пореде своје резултате са оним што је набоље у свету.

ИЗЛОЖБА ЦРТЕЖА ЖАРКА ВУЧКОВИЋА

Другачији контекст

Сама чињеница да неко још увек уместо „миша“ користи четкицу -овољно говори сама за себе

ЈГалерији „Мостови Балкана“ отворена је изложба цртежа Жарка Вучковића, који је дипломирао на Факултету примењених уметности у Београду 1987. године, на катедри за сликарство. До сада је самостално излагао 23 пута и учествовао на више од 300 колективних изложби у земљи и иностранству. Члан је УЛУС-а и редовни професор на Факултету уметности из Приштине (Звечан). Тренутно живи и ради у Горњем Милановцу.

У каталогу изложбе Саша Јањић каже да „слике Жарка Вучковића нуде други поглед, другачији контекст. Тај поглед у потпуности уважава реалности тренутка, али иде и корак даље. Појавни свет пиктуралних облика и форми само је полазна основа која нас суптилним поступцима уводи у један нови свет. Тај свет „малих реалности“ пренут је осећајности која се, на жалост, у данашње време потпуно повукла пред агресивним маркетингским кампањама и стратегијама модерног адвртај-

отварање
изложбе
Жарка
Вучковића

зинга. Данас, када дигитално постаје тако рећи доминантан модел, коришћење оловке, четкице и правих боја је у најмању руку ослеђење, такође најушна потреба“.

Сама чињеница да неко још увек уместо „миша“ користи четкицу, довољно говори сама за себе. Полазите Вучковићевих радова није у реалним и конкретним до-гађајима, мотивима и људима. Симболи, форме и боје његових радова само наговештавају и препуштају посматрачу да сам формира коначну визуелну и менталну слику.

„Један од главних ликовних елемената који формира ту менталну слику је и боја. Она на Жарковим радовима није агресивна, она је одмерена и у складу са минималистичким формама које

граде основну структуру његових црteжа. Пастелни наноси доје у комбинацији са осталим елементима граде сложену структуру која и поред наизглед хаотичног распореда одише хармонијом и складом. Апстрактне форме Жаркових радова нису одраз ескапизма или подвесног потискивања. Пажљивијим читањем те фрагилне форме као да наговештавају напуклине и крхкост друштвених процеса којима је уметник свакодневно изложен. На тај начин оне су у исти мах и експресивне јер у комбинацији са подеротинама и гребањем текстуре папира говоре о немиру и темпераменту уметника“, наставља Саша Јањић.

Изложба цртежа Жарка Вучковића биће отворена до 4. августа.

М. Ч.

УКРАТКО

**Пријем
за „филмације“**

Прошле недеље Скупштина града организовала је свечани пријем за крагујевачке филмске ауторе који су обележили прву половину 2009. године. Да подсетимо, три филма: „Дашак“ Војина Васовића, „Ко спава код орла и два лава“ Гордана Матића и „Мој брат“ Ђорђа Нешовића, освојили су запажена признања на три међународна фестивала.

Сва три филма добила су институционалну и финансијску подршку града Крагујевца, а њихови успехи представљају потврду да нова генерација филмских стваралаца има потенцијала за један озбиљан филмски центар.

Две изложбе у СКЦ-у

У Галерији СКЦ-а, прошле недеље, отворена је изложба цртежа младе београдске уметнице Ане Јовановић (1984). Ана је тренутно студент пете године Факултета ликовних уметности у Београду, у класи професора Мрђана Бајића на одсеку вајарство.

У истој институцији, само у Арт кафе галерији, пре неколико дана отворена је и изложба фотографија Крагујевчанина Драгана Барлова.

Конкурс за фестивал мини филма

ТВ продукција 021 расписала је конкурс за трећи фестивал мини филма који ће бити одржан почетком новембра у Новом Саду, а намењен је, пре свега, младим и неафирмисаним уметницима, али и свим осталима који жеље да се изразе филмским записом.

Конкурс је отворен до 20. октобра, до када треба постати и гране, анимиране или документарне филмове. Услов је да филм траје максимално три минута и да задовољава прописане техничке стандарде. Радови који трају дуже од задате минутаже биће приказани ван такмичарске конкуренције.

Годишњи концерт

Академско културно-уметничко друштво „Светозар Марковић“ овдашњег Студентског културног центра прошле недеље одржало је годишњи концерт у Књажевско-српском театру. Гости овогог ансамбла на завршном концерту били су чланови фолклорног друштва наших исељеника у Канади, који на овај начин узвраћају посвету члановима АКУД „Светозар Марковић“.

Нови избор

Комисија Министарства културе Србије за утврђивање предлога за доделу посебних признања уметницима за врхунски допринос националној култури одржала је недавно прву седницу, на којој је стекла увид у списак свих предложених кандидата који су се пријавили на јавни позив.

Министарство културе је и ове године расписало јавни позив за доделу посебних признања уметницима за допринос и успехе којима су унапредили област своје уметничке делатности и дали врхунски допринос националној култури.

Комисија је усвојила на првој седници и Пословнику о раду, а наредну ће одржати ове недеље, саопштило је Министарство културе.

МУЗЕЈ „СТАРА ЛИВНИЦА“

Историја која чека бодља времена

Mали је број Крагујевачана који су посетили Музеј „Стара Ливница“, иако су врата овог Музеја отворена за ширу јавност већ неколико година. Екипа „Крагујевачких“ одлучила је да посети овај бисер овдашње архитектуре и обиђе сталну поставку.

На свим интернет страницама који говоре о овом Музеју стоји да уколико желите да посетите Музеј треба да дођете испред рампе, односно капије уторком и четвртком нешто пре 12 часова, где ће вас сачекати водичи овог музеја. Тако смо и учинили међутим, нико нас није дочекао!

Предусретњиви радници „Заставе“ пока-

зали су нам цео комплекс, испричали о историји и отворили врата Музеја.

Грађевина је настала крајем 19. века и урађена је по свим принципима индустријске архитектуре тог доба у Западној Европи. Музеј је основан 1953. године, поводом стогодишњице фабрике, а оснивач су Заводи „Црвена Застава“.

Стална поставка прати историју крагујевачке војне фабрике, од њеног оснивања 1853., до седамдесетих година 20. века, којој је приклучена и изложба модернијег наоружања. Музеј поседује значајне раритетете, као што су пушка кремењача са почетка 19. века, ретке примерке у нас преправљаних пушака стране производње, чувену пушку Мајсер-Миловановић, ту је и њена побољшана верзија из 1907. године и многе друге.

Изложен је и трофеј-но оруђе из Првог и Другог светског рата, затим фото и архивски материјал који хронолошки прати историју директно произашлу из фабрике. Приказани су и цивилни производи фабрике - поштанске кочије, звона и кућни апарати, производи војне опреме, програми Седларнице, Инструментарнице, производни програм војне фабрике између два светска рата, а посебно програм после Другог светског рата.

Музеј је у власништву „Застава оружја“, док је плац око њега, односно Чаурница, Трг и димњак сада у власништву града Крагујевца. Сви они који се најаве могу да погледају сталну поставку Музеја

Иначе, Музеј „Стара ливница“ и даље је у власништву „Застава оружја“, док је плац око њега, односно Чаурница, Трг и димњак сада у власништву града Крагујевца.

Ово је типичан музеј једне индустријске гране. Сама зграда је историјски споменик и под заштитом је државе.

- Музеј сакупља и располаже предметима који се везују за историјски, техничко-технолошки развој Војне фабрике, или и развој града Крагујевца уопште, почиње

нам причу Милован Крстић из војне фабрике. - Ми имамо поставку која је за сада таква и докле год је у саставу „Застава оружја“ тако ће и остати, јер једноставно говори о нашој историји. Званично није отворен за јавност, сем за оне који се најаве. Пракса да вас неко чека испред рампе била је уведена једно кратко време, али то више није случај. Иако званично нисмо отворени за јавност, трудимо се да сви заинтересовани буду у могућности да посете наш Музеј, па ће сви они који се најаве на телефон 33 77 86 моћи да погледају нашу сталну поставку, објашњава Милован Крстић.

Он каже да се посетиоци морају најавити јер је реч о великом простору и он се за посете мора припремити. Годишње овај Музеј обиђе и преко хиљаду људи, о чему говори и Књига утисака. Поред Крагујевчана, редовни посетиоци су и странци који су одувељени оним што виде.

Како нам је Крстић рекао, поставља се питање и продаје улазнице, али се чека да град реши тај „простор“, односно да цео околни комплекс буде осмишљен. Међутим, за то у овом тренутку једноставно нема паре.

Идеја је била да Крагујевац и редитељ Емир Кустурица на простору између Музеја „Стара ливница“ и Чаурнице, у „Заставином“ кругу, заједнички изграде центар за културу, да на око 3.000 квадратна метре пет биоскопских дворана, капацитета по 200 места, сала за концерте за око 1.500 посетилаца, библиотека, галерија и ресторан. Иако се о овом пројекту увекико причало, сада је већ утисак да се то одлаже за нека бодља времена.

М. ЧЕР

АКТИВИРЕЊЕ ГРАДА

За сада нема пара

Миодраг Стојловић, координатор за послове у култури грађа, објашњава да је Музеј власништво „Застава оружја“ и да град нема ингеренције над тим простором, али је објекат проглашен спомеником културе и под заштитом је Завода за заштиту споменика.

- Да би се Музеј, односно простор око тог објекта, ставио у пуну функцију потребна је нека врста повезивања са градским структурима, па је важно успоставили модел посете и обезбедити стручни кадар. Тако већ имамо и неке персоналне понуде, али о томе не треба сада размишљати. Важније је активирање простора који је градски - Чаурница, Трг и димњак, потребно их је осмислити и обновити, а за то су потребне велике паре, тврди Стојловић.

Према његовим речима, и договор са Емром Кустурицом је у овом тренутку на „дугом штапу“ због кризе која све погађа.

ПРОЈЕКАТ „ОВО ЈЕ КРАГУЈЕВАЦ“

Учење историје и културе на другачији начин

Програм, који траје већ неколико месеци, подстиче децу да користе различите ресурсе за учење о историји, култури и идентитету града

Група од тридесетак ученика седмих и осмих разреда из три крагујевачке основне школе о историји, култури и идентитету Крагујевца има прилике да учи на један другачији и много забавнији начин. У питању је пројекат „Ово је Крагујевац“ који је покренула не владина организација „Ц31“, односно Центар за развој културе и дечијих права.

Програм, који траје већ неколико месеци, подстиче децу да користе различите ресурсе за учење у локалној заједници – музеје, културно-историјске знаменитости града, релевантне градске институције и сарадњу са стручњацима који у њима раде, али и користе животне приче ис-

такнутих и обичних људи и повеzuju их са оним што уче.

- У пројекту учествују деца из школа „Вук Караџић“, „Светозар Марковић“ и „Радоје Домановић“, али и овдашњи Историјски архив и Народни музеј. Деца су се сконцентрисала на време када је Крагујевац био престоница. У првој фази ученици су имали задатак да изнесу шта знају о том периоду, анализирају историјске изворе и епску поезију. Занимљиво је да су у учењу први пут могли да саопште и своја запажања и емоције које у њима побуђују одређени догађаји, објашњава Маша Аврамовић, чланица организације „Ц31“, која је уједно и координатор овог пројекта.

Након сумирања почетних сазнања, мали истраживачи „бацили“ су се на истраживање. На пример, анализом предмета из двора Милоша Обреновића сада би требало да донесу закључак да ли је кнез био добар дипломата. Поред тога, на основу споменика из тог периода требало би да истраже и историјски контекст, али и свакодневни живот тадашњих Крагујевчана.

- Пројекат „Ово је Крагујевац“ има неколико циљева. Први је да оживи историју града кроз важне историјске догађаје, релевантне амбијенталне целине, институције културе и личне историје његових грађана. Други, можда и најважнији, је да приближи деци историју града, али и скрене пажњу на утицај културно-историјских збивања на идентитет Крагујевца и Крагујевчана. Нар-

авно, и да подстакне учеснике да промиšљају о важности прошlosti за разумевање садашњости.

У основи овог едукативног програма за децу је коришћење интерактивних метода које подразумевају да учесници решавају проблемске задатаке, истражују и тумаче различите изворе информација, дискутују и дебатују, откривају властити идентитет, раде тимски, креативно изражава-

„МЕРМЕР И ЗВУЦИ“

Омчикус, Бокшан, Мариновић...

У наредна два месеца ова смотра уметности у Аранђеловцу понудиће богат садржај у ликовној области, књижевности, драмском стваралаштву и музici

УАранђеловцу је отворена традиционална културна манифестација Смотра уметности „Мермер и звуци“, која ће током наредна два месеца понудити богат садржај у ликовној области, књижевности, драмском стваралаштву и музici

Ова смотра, која бележи 44 године непрекидног трајања, почела је изложбом троје интернационалних уметника, потврђених и на међународној ликовној сцени – Петра Омчикуса, Константина Бокшана и Анте Мариновића, а биће настављена концертом филмске музике групе „Маја Волк и пријатељи“.

Омчикус и Бокшанова аранђеловачка која културној јавности представиће се са по пет слика, инспирисаних Медитераном и Панонијом, а вајар Анте Мариновић, добитник многобројних међународних признања, чије су скулптуре присутне на свим меридијанима и у многим светским галеријама, изложиће цртеже, своје интимне забелешке, које су понекад послужиле и као предлог за израду вајарских дела. Све то ће се дешавати у Народном музеју у Аранђеловцу.

Иначе, до 1. септембра, на Смотри уметности „Мермер и звуци“ посетиоци ће моћи да погледају и изложбу слика Владе Мирковића, концерт групе „Кал“, Јована Малковића и „Салсе бенда“, Уроша Дојчиновића, Стојке и Владислава Плиговке, али и књижевне вечери посвећене Светолику Ранковићу, Данку Поповићу, Светиславу Басари, Владимиру Пишићу и Ненаду Шапоњи. Такође, најављени су и наступи глумца Петра Краља, Милана Џација Михајловића, Тање Бошковић и Петра Божковића.

вају своје мишљење и ставове, који се разлиčite медије, укључuju ћи и уметничке.

Битан део је и то да се деца упознају са различитим институцијама културе и да се оне отворе за децу, каже Маша Аврамовић.

У завршној фази ћаци би требало да припреме презентацију на којој ће бити приказани резултати њиховог вишемесечног истраживања.

Пројекат је финансиран из буџета града, као један од значајних за развој културе деце и младих. Вредност програма потврђује и то што је Национални историјски музеј Стокхолма позвао носиоце да у овом музеју представе концепт и методологију рада.

Иначе, НВО „Ц31“ окупља младе стручњаке и студенте завршних година факултета друштвених и хуманистичких наука. Има и читав тим сарадника из области педагогије, историје, социјалне политичке и социјалног рада, дизајна... Иако је у питању београдска организација, занимљиво је да су носиоци предложеног програмског концепта и координатори овог пројекта махом Крагујевчани, не-кашањи ученици Прве гимназије и оснивачи „Сопчата“.

М. ОБРЕНОВИЋ

ПЕРСИДА СА СИНОМ ЂОРЂЕМ И ЂЕРКОМ АНГЕЛИНОМ

СВАДБА ОЛГЕ (МАКИЦЕ) И ЂОРЂА

МАКИЦА (ЛЕВО У БЕЛОМ) КАО ТЕНИСЕРКА У КЕЛНУ

МИЛКИЦА И ВОЈКА НА УСКРС 2005. НЕКОЛИКО САТИ ПРЕ ВОЈКАНОВЕ СМРТИ

РАДИЦА КАО МАНЕКЕНКА ЗАСТАВИНОГ ФИЋЕ НА САЈМУ У БЕОГРАДУ 1958.

ВОЈКА И ДУШАН У ГРЧКОЈ

ВОЈКИНИ СИНОВИ МИЛОШ И ЂОРЂЕ И МАЈИН СИН МАРКО

ИЗ СТАРОГ ПОРОДИЧНОГ АЛБУМА Станковићи

Пише: Гордана Јоцић

Kрајем деветнаестог и почетком двадесетог века у Рачи Крагујевачкој живела је породица Станковић коју су сачињавали трговац Војислав, његова жена Персида и двоје деце, Ђорђе и Ангелина. Војислав је био мека срца. Као богат газда давао је другима на зајам шаком и капом, али му се догодило да у једном тренутку сам није имао новца да исплати своје поверионике. Три дана му је добош лупао испред куће и трећег дана је од стида умро.

Његова удова Персида имала је тада свега 22 године. Одлучила је да даље кроз живот иде сама, а од навалентних просаца којима је запало око за младом удовицом бранила се ореолом јаке и опасне жене. Остало је анегдота да је ноћу излазила на балкон куће и пузала из пиштоља. Ујутру је причала да је тиме терала лопове, а у ствари је терала наметњиве момке. Тридесетих година двадесетог века сели се у Крагујевац, купује кућу од једног свештеника у Милована Гушића, где и данас, под старом крушком, која је ту претекла из времена када је на том месту био воћњак, живи породица Станковић. Њена ћерка Ангелина била је учитељица. Родила је сина Драгана и потом умрла на другом порођају за време Другог светског рата. Новорођеној девојчици се траг

брзо изгубио. Бака Персида је узлуд обијала прагове разних установа - није успела да је нађе. Син Ђорђе, рођен 1901, после школовања, радио је у банци поред главне поште. Касније је био директор набавке у једном од „Заставиних“ ОУР-а. Оженио се Олгом коју данашњи Станковићи зову Макицу (од Мајкица) из познате породице Мандић из Чачка. Макицин отац био је Солунац и написао је књигу „Слово ратника“ са песмама у десетерцу. Као најстарији од седморе деце отац јој је одредио да треба да се школује у женском павиљону Трговачке академије у Келну. Тамо је годину дана учила језик, потом и трговачки занат, а у слободно време играла тенис и чак изборила једну титулу првакиње колеџа за 1926. годину. Из Келна се враћа у Чачак, где на игранци које су приређивали банкарски упознаје будућег супруга Ђорђа. Одмах му је запала за око у плавој хаљини са зvezдицама, па је пожурио да се њоме и ожени. Добили су двоје деце, Војислава и Радмилу.

Војислав – Ђорђак био је један од најпознатијих ветеринара Крагујевца, специјалиста за живину. Радио је у Лужницама, па потом у Петровцу на фарми. На крагујевачком корзоу упознао је девојку Милку (Милкицу) Савић, чији је отац Милутин стрељан 1941. у Шумарицама. Милкица се данас сећа да су заједно отишли да слушају усмене новине које је припремао Радивоје Марковић у

ОЛГА – ЛОЛА СТАНКОВИЋ

Mирко Марковић, професор у Економској школи, пре свега је познат као један од најтрофејнијих кинолога. Али стари Пиварац из Косовске улице је и пасиониран колекционар ексклузивних пића. Његова збирка брендираних жестоких напитака и ретких вина егала је са кинолошким трофејима. И њих Марковић има преко хиљаду.

Колекцију је почeo да ствара још као дечак, дакле пре скоро пуних четрдесет година.

Била су то времена када се почело са путовањима „преко“.

- Као клинца фасцинирала су ме паковања страних пића. Код нас тада није било ексклузивних, што се данас каже „брендова“. Ритуал се знао, после сваког путешествија, обавезно с враћање у фришопове по нове колекционарске експонате, сећа се Марковић.

ХОБИ ПРОФЕСОРА МИРКА МАРКОВИЋА

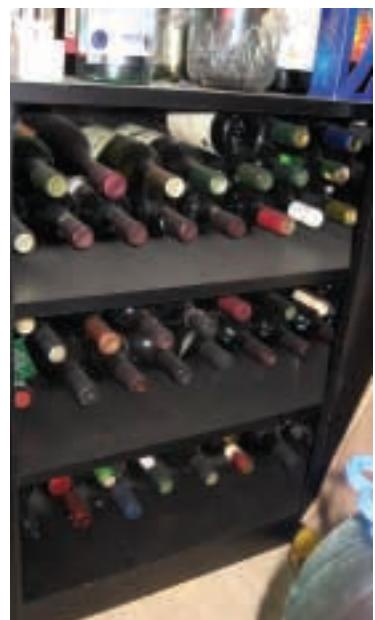
Колекционарски рај

У колекцији стварању скоро четири деценије стари Пиварац има хиљаду флаша жестоких пића и вина, а велики део тога може и да се проба

МИРКО МАРКОВИЋ СА СВОЈИМ ПИЋИМА

ДЕО БОГАТЕ КОЛЕКЦИЈЕ

Такође, животни простор оплеменио је адекватном стакларском и кристалном галантеријом, купујући баш „те и те чаше“ за жестока пића, за све врсте вина, подметаче, посуде за лед и слично.

- Поједина вина пију се само у посебним приликама и са људима који знају шта је квалитет и шта са чиме и како иде. Ко не зна, даш му „ружицу“, тоном икусног сомелијера објашњава Марковић.

Чак и на први поглед, док „ша-

данас његова репрезентативна колекција садржи преко хиљаду флаша ексклузивних пића.

- Набављао сам их из преко 20 земаља. Ту су све државе из окружења и бивше Југославије, Бугарске, Румуније, Грчке, Албаније, Италије, Шпаније, Чешке, Русије, Велике Британије, Француске, Америке, Пољске, Мађарске...

Посвећенички чува сет од првих шест полулитар-

ских пљоски вискија: „Цони Вокер“, „Балантајн“, „Блек енд вејт“, „Чивас“, „Вајт хорс“ којима је отпочео да ствара колекцију.

У међувремену сакупио је око 400 флаша ексклузивних пића: преко 40 различитих врста вискија, престижне француске коњаке, метаксе, вотке из свих земаља - што даје збирци пансловенску димензију. Колекцији не мањка ни велика доза патриотизма, па су ту наше ракије: „Синђелић“, „Соколова“, жуте осе и дроздови, „Бој-

ковчанке“... Издавају се и ракије и жестока пића и репрезентативна за поднебља која је професор Марковић пропутовао: кајсијеваче, виљамовке, крушковаче, брековаче, боровњаче...

Из своје деценијама стварање збирке издава француско вино „Мулије шато“, које је лично набавио у Паризу 1972. године, два галона вискија „Цони Вокер“ и „Блек енд вејт“, који су већ преко три деценије код њега, „Скендербег“ коњак са пожутелом амбалажом од сламе, стар деценијама, пољску „Клуб вотку“ ... Тек да се нађе у конкуренцији алкохолнih примадона, на Марковићевом репрезентативном бифеу нашла се и бачвица са пивом.

Од седамдесетих година Марковић је почeo да обогаћује и ретким и квалитетним винима. Данас их има преко 600 из Хрватске, Босне и Херцеговине, Црне Горе, Француске, Италије, Шпаније, Мађарске...

Марковић ускоро у дворишту спрема посебну просторију са полицама

и песком за одлагање драгоценых експоната од грожђа.

Што је најбоље, из његове колекције пуно тога може да се проба, дакле збирка је „у оптицају“.

Чак и на први поглед, док „ша-

СЕТ ОД ПРВИХ ШЕСТ ВИСКИЈА

- Отварам скоро сва пића, сем изузетно раритетних ствари које данас не могу да се набаве или се не производе. То би било греота отварати. Све остало јесте у оптицају.

Марковић је све експонате лично набављао. Није их добијао на поклон. Желео је сам да креира своју „колекционарску причу“.

рамо“ по пробогатом бифеу, јасно је да највећи део збирке потиче из „старих добрих времена“ док се „путовало“. Професор Марковић сада чека да поново оживе путовања без виза па да колекцију обогати новим експонатима. „На удару“ ће прво бити нека пића из Италије, Швајцарске и Француске.

Зоран МИШИЋ

ЕКСКЛУЗИВНИ И РЕТКИ ПРИМЕРЦИ

СЕРВИСНИ ВОЛИЧ

DAM d.o.o.
Kolor C1
Javorina Rovnička 111
034 330 402
Kolor C2
Nesta Mihaljevića 96
034 320 181
Kolor C3
Vadrenica Rovnička 14
034 340 301
Бесплатне преводе за све поједине
радне и пословне

Boje Laković Fasade

**AGENCIJA ZA VOĐENJE KNIJIGA
PROFI TEAM**
Vođenje poslovnih knjiga za
STR, SZR, SUR, KOM, i Preduzeća
TC EURODEV SOKOVIĆ
Miloja Pavlovića 10, lokal 18 - 034 366 426

**AUTO SERVIS
G&M** Dalmatinskih
brigada 14
• Čišćenje i provera
brizgača i sistema
za gorivo
• Popravka i punjenje
autoklima
• Kompjuterska
dijagnostika
vozila
• Sve vrste opravki
servis
• Kompletan auto
servis
Mobilni
064 162 30 55
Telefoni
034 357 720; 034 343 627

**Restoran
•PALAS•**
Darijke Radović 5
034 371 319
064 310 30 66
Restoran
za Vas

75 ГОДИНА
ИСКУСТВА
ГАРАНЦИЈА
БИЦИЛИСТИЧКА РАДЊА
КОДЕ
КОСОВСКА 1/2 (063) 711 078

GIP GEO ING PREMIER
Premier zemljiste... anafazitice
Salinacija oblikata... parafazitice
Deoje paroje... igrača
Mobilna zemljiste plan
Geodetska zemljiste
Geodetska zemljiste
Geodetska zemljiste
Lepenički husevar 25/1
Telefon: 034 338 821

1DR ALARM
УГРАДЊА
СЕРВИС
ПРОЈЕКТОВАЊЕ
АЛАРМНОГ СИСТЕМА
Минимална апостолија 4
Tel/Fax 032 330, 063 605 318

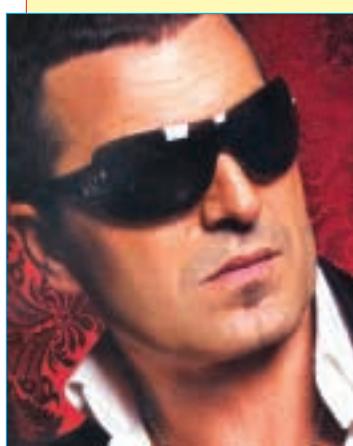
CanOKG servis biro opreme
Foto kopir aparat, Telefaks
Elektrokalkulatora
Laserske i matnične štampače
Reciklažna glava i toner kasete
Prodaja novih i recikliranih
fotokopir mašina
KNEZA MIHALJA 55
Tel 336 920; 302 919; 065 816 74 28

**Trgovina
na
veliko
i
malo
elektro opremom**
Vladimira Rovnička 51
Tel: 034/371-445
063/365-622
062/309-622
PHILIPS VIMAR

**КОПИРНИЦА
ДУГА**
Радоја
Домановића 1а
Тел. 337 966
065/81 35 230

ГЕО ПЛАН
СВЕ врсте геодетских
услуга
ПРЕМЕР земљишта
СНИМАЊЕ објеката
СНИМАЊЕ подземних
инсталација
Карађорђева 19
034-368-555
064 288 45 73
064 150 82 28

MARMIL tende
www.marmil.rs
Tende, Venecijanski, Trakačke zavese,
Rolo zavese, AL i PVC roletne,
Sunčevani, Garadna vrata,
Harmonika vrata, Kamionike vrata,
Digitalna štampa
Vladimira Rovnička 20
34000 Kragujevac
Tel.: 034/370-605, 340-954

БОЛЕ ЂОГАНИ, музичар:

- Не носим класичне „боксерице”, већ италијански купаћи, који је скроз уз тело. Када сам на плажи, волим мало да померим гађице како бих се скроз осунчao, али не тако да изгледају као танге. Можда је то неко видео, па је пустио буву да на плажи носим тангице.

ЈЕЛЕНА КАРЛЕУША, певачица:

- Никад нисам крила да сам пре десетак година повећала груди за два броја и сматрам да је то била једна од паметнијих инвестиција. Све остало је дар мајке природе, добрих гена и неге. Велики ми је комплимент када људи мисле да сам потпуно изоперисана, јер то значи да им изгледам савршено.

МАРИ МАРИ, певачица, верује у ванземаљце:

- Ако постојимо ми, а не знамо како смо настали, зашто онда не бисмо веровали и у неке друге светове и нека друга бића.

ЛЕА КИШ, водитељка на ТВ Пинк:

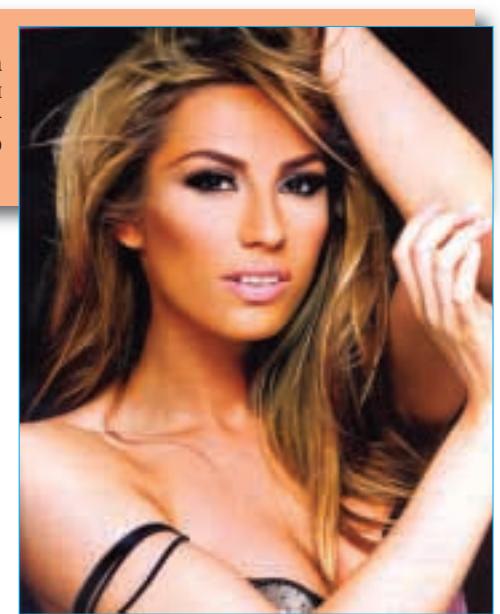
- Обично кажу да изгледам млађе и лепше у природи него на екрану. То је за мене увек већи комплимент него да је обрнуто.

РАДА МАНОЛОВИЋ, певачица:

- Мој мушкарац мора да се помири са тим да ћу у току недеље имати само један дан за њега. Управо из тих разлога још немам никога и сумњам да ће се ускоро по том питању нешто променити.

ЖАРКО ЈОКАНОВИЋ, сценариста, некада и политичар, на питање ко ће владати Србијом за децет година:

- Као и данас – коалиција лажних европејаца, лажних патриота, лажних експерата и правих лопова, којима ће опозиција бити чопор хохштаплера.

ИНДИРА РАДИЋ, певачица:

- Недавно су ме зауставили полицији и кад су видели да уредно имам сва документа, рекли су ми: „А сад ћеш мало да нам дуваш“.

САТИРА**БАЛКАНСКИ ПРИРУЧНИК**

► Добио сам биометријски пасош. Сад моју да се сликај са њим!
► Има ли песма која нас је одржала и своју прошесашку пошту?
► Није добио кредит за пољопривреду зато што је тиква без корена.
► Волим и ја домовину, али се брзо замарам!
► Крупне рибе окружене су онима које дишу на шкрге.
Ивко МИХАЛОВИЋ

ЗАСЛУГА ШИРЕ ДРУШТВЕНЕ ЗАЈЕДНИЦЕ

Не постаје социјални случај тек таквима је друштво помогло.

СТАНДАРД ИЗБОРНЕ ВОЉЕ

На изборима народ изнова доказује да није неки задрт пробирач. Њему је увек по вољи сваки кандидат који победи!

ЗАКОН ПЕРСОНАЛНЕ ДИНАМИКЕ

Човек треба да крене од себе на време, док га још има, да му се не деси да крене одничега!

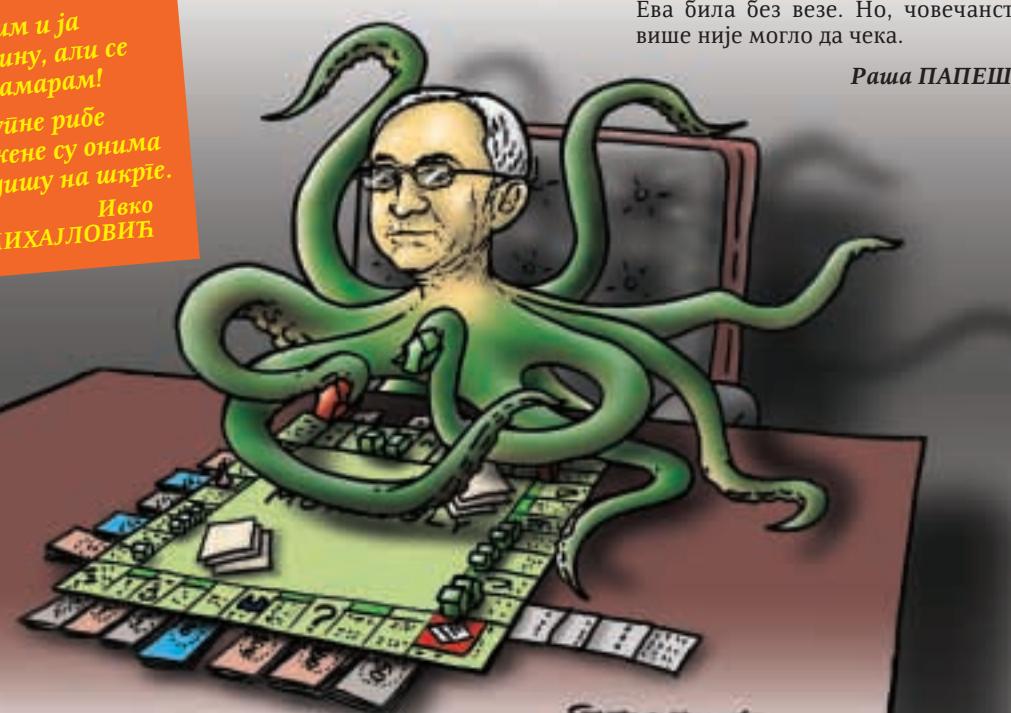
ПОЛИТИЧКИ ПРИЛАЗ ПРОБЛЕМУ ИСХРАНЕ

Тешко да ће се неки од политичара жив појести због настале ситуације. Они не једу оно што се не једе!

МИСТЕРИЈА ЉУДСКОГ ПРАПОЧЕТКА

Ева није волела Адама. Адаму је Ева била без везе. Но, човечанство више није могло да чека.

Раша ПАПЕШ

Карикатура Горан Миленковић

Испунили смо све захтеве хашког Трибунала... Шта сад да радимо с Младићем?

Page ЈОВАНОВИЋ

hattrick **ћоше**

Најсезона крагујевачког Берлусконија

Један од најдуговечнијих крагујевачких хеттрик менаџера, популарни Др Девил (Војислав Алемпијевић, 30 година, шкорпион, доктор медицине, љубитељ фудбала, мора и нумизматичар... и све остало што воле млади) неприкосновени је лидер своје Четврте 47. лиге.

- Ово је моја најбоља сезона у хеттрику. Много сам уложио у екипу. Плате играчима су енормно високе, око пет милиона недељно, чиме сам постао један од најиздашнијих власника клубова, као Берлускони. Још увек сам без пораза ове сезоне и надам се да ће тако и остати. Пласманом у Трећу лигу направио бих највећи успех у историји клуба.

У Купу ниси био баш толико успешан?

- Ове сезоне сам брзо испао из националног купа, мало због тешког жреба, мало због повреде кључног играча и искључења на тој утакмици, иако сам водио. Биће боље следеће сезоне. У РД купу ове сезоне нисам имао велике амбиције, пре свега због јуриша на Трећу лигу, одмарao сам кључне играче. Као бивши освајач РД купа, обећавам да ћу га бар једном освојити.

Да ли ти недостаје Бојбан у свету хеттрика?

- Бојбан ми заиста недостаје на ХТ-у. Није ми свеједно када избегава разговор о хеттрику када се видимо. Изгледа да је бан оставио заиста тешке последице. У међувремену је нашао другу занимацију у ФК Радничком, само да се и то не заврши као и са хеттриком.

Пратиш ли ти стање у Радничком?

- Наравно, ја сам његово дете. Тамо сам од 1990. године, мало на терену, мало на атлетској стази, мало на трибинама... Све ме ово погађа. Оволики град да нема прволигаша?! Без обзира где играо, ја ћу увек бити уз њега.

Где ћеш на море?

- Ове године сам већ стигао до Кипра, код мог пријатеља и велиоког навијача Радничког, Владе. Успео сам доле да га инфицирам вирусом хеттрика. Он је у кипарској лиги и већ смо одиграли једни пријатељску. Примио је пет комада и није се најутио. Следећа дестинација је Тасос. Носим пешкир, купаће гаће и лап-топ. Погодите због чега.

Огласи

VELIKA AKCIJA U TOKU

ZA NAŠ 80. ROĐENDAN
Svaki 80. kupac
SUNCE stolarije
dobija na poklon
SIGURNOSNA VRATA!!!

Prozori i vrata - AL i PVC stolarija

+381 34 330 870, 301 485

www.suncekg.rs

Kuća dobrih prozora i vrata...

МАРКЕТИНГ

TELEFONI:
034/333-111
034/333-116

marketing@kragujevacke.rs

MIŠIĆ

Kragujevac, Zmaj Jovina 1
Tel/fax: 034 370 471
370 077, 371 707
mservis@verat.net

Electrolux SAMSUNG BRAUN gorenje SAMSUNG

Prodaja i ovlašćeni servis kućnih aparata
renomiranih svetskih proizvođača
Gorenje, Samsung, Electrolux i Braun.

ComTecIbarskih rudara 3
Tel. 30 48 80, 30 11 15ovlašćeni
distributer Canonyou can
CanonOvlašćeni servis
COPY SERVIS
Tel. 034 331 408

TRAVEL AGENCY HOLIDAY

Turska

Specijalna ponuda za Sarimsakli!
25.07. Hotel Kalif 247€, 10 HB

BELEK	napomena: drugo dete plaća samo avio kartu
Siam Elegance	★★ AI 946 2 dece do 13g FREE!
Stella Beach	★★ AI 777 2 dece FREE!
Di Amore	★★ AI 435 2 dece FREE!

Tunis * dvoje dece do 13 god. 165€

Hoteli	Usl.	Kategorija	21.7.09	22.7.09	23.7.09
Club el boustan Hammamet/Wayout club*	AI	***	404	533	533
Sandra club Yasmin	AI	***	399	526	526
Almaz Yasmin/Wayout club*	AI	****	482	654	654
Vincci hella bayra Wayout club	PP	****	341	435	435

Putovanja
Trebinje i Dubrovnik Stare ljubavi
Tentiste, Oštak, Žabiljak, Durmitor, Milesevo, Zlatibor
4 dana - 13. avgust, 137€
plaćanje u ratama do novembra

SPECIJALNA PONUDA
platiš 7 dobiješ 9
Grčka
30. avgust Grčka

34000 Kragujevac, Nikole Pašića 4
tel: 034 335 220, 335 344, 304 975
e-mail: office@holiday.co.rs

www.holiday.co.rs

СЕРВИСНИ ВОДИЦА

MUJANA
Kozmetički salon
Trgovinski park Galerijom studiju
tehnikom frezeračkom, elektroplastinom
i elektro-mehanikom bez kiseonika
Aesthetica ka Vašem liceu
koristi se promocijske cene
Trgovinski park 1.500,00 dinara
Sekretarjum 25 dneva/putu minuti
N Maniki, pedikur, depilacija, masaz
Janaka Veselinovića 29 | 034/43 76 22

RVB-LIFE
kozmetički salon
Majevana Gulića 18/6
Telefon: 034 334 109

tretmani lica
depilacije
solarium
manikir, pedikir
profesionalno čminkanje
termo sauna
mezoterapija – uskoro

СЛУШНИ ЦЕНТРИ
НОВИ САД
2, Јовановића 10
021/4415-649
БЕОГРАД
Каролине К.
011/249-042
КРАТИВА
Булевар 11
030/356-099
064/234-8888

SIEMENS

STOMATOLOŠKA ORDINACIJA PARODONT
Prim.Mrsdr.
Sinić Dr Momčilo
Specijalista za
bolesti usta i zuba
Protetika
Hirurško lečenje
rasklađenih zuba
Hirurško usadivanje zuba
– metalni implantanti
Beljenje zuba – Beyond metoda

Milica Pavlovića 10 - 335-506 063/631-486

Biohem-LAB

Hematologija	Teranski markaz
Elektrolyzi	Imunologija
Hemorazi	Dijabetes
Anemija	Virusi
Lipidni status	Pregled urina
Enzimi	Lekovi u krvi

Milana Glivića 23; 445-606; 400-607

dNezmar
SPECIALISTIČKA ORDINACIJA
Dr Nedeljko UROLOGIJA
Dr Slavica Ginekologija
Tel: 034 491 900
Fax: 034 430 900
Janka Veselinovića 41

Andrić
Ambulanta
FIZIOTERAPIJA
V.Ft Dragan Andrić
Milja Pavlovića 9, TPC "Sumadija"
Radnim danom 09-20
subotom 09-13
tel: 034 361 203
mob: 063 605 447
email: andrić@infosky.net

Stomatološka ordinacija Dr BLANUŠA
034 466 308 064 12 23 661
Kragujevac Zmaj Jovina 43
radno vreme od 8-12h 17-19h

Ginekološko-akušerska ordinacija Genus
mr.sci dr RAJKO LAZAREVIĆ
ginekolog/akušer
Kralja Milana 7 br 58
Tel: 034 360 330
Mob: 065 360 234 0
e-mail: genus@sbio.co.yu
www.genusfeminimum.net

DR PAVIČEVIĆ
GINEKOLOŠKO – AKUŠERSKA ORDINACIJA
Kralja Milana 7
Tel: 034 360 330
Mob: 065 360 234 0
e-mail: genus@sbio.co.yu
www.genusfeminimum.net

GACA dekor

AI i PVC STOLARIJA
Izradci nameštaja
od plastičnih materijala
Kreditiranje kupaca Tasline 21
Tel: 034/380 822 063/393 587

ИНТЕРВЈУ: ВЕЉКО ПЕТРОВИЋ

В - Велико срце у грудима

Нема застајивања, тек имамо намеру да развијемо клуб. Екипа ће и даље бити веома јака, а на то нас обавезује и наступ у европском купу - каже један од пионира америчког фудбала

Разговарао Марко Маловић

IОКАЗАЛИ су "Дивљи вепрови" и ове сезоне велико срце у грудима, баш као што их је правећи химну клуба под тим словом из имена „Вепрови“ окарактерисао млади крагујевачки музичар „Трибал“. За све чланове крагујевачког колектива америчког фудбала стих „В - велико срце у грудима“, у међувремену је добио још једно тужно значење, али које их је инспирисало да буду јачи него икад.

После погибије бившег тренера и саиграча Вељка Макојевића, непосредно по освајању титуле 2008. године, тај стих је посвећен њему. Заветовали су се Вајлд борци да ће минулу сезону одиграти из срца, да ће је посветити драгом пријатељу и - надмнно су освојили титулу, четврту у пет до сада одиграних шампионата Србије.

- Није лако стално освајати трофеје, дође до засићења, али је Вељкова прерана смрт учинила да збијемо редове и одиграмо сезону у његову славу. Нама најстаријима, али и свима осталима у клубу, то је дosta утицало на одлучност да будемо јачи и озбиљнији.

Били смо свесни шта смо морали да урадимо. Зато смо сви до једног дали максимум, и оставили

на тренингу и утакмицама по следњи атом својих могућности - каже Вељко Петровић, тркач у тиму и један од неколико чланова који су од 2003. године стварали сагу о непобедивим Крагујевчанима.

Сезона је завршена супериорно. Висока победа у финалу јасан је показатељ да у Националној лиги исте имали равноправног такмичара. Међутим, пред почетак сезоне, клуб је преживео тешке тренутке.

Претходна управа је по старом обичају тралаво решавала проблем терена за тренирање, што је изазвало огромно нездовољство играча. Одзив на тренинзима никад није био боли, вежбали смо и док је град падао, били врло мотивисани, али управа то није могла да испрати.

Пред сам почетак припрема, бивши председник Марко Славковић дао је оставку. Остали смо без терена, са само три лопте за тренирање и без паре на рачуну, а морали смо да исплатимо обећани

новац Американцу Нику Мерклину.

Најстарији играчи, међу којима сте били и ви, нису дозволили гашење шампиона. Убрзо је пронађено решење у амбициозним и врло способним младићима предвођеним Немањом Чалијом, који је постао председник клуба.

За десетак дана решили су најомилане проблеме, које претходна управа није успела ни за четири месеца. Показали су спремност да раде за клуб, па се осећало побољшање на сваком кораку. Добили смо термине у балон сали у Великом парку, затим и четири термина недељно на теренима.

По први пут, играчи су се посветили само својим обавезама.

Горући проблем још није решен, и даље сте бескућници. Током сезоне играли сте на Бубњу и у Сушици. Приликом пријема у Скупштини града Крагујевца, помоћник градоначелника за спорт Јован Павловић Бојаџић обећао је боље услове за рад.

За то је потребно додатно освежити екипу. Американци Стен Бедвел и Ник Мерклин већ су отишли из Србије.

Покушаћемо да их вратимо обојицу, јер су се потпуно уклонили у тим. Поред тога, очекујемо да се појачамо са још два квалиитетна играча из мањих клубова, али и да покушамо да доведемо још једног странца.

Ипак, сматрам да је најбитније што ћемо и наредну сезону одиграти у готово истом саставу, а то ретко која екипа може да приушти себи. Циљ нам је да једног дана наступимо у најквалитетнијем европском такмичењу, Еуробоулу, али за тако нешто морамо организационо и играчки још много да сазревамо.

Београдски Вукови, ваш традиционално највећи ривал, због трвења у Савезу, са Ђуксима и још седам клубова основали су СААФ, паралелну организацију америчког фудбала. Постоји ли могућност да ускоро дође до помириња?

Разлаз нас није пореметио, јер бисмо играли за нашег Вељка који ће се сада бити противници. Чак ни то што су отишли два најљубија ривала није утицало на морал и одлучност, иако смо одмах проглашени за фаворите.

Наравно да се осећамо ускраћени за један велики дерби са Вуковима. Ти дуели имали су изузетну гледаност, носили велике поене. Никоме није у интересу да остане овако стање, па ћемо у наредном периоду уложити сваки ауторитет, како би се решиле несугласице.

Мислим да је коначно време да у сарадњи са Скупштином града решимо питање терена. Обећања постоје, а видећемо да ли ће их надлежни и одржати.

Мислим да смо поштеним односом, пре свега, заслужили боли третман. Уосталом, ово је наш град, у чију славу и освајамо титуле.

По први пут у историји, учествовали сте у званичним ЕФАФ такмичењима. После одличних партија, само административни проблеми са визама спречили су вас да играте финале „Челенџ купа“.

- То је већ завршена прича. Имамо веће амбиције наредне сезоне, јер ћемо највероватније учествовати у ЕФАФ купу, који је пандам Купу УЕФА у фудбалу.

Знамо какве нас екипе очекују у том такмичењу, па верујем да можемо да остваримо добар резултат и пласирамо се бар у полуфинале.

ГОДИНА 1939. у крагујевачком атлетском спорту има значај преломне, оне које је заправо зачет развој савременог рада и развоја овог спорта у Крагујевцу. Наравно, ради се о оснивању Атлетског клуба Раднички, који је од тог времена практично синоним за овдашњу атлетику. Познато је да су се до тада телесним развојем бавила углавном соколска друштва, али су прилике и трендови у свету трајали и од нас да се приклучимо новом начину организовања.

Како је Други светски рат “закуцао” и на наша врата већ две године касније, прави почетак рада клуба уследио је тек по ослобођењу. Међутим, поратно време дуго није дозвољавало да се озбиљније приступи тренинзима и правилној селекцији. Ипак, и током педесетих и шездесетих година прошлог века, било је појединача који су се истицали. Један од њих, скакач са мотком Леон Лукман, Словенац који је дрес Радничког носио за време службовања оца у нашем

БИЉАНА ТОПИЋ,

СЛОВОДАН СПАСИЋ

И БРАНСЛАВ КРСМАНОВИЋ

ФУДБАЛ

Преговори у току

ОНО што се, додуше још увек незванично, може сазнати јесте да Скупштина града увело преговара са потенцијалним инвеститорима, који би свој новац уложили у Фудбалски клуб Раднички. Од две могућности, с обзиром да су контакти са досадашњим представником стражних инвеститора Слободаном Недићем све ређи и ређи, остаје друга, у којој се помињу имена купца земљишта за изградњу хотела "Холидеј ин".

Међутим, тројка коју чине Жика Павловић, Вјетровић и Рака Марич, што је уосталом и очекивано, тражи потпуно јасне услове како би уложили паре у клуб. С обзиром да је за тако нешто потребно извести вратомону књиговодствују "гимнастику", и овај договор спада у домен теже изводивих.

Првобитно се сматрало да би фузија са горњомилановачким Металцем био прави лек за Раднички, нашта су комшије суперлигаши наводно пристајали, али се са реализацијом те идеје окаснило. То је, по многима, било и најбоље решење, пошто су садашњи саговорници чланица града показивали итекакву вољу да финансирају такву екипу.

У шта ће се све изродити, неће бити потребно превише времена да се сазна. "Извори" кажу, у наредним данима следи расплет.

В. У. К.

А ОД ГРАДОНАЧЕЛНИКА СВИ ОЧЕКУЈУ "ЧАРОВНИ ШТАПИТ"

ОДБОЈКА

Још нема ничег конкретног

ПОСЛЕ освајања прве титуле шампиона државе, стање у мушким Одбојкашком клубу Раднички је непромењено у односу на протекло време. Прелазни рок, или боље рећи његов први део, завршен је без великих комешања. Екипа још увек није формирана, чека се и даље расплет разговора око генералног спонзора.

- За сада, од завршетка првенства, никакав новац од стране спонзора није дошао у клуб. Очекујемо да се ситуација разреши, па да кренемо у спровођење активности око комплетирања тима. И даље разговарамо са дosta играча, стижу нам мејлови са понудама из иностранства око ангажмана појединих одбојкаша, али то је веома неизвестан посао. Нисмо у ситуацији да купујемо мачку у цаку, играче које не познајемо, дакле које смо видели на снимку, а не на терену.

Крећемо са припремама 3. августа, докле ће екипа за наредну сезону бити готова. Остаје и други део прелазног рока, од 1. септембра до краја године, па ћемо имати прилику да, уколико нешто пропустимо, тада надокнадимо - каже тренер Слободан Ковач.

Осим прелазног рока и формирања тима, главна тема у крагујевачкој одбојкашкој јавности је у најмању руку неког ректан однос селектора великог броја презентација у свим старосним категоријама према члановима шампионског клуба. Прослављени репрезентативац има све мишљење о том питању.

- Веома је неизбиљно заobilaziti играче из шампионске екипе у свим селекцијама. Чедић је био један од најбољих играча лиге, најбољи појединац шампионе државе, али, по мишљењу селектора Драгана Ђорђевића, за њега није било места на Универзитету. Разлог је наводно да се не уклапа у атмосферу у екипи, што је веома чудно. Играч који је играо уместо њега, Мирко Радевић из Рибнице, далеко је од Владимира и по скочности, али и квалитету игара у сезони за нама. У селекцијама

млађих категорија има такође мало наших. Свуда се заobilaze, мада играју запажене улоге у српској одбојци.

Очигледно је да је разлог што немамо наше тренере у тим селекцијама. Свако вуче своје, па су тако екипе пуне Београђана и Краљевчана, док Крагујевчанима места нема. То само говори о начину на који се формирају будући играчи и селекције, да нијеово бити најбољи, већ треба имати и неког свог - сматра Ковач.

М. М.

против Белгије и Русије. Два најбоља тима ући ће у борбу за медаље.

Полуфинале је на програму у четвртак, а борба за злато планирана је за петак, 24. јул. Домаћин целог одбојкашког турнира је град Тампере.

М. М.

Једна екипа, две Балканијаде

СЕЛЕКТОР јуниорске репрезентације Србије Милан Жарковић одредио је састав од 14 играча за два Балканска шампионата, најпре у јуниорској, а затим и кадетској конкуренцији. Међу њима је и техничар Радничког Алекса Брђовић.

Јуниорски шампионат игра се у Даниловграду, почев је јуће и траје до 19. јула. Учествује осам тимова, а састави група одређени су непосредно пред почетак такмичења. Одмах после тога, исти играчи путују у бугарски град Казанлак, на кадетско првенство нашег полуострва, које траје од 22. до 26. овог месеца.

М. М.

СЕДАМ ДЕЦЕНИЈА АТЛЕТСКОГ КЛУБА "РАДНИЧКИ"

И Европа дрхтала

Имена Милана Спасојевића, Милоша Срејовића и Снежане Данчетовић само су најупечатљивија у низу одличних атлетичара који су стасали у дресу "црвених"

Пише Вук Павловић

граду, и даље је клупски рекордер са достигнутим 4,60 метара.

Жива легенда Радничког, Влада Луковић, који полако крцка шесту деценију боравка у клубу, далеке 1951. приступио је прво као такмичар, да би осам година потом постао тренер. Под његовим вођством, почела је да се ствара генерација атлетичара која ће засенити многе спортске величине са ових простора, али и иностранских.

Прво велико име био је Милан Спасојевић, најпре троскокаш, али и скакач удаљ, који је, осим неколико освојених златних одли-

чија са државних првенстава у ове две дисциплине, наступио и на две Олимпијаде, у Минхену 1972. и Москви 1980. године, када се пласирао на десету позицију. На Медитеранским играма 1971. постао је првак, четири године доцније вицешампион, а у Сплиту, 1979., био трећи. Три учешћа на Универзитетадама, почевши од 1970., донела су му прво 14., па онда осмо и шесто место. Остао је запамћен и као први наш троскокаш који је прескочио тада магичних 16 метара, а државни рекорд довео је до границе од 16,77.

Некако на заласку његове каријере појавио се Милош Срејовић,

чији се троскок у Прагу 1978., на Европском првенству, и данас највеће српско остварење. За сантиметар (16,94) надмашио је тада неприкосновеног совјетског такмичара Виктора Санђевеја. И он је био двоструки првак државе, а још увек је рекордер Србије са прескочених 17,01 три године касније у Сарајеву. Медитеранске игре у Сплиту донеле су му друго место, а са успехом је наступао и на Универзитетадама. 1975. у Риму је био девети, а надметање у Мексико ситију '79 окончao је као пети. Да се радио о великом потенцијалу показало треће место на Европском првенству за јуниоре 1975.

ЖЕЉКО ОБРАДОВИЋ

И АНА СТАНКОВИЋ

Посебно поглавље везано је и за Снежану Данчетовић, чијих осам наслова првака СФРЈ, у периоду од 1977. до 1987. године, делују недостижно. Скакала је у даљ као ретко ко, држала константну форму, а учешће на Олимпијским играма у Лос Анђелесу завршила као 12. Медитеран је освојила 1983. на такмичењу у Мароку.

Скакачке дисципилне биле су и остала знак распознавања Атлетског клуба Раднички. Већ 1995. шампионка државе у троскоку постаје Ана Станковић, а Марија Мартиновић, данас словеначка репрезентативка Шестак, од 1996. до 2001. узима пет титула у троскоку и три у скоку удаљ.

Некако истовремено на залетиштима мушкараца владали су Жељко Обрадовић, троструки државни првак у троскоку ('91, '93 и '94.), те скоку удаљ 1995., када је у троскоку славио други Крагујевчанин, Бранко Крсмановић. Предраг Миловановић је 1998. постао најбољи на овим просторима скочивши удаљ репсектабилних 7,81 метара.

У скоку увис Стеван Филиповић, данас тренер перспективног Јована Вукичевића, на кога се озбиљно рачуна да са досадашњих 2,27 метра наследи легендарног Топића, имаје резултат од 222 сантиметара. Балканским просторима, до серије повреда, у овој дисципилини своје врхунско умеће исказивао је и Бранко Ђуричић, такође учесник највећих такмичења.

Међу тркачима издвајају се три имена. Својевремено, 1968., Милан Томић био је девети на Пр-

венству Европе за јуниоре на 3.000 метара стил, а на истој дистанци сада је код нас суверен Дарко Живановић. Ту је и спринтер Слободан Спасић, сада секретар и тренер у клубу, иначе првак државе на 100 и 200 метара, те учесник Олимпијаде у Сиднеју 2000. Актуелан је и Милош Симовић, који се доказује на 400 метара.

- И ове године клуб је имао представнике на свим најзначајнијим такмичењима, Медитеранским играма, Универзијади, континенталном првенству јуниора и Светском сениорском Биљу Топићу. Тиме је само настављен низ од преко 100 репрезентативаца у свим категоријама које је Раднички створио - конкретан је Спасић.

А да се и на даље рачуна на успехе, поред већ присутних младих снага, спринтера Марка Лукића и Бојане Максимовић, висаша Петра Љушића, скакача Милоша Ореновића, 400-метраша Томислава Тодоровића... клуб је пре два месеца кренуо са окупљањем неких нових клинаца. На тренинзима их је већ 30-так, а рачуна се да се тај број увећа троструком, можда петоструком.

Наравно, све то не би било могуће да Атлетски клуб на стадиону "Чика Дача" не поседује савремену опрему, тркачу стазу и теретану у оквиру свог Дома атлетике. Такође и стручни кадар, састављен од некадашњих асови, попут Владе Луковића, Стевана Филиповића, Власте Стевановића, Жељка Обрадовића, Бранка Крсмановића, Ане Станковић и Слободана Спасића.

ВЛАДА ЛУКОВИЋ

БОКС

Најављени шемајо дојађаја око покретања екипне такмичења после шри године аистиненције, здадоје у цајинот. По ранијем додовору на састанку Такмичарске комисије, одлучено је да се клубовима пошаље анкета и да они до првој јулу одговоре имају ли намере да учествују у оквиру такмичења по регионалним селекцијама, или клупским.

- Пролонгирано је сакупљање одговора, и због одржавања Универзитетских штапа. У контакту са председником Боксерске савеза Србије Велизаром Ђерићем, дошло је до прелиминарног додовора да се организује састанак Управног одбора, на коме ће, између осталих, бити разговора о том шташњу.

Податак о резултату изјашњавања клубова по шташњу такмичења за сада нема, и мислим да ће и бити пролонгирано - речи су илана Управног одбора БСС Милана Косановића.

Састанком Управног одбора Боксерске савеза Шумадије закључен је шестомесечни период рада ове савеза. Усвојени су извештаји и комисијама, као и финансијски извештаји. Управни одбор остварео је без једног члана, бивши председник Војислав Јанићевић, који је поднео оставку због здравствених проблема.

Разговарало се и о јесенњем календару Шумадијске лиге, па је тако предложено да домашин меча шестог кола, у организацији БК Прва шефовска из Трстеника, буде оближњи Опарић. Поред тоа, доћи до прелога да се 28. аустаса у Врњачкој Бањи, као увертира Светском првенству, одржи меч "Извозници пройтив изазваних", у коме ће се састати канџијади за изабрани тим, који ће селектору пружити прилику да утврди коначан састав првог тима за Милану.

МОТОЦИКЛИЗАМ

У недељу ће на стази у Берановцу бити возена група џрока овогодишње шампионата у брзинском мотоциклизму, под називом "Национални Крагујевца".

Организатор најављује да Крагујевце је овашњи АМКК "Дивљи", а покровитељ Скупштина традиција Крагујевца.

ФУДБАЛ

Са једним даном закашњења, због кишне и техничких проблема, у недељу су стартовале првогодишње ФК Шумадија 03. Прво окупљање десило се у суботу, а на прозивцији је било вадесетак фудбалера, исти састав из првогодишњег првенства. Овога пута премијерни састанак, барем по масовности, био је усјешији, јер су се уочи прошле сезоне пренеру Милану Самарџићу јавила само осморица играча.

Иако прелазни рок увељико праје, новина у састанку нема. Првенство креће за мање од месец дана, времена има мало, али овај клуб се већ привикао да лако преће "порођајне муке".

Пријатељски сусрет фудбалских клубова Бадњевца и Мике Мурића, одигран на бадњевачком стадиону, завршен је убедљивом победом најбољег крајујевачког састава у конкуренцији ветерана.

Резултат је било 0:4, а у лицу стартала Куновић се уписао два пута, док су по један гол постили Петровић и Пантелић.

ПЛИВАЊЕ

Друго коло Летње лиге цензарске Србије у плivanju, одржано је јујуна на Грађанским базенима.

Такмичење се сировело у обе конкуренције, мушки и женски, од најмлађих узрасла до омладинаца и сениора. Домаћин је био крајујевачки пливачки клуб "Фока".

ФУТСАЛ

ДРИМ ТИМ ЕКОНОМЦА

КАО што је недавно најавио председник Економца Верољуб Дугалић, вицешампион Србије већ је кренуо у формирање српског "дрим тима". Да ће се у дворани "Језеро" и наредне године играти више него квалитетан фудсал, доволно говори чињеница што ће дрес нашег састава обући тридесетогодишњи Предраг Рајић, прошле године члан Лимана, као и три године млађи Слободан Рајчевић, најбољи играч САС-а. Дакле, уз капитена Видана Бојовића, Владана Цветановића и Младена Коцића, који су дрес

јим знањем и искуством додатно појача Крагујевчане.

Рајић се недавно опростио од дреса репрезентације Србије, али Економац је појачан са још двојицом чланова нашег националног тима. То су 28-годишњи Милан Ракић, прошле године члан Лимана, као и три године млађи Слободан Рајчевић, најбољи играч САС-а. Дакле, уз капитена Видана Бојовића, Владана Цветановића и Младена Коцића, који су дрес

СТРЕЉАШТВО

Стева пред европским искушењем

СТЕВАН Плетикосић, први крагујевачки стрелац, после два малерозна четврта места на Медитеранским играма у Пескари, већ је прешао у Хрватску. Добра форма у Италији, и поред тога што му је победничко постолje измакло за длаку, охрабрују пред наступ на Првенству Европе, које се одржава у Осијеку од 12. до 26. јуна.

Плетикосић у Осијеку увртико вежба и гађа под будним оком његовог тренера Саше Пауковића.

М. Ма.

РВАЊЕ

Петорица мускетара

РВАЧКИ клуб Крагујевац, најмлађи у Србији, имаће на детском првенству Европе, које се од 21. до 26. јула одржава у Зрењанину, чак пето-

рицу представника, највише од свих српских клубова.

На такмичењу ће се појавити Марко Перешић, Далибор Дончић, Немања Станојев, Марко Авдић и Стефан Цветковић.

Прва тројица су петнаестогодишњаци, друга двојица годину да-

на старији, а осим Цветковића, свима је прво огледање у међународној конкуренцији са ривалима који су углавном излазни годиште, дакле имају 17 година.

Са њима ће отпуштавати тренери Срђан Ђоковић и Ненад Живојиновић.

М. М.

КОШАРКА

За сада једна ласта

ЖЕНСКИ кошаркашки клуб Раднички, у првом овогодишњем прелазном року, потписао је за сада само један нови уговор. Клубу је приступила Александра Рачић, чланица ЖКК Краљево, који је у прошлој сезони изгубио прволигашки статус. Игра углавном на позицији три, мада има предиспозиција за друге улоге у тиму.

Екипу је напустила Љубица Чаркић, а одговор о свом даљем ан-

таживању у Радничком као играчице, још увек није дала Верица Стојиљковић. У случају негативног, мораће да се нађе један квалитетан плејмејкер, а трага се за одговарајућим аквизицијама на центарским позицијама. До почетка сезоне клубовима су на располагању још један редовни и један ванредни прелазни рок, па ће веома тек тада екипа добити коначан изглед.

Понедељак, 20. јул, означен је као датум почетка припрема за наредну сезону. Прве тренинге девојке ће обавити у хали у Великом парку, а у августу следи пут на Кошарник.

М. М.

МАРКО ПАВЛОВИЋ "У ЛЕТУ"

СКОКОВИ У ВОДУ

Припрема пред Куп

ТАКМИЧАРИ Клуба екстремних спорова Крагујевац, протекли викенд искористили су за учешће на међународним турнирима у скоковима у воду у Црној Гори и БиХ. Највише успеха имао је Марко Павловић, освојивши четврта место у Подгорици и Вишеграду, док су он и Младен Цветковић, у скоковима са моста на Мојковцу, ушли у десет најбољих.

Турнеја је била прилика за припрему пред најважније наступе ове године, такмичење за Куп Србије. Прво коло одржаће се у суботу у Ужици, друго 1. августа у Пријепољу, а завршића, уз проглашење овогодишњих победника, сутрадан у Крагујевцу.

М. М.

ШАХ

Бојан на Дивчибарама

САКУПИВШИ седам и по поена из девет партија, колико и победник, Бојан Јовановић заузео је друго место на Омладинском првенству централне Србије, што му је омогућило наступ на државном шампионату. Он ће се одржати од 27. јула до 4. августа на Дивчибарама.

На истом такмичењу, други представник Радничког, Никола Радовановић, имао је 50-процентни скор, четири и по поена, и пласирао се на десету позицију.

В. У. К.

репрезентације заслужили играјући у нашем тиму, у Крагујевцу ће од сада играти репрезентација Србије у малом.

Када се њима придођају још двојица врло квалитетних голмана, легендарни Предраг Пеца Брзаковић, који ће бити тренер и играч, као и Миодраг Аксентијевић, дојучерашњи играч Коске, нема сумње да су у Економцу направили одличан посао. Такође, тим је појачао и седамнаестогодишњи Владан Ковачевић, који је стигао из ужичке Слободе.

Подсетимо, пре почетка прелазног рока, Економац се на даљим услугама захвалио голману Ивану Стојановићу, као и Ненаду Виторовићу, Зорану Левеском и Николи Ринђу.

М. Ма.

БИЦИКЛИЗАМ

Малерозни Ђурђић

БОЈАН Ђурђић, најбољи српски маунтин бајкер, није имао среће на Првенству Европе у Холандији. Њему је већ у другом кругу, после незгодног пада, искривљен новас мењача, па је у преосталих пет кругова возио са дефектним бициклом. Зато је трку завршио на 72. позицији од 140 такмичара, што и није тако лош резултат, с обзиром на речене проблеме.

Према проценама стручњака, квалитет Ђурђевића вожње у нормалним условима био би дољан за пласман у првих четрдесет, чиме би се постигао велики успех за српски планински бицикланизам.

М. Ма.

IN MEMORIAM

Зоран Врба Марковић

(1941-2009.)

Зоран Врба Марковић кошарком је почeo да се бави 1956. године у Крагујевачкој Шумадији, да би у периоду од 1958. до 1963. године прешао у Заставу. Ипак, врхунац играчке каријере доживео је одласком у Црвену звезду, у којој је провео четири године, после чега се вратио у Заставу као тренер и играч.

Током играња забележио је пет наступа за државну селекцију на Медитеранским играма, а био је познат као најбољи крагујевачки кошаркер, који је 1964. године, у мечу са Славонским бродом за улазак Заставе у Прву савезну лигу постигао за то време рекордан 53 поена.

Играчки је био активан до 1969., а годину дана раније почeo је да се бави сунђеријем. Као делилац правде судио је елитни ранг у СФРЈ, те финала плеј офа. По престанку активне арбитраже, постао је делегат, а смрт га је затекла на месту Такмичарске комисије Кошаркашког савеза Србије.

Комеморација поводом Марковићеве смрти одржана је у просторијама Спортског друштва "Раднички", а сахрањен је на Градском гробљу у Крагујевцу.

Стражилово следећи изазов

КРАГУЈЕВАЧКИ маунтин бајкери спремају се за следећи викенд, када ће се у Сремским Карловцима, на излетишту Стражилово, одржати првенство Србије. Бициклисти Радничког већ су оверили прво место у Лиги Србије, а на државном првенству очекују нову борбу медаља у три категорије: детској, јуниорској и елити.

Крагујевчани путују у комплетном саставу, а највећи адује свакако Бојан Ђурђић, који брани титулу првака.

М. Ма.

АТЛЕТИКА

Недеља за заборав

СЕМ донекле Дарка Живановића, који је на трци на 10.000 метара истрачао лични рекорд (30:17, 42), и стигао као 17. на циљ, члан

ОГЛАСИ И ЧИТУЉЕ

Огласи и читуље за

крагујевачке

примају се сваког радног дана
од 8 до 15 сати у канцеларији
број 15, зграда Радио
Крагујевца, од улаза десно,
друга врата

СТАНОВИ

Центар 24 м ² , II спрат, гас	28.000
Бубањ 27,8 м ² , V сп	26.500
Ердоглија 40 м ² , III сп, гас	48.000
Ердоглија 48,63 м ² , вп, цг	51.000
Бубањ 33 м ² , I спрат, гас,	37.000
Багремар 47 м ² , III, та	29.000
Центар 105 м ² , IV, гас	120.000
Ердоглија, 35 м ² , III спрат, ц.г.	37.000
Мала вага, 30 м ² , I спрат, гас, нов	30.000
Мала вага, 30 м ² , II спрат, гас, нов	30.000
Ц. Радионица 26 м ² , II, цг.	28.500
Ердоглија 54 м ² , приз, цг	55.000
Мала вага, 48 м ² , приз, гас, нов	48.000
Аеродром 44 м ² , IV, цг	38.000
Ердоглија 83 м ² , II сп, цг	68.000
Аеродром, 54 м ² , III спрат, та	48.800
Велики парк, 56 м ² , II сп, цг., нов,	67.000
Ердоглија, 60 м ² , IV спрат, ц.г.	45.000
Центар 52 м ² , XIV сп, цг.	замена
Центар 35,2+20 м ² , V сп, цг.	40.500
Центар, 51 м ² , I сп, та	53.000
Центар 48 м ² , V, сп, цг	44.000
Аеродром, 76 м ² , приз, цг.	67.500

КУЋЕ

Центар 100 м ² , 5 ари	95.000
Шумарице, 75 м ² + 5 ари	30.000
Аеродром 180 м ² , 4,5 ари, гас	130.000
Центар 52 м ² , 1,62 ара	60.000
Мала вага 80 м ² + 1,5 ари	32.000
Илићево 240 м ² , 4, 25 ари	20.000
Станово, 90 м ² + 5 ари	33.000
Шумарице, 260 м ² + 3,5 ари	35.000
Станово 110 м ² , 4 ара	31.000
Бресница, 52 м ² + 2,1 ари	45.000
Центар, 100 м ² + 2 ара	52.000
Станово, 170 м ² + 4 ара	60.000
Пивара 100 м ² 0,5 а	41.000
Станово, 220 м ² + 4 ара	72.000
Шумарице, 125 м ² + 14 ари, нова	74.000
Ердоглија, 120 м ² , ц.г. + 3 ара	89.000
Станово 84 м ² , 9,8 ари	33.000
Пивара, 175 м ² + 2 ара, гас	115.000
Илићево 126 м ² , 3, 85 ари	21.000
Грошница 50 м ² + 42 м ² , 5,5 ари	40.000

АГЕНЦИЈА ЗА ПРОМЕТ НЕКРЕТНИНА "МИЛИЋЕВИЋ"

ул. др Зорана Ђинђића бр.21, 34000 Крагујевац

Тел: 034 301 680 тел-факс: 034 333 854

milicevic8@yahoo.com

ПЛАЦЕВИ

Центар 2,96 ари
Шумарице – 5 ари
Ђава – 20 ари
М. Вага – 6,7 ари
Петровац – 7 ари

52 м² + 1,63 ара
дозвољена
градња

ЛОКАЛИ

Код мале пијаце – 21 м²
Центар, ц.г. – 68 м²
Аеродром, – 37 м², II сп 23. око (комплетно
срећен)

Ердоглија, ц.г. – 42 м²
Центар, ц.г. – 17 м²
Станово – 38 м²

ПОНУДА НЕДЕЉЕ

Мала вага – НОВОГРАДЊА
Станови од 25 м², 30 м², 35 м²
По ценама од 1000 евра/ м²
са ПДВ-ом!!!

ЦЕНЕ СУ ИЗРАЖЕНЕ У ЕВРИМА

Мали огласи

Продаја

ПРОДАЈЕМ срећену гарсоњеру, 21 квм, код Звезде. ТА грејање. Тел. 064-8 934 208.

ПРОДАЈЕМ кућу, 200 квм, локал 100 квм, 30 ари плаца са пратећим објектима, село Јовановац. Цена по договору. Тел. 064-2 565 597.

ПРОДАЈЕМ два лежаја, трпезаријски сто и четири столице. Тел. 340-699.

ПРОДАЈЕМ пеко 307, металик плави 2003 годиште у изузетном стању. Тел. 063-1040066.

ПРОДАЈЕМ стан код Генералских вила, новоградња. Телефон 034/324-135.

ПРОДАЈЕМ стан у Београду, Ресавска бр. 4 – центар, 40 квм. Тел. 034-319-015, од 12 до 18 сати.

ПРОДАЈЕМ стан од 60 квм код школе „Светозар Марковић“. Тел. 365-696.

Издавање

ИЗДАЈЕМ једнособан намештен стан са веш машином – БУБАЊ. Тел. 341-619.

Услуге

МАТЕМАТИКА, механика, физика – сви узрасти.
Поправни (август).

Студенти (септембар). Телефон 034 360 202 и 063 77 11 002, Арсић.

ФИЗИКА И МАТЕМАТИКА – дајем часове за поправни у августу, професор, тел. 31 91 41 и 064 21 72 151.

БЕЧИЋИ - 1.300 метара до мора, од и до аутобуске станице, идеално за малу фамилију.

Једна недеља 200 евра.
Бора + 382 67 84 51 21.

Потражња

ПОТРЕБНА гарсоњера за студенчињу у центру или на Бубњу са грејањем. Тел. 063-8-273-627.

СЕЋАЊЕ

Дана 20. јула 2009. навршава се две године од како није са нама наша

Надежда Луковац

1931 – 2007.

Породица Луковац

Куму и пријатељу

Банету

Увек ћемо те се радо сећати.

Љиља и Бранко

Прошло је тужних четрдесет дана од смрти мого драгог и вољеног супруга

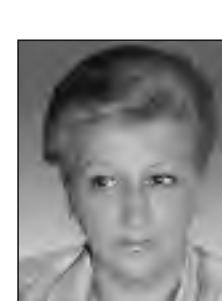
Миодрага Драгана Линенбергера

1931 – 2009.

Четрдесетодневни помен даваћемо у четвртак, 16. јула 2009. године у 8,30 сати у цркви Светог Димитрија у Сушици, а у 10,30 положићемо цвеће на његову хумку на Варошком гробљу.

Ожалошћена супруга Радмила

Дана 18. јула 2009. године у 10.30 сати, на Варошком гробљу, даваћемо годишњи помен нашој драгој мами, баки и ташти

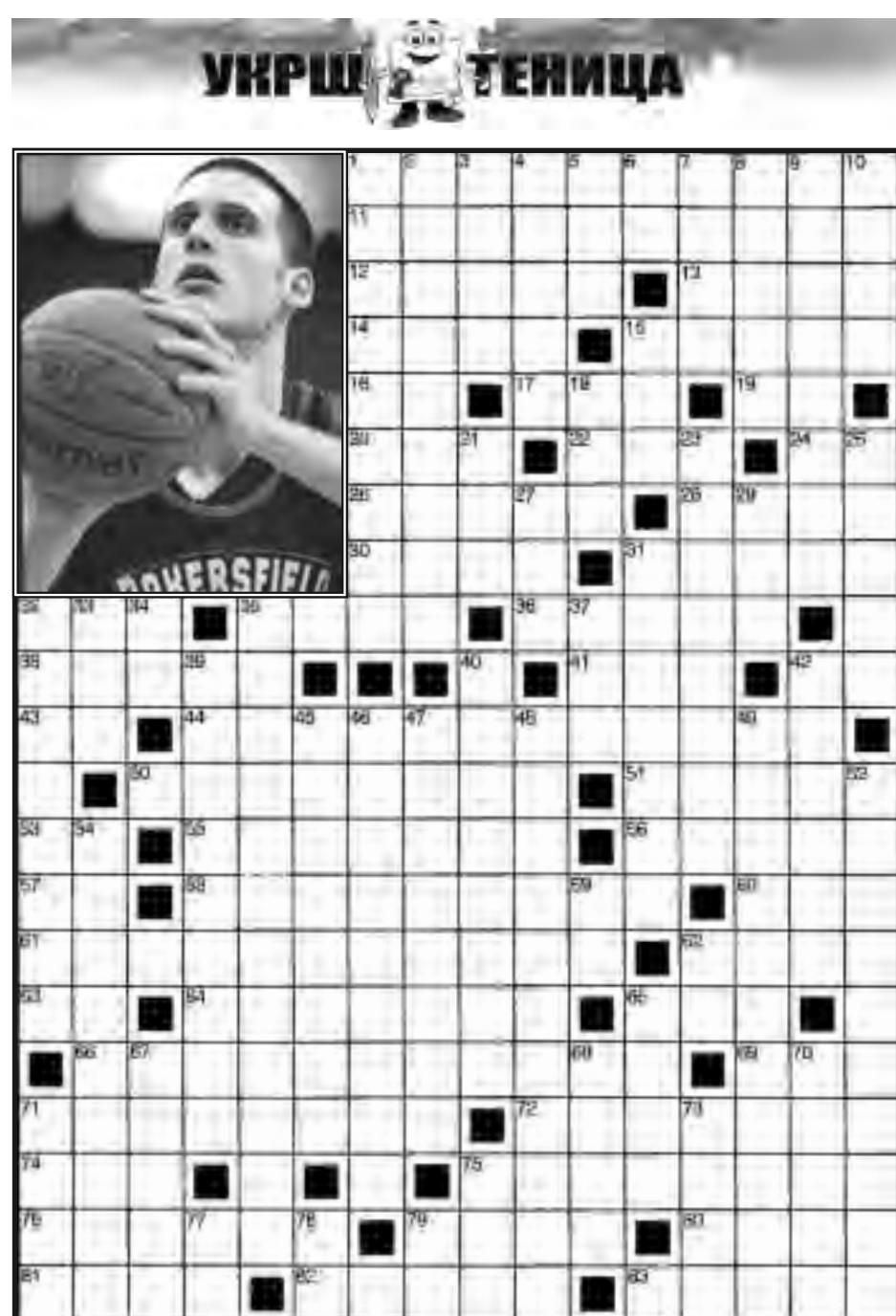

Светлани Аранђеловић

Позивамо рођаке и пријатеље да присуствују овом тужном помену.
Са неизмерном љубављу и дубоким поштовањем
чувамо успомену на тебе.

Твоји: Тања, Бојан, Саша и Зоран

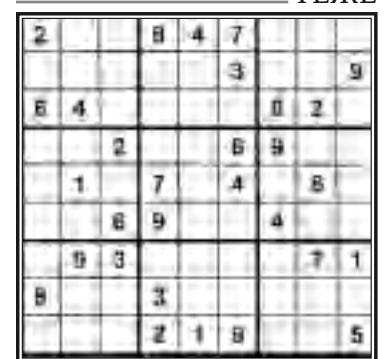

ВОДОРАВНО: 1. Наука о словенским језицима, 11. Ту-
мач, објашњавалац, 12. Сазвучје тонова, 13. Географска
карта, 14. Степен, чин (фр.), 15. Кратка и уска улица
(тур.), 16. Име глумца Паћина, 17. Медикамент, 19. Ау-
тономна област (скр.), 20. Камција, корбач, 22. Шала, до-
сетка, 24. Нижја тарифа (скр.), 26. Наука о моралу, 28.
Име режисера Кустурице, 30. Град у Немачкој (стакло!),
31. Наклон са малим поклецањем као знак поштовања,
32. Артур краће, 35. Највеће грчко острво у источном
Средоземљу, 36. Раса, пасмина, 38. Главни град Египта,
41. Драж, привлачност, 42. У правцу, према, 43. Велема-
стор (скр.), 44. Инфекција глистама (мед.), 50. Прибал-
тичка држава, 51. Атмосферски талог сличан ињу, 53.
Државно предузеће (скр.), 55. Унутрашњи пречник цеви
ватреног оружја, 56. Поклопац, 57. Уредник (скр.), 58. Из-
рећи опомену, 60. Италијански фудбалер, Масимо, 61.
Задруга (лат.), 62. Град у Јужној Кореји, 63. Ауто-ознака
за Трстеник, 64. Наш сликар, Стојан, 65. Нота солизације,
66. Новчић од пет динара, 69. Грчко слово, 71. Нар-
одно мушки име, 72. Место код Бана Луке, 74. Претеча
евра, 75. Врста тестенине, 76. Срезати, 79. Бивши америч-
ки дипломата, Сајрус, 80. Старогрчки писац говори за
друге, 81. Сеоско подручје, 82. Италијански оперски ком-
позитор, Ђузепе, 83. Јадранско полуострво.

ЛАКО

ТЕЖЕ

НАЈТЕЖЕ

Решење из прошлог броја (9): спруд, сарук, номо, тра-
чак, риноцерос, род, раб, тањирача, улов, немац, тадић, каменолом,
посета, миланит, прст, ин, харем, монастир, к, от, семенарка, уја, мик, неравнотежа, осака, мулати, азб, нерв,
металика, ал, и, сатирикон, рива, моткаш, какаду, аг, уа, о, у-
бица, с, смешак, ј, еклога, оди, критика, ои, квин, марк, пла-
риба, тења, анода, аце, скита.

ТВ програм од 16.07 до 22.07.

ТЕЛЕВИЗИЈА КРАГУЈЕВАЦ

1. јул

06.45 Најава програма, Хит дана,
09.00 Вести, 09.05 Пrijатељице и
супарнице р, 10.00 Куманица р,
10.30 Путујуба првач р, 11.00 Под сунцем
Сен Тропеа р, 11.55 Хит дана, 12.00 Вести,
12.30 Куманица, 12.35 Стапенски звено р,
13.00 Пrijатељице и супарнице
14.00 Десничаре р, 15.00 Цртани филм
15.30 Цртани филм р, 15.30 Криминал у
Русији р, 16.00 Вести, 16.05 Неми сведок и
17.00 Мозаик, 18.00 Укази прваче,
18.30 Мобил Е, 18.45 Хит дана,
19.00 Хроника 1, 19.30 Цртани филм
20.00 Иза камере, 20.30 Супер телевизија
21.00 Неми сведок, 22.00 Хроника 2,
22.30 Под сунцем Сен Тропеа,
23.30 Криминал у Русији, 00.00 Вести,
00.05 Хит дана, наставак програма.

12. јул

06.45 Најава програма, Хит дана,
09.00 Вести, 09.05 Пrijатељице и
супарнице р, 10.00 Куманица р,
10.30 Путујуба првач р, 11.00 Под сунцем
Сен Тропеа р, 11.55 Хит дана, 12.00 Вести,
12.30 Куманица, 12.35 Култура р,
13.00 Стапенски звено и супарнице,
14.00 Иза камере р, 15.00 Супер телевизија
15.30 Цртани филм р, 15.30 Криминал у
Русији р, 16.00 Вести, 16.05 Неми сведок и
17.00 Мозаик, 18.00 Укази прваче,
18.30 Мобил Е, 18.45 Хит дана,
19.00 Хроника 1, 19.30 Цртани филм
20.00 Иза камере, 20.30 Супер телевизија
21.00 Неми сведок, 22.00 Хроника 2,
22.30 Под сунцем Сен Тропеа,
23.30 Криминал у Русији, 00.00 Вести,
00.05 Хит дана, наставак програма.

13. јул

06.45 Најава програма, Хит дана,
09.00 Вести, 09.05 Цртани филм
09.30 Радовански сматрајо р,
10.00 Чувајемо с, 11.00 Неми сведок и
11.30 Кинолента, 12.00 Вести,
12.30 Шумадијски првач р, 13.00 Куманица
у цвећу р, 14.00 Бели Хилд р,
14.00 Емисија програма, 15.00 Куманица
у цвећу, 16.00 Вести, 16.05 Филм
16.30 Расправа р, 18.30 Интервју р,
19.00 Хроника 1, 19.30 Цртани филм
20.00 Песах прваче, 20.30 Бело вино,
21.00 Концерт РТВ, 22.00 Хроника 2,
22.30 Судлом увачи са љубимом,
23.00 Филм, 00.00 Вести,
00.30 Хит дана, наставак програма.

9. јул

06.45 Најава програма, Хит дана,
09.00 Вести, 09.05 Цртани филм
09.30 Чувајемо с, 10.00 Куманица р,
11.00 Радовански сматрајо, 11.30 Весте,
12.00 Шумадијски првач р,
13.00 Ајда дневник, 13.30 Десничареју
14.00 Путујуба првач, 15.00 Занимљиве
историје 16.00 Вести, 16.05 Вина,
18.00 Чувајемо с, 19.00 Хроника 1,
19.30 Цртани филм, 20.00 Стапенски
звено, 20.30 Чувајемо с
21.00 Концерт РТВ, 21.45 Бот дома,
22.00 Хроника 2, 23.30 Чувајемо с,
23.00 Филм, 00.00 Вести,
00.30 Хит дана, наставак програма.

7. јул

06.45 Најава програма, Хит дана,
09.00 Вести, 09.05 Пrijатељице и
супарнице р, 10.00 Куманица р,
10.30 Клонен трофеј р, 11.00 Под сунцем
Сен Тропеа р, 11.55 Хит дана, 12.00 Вести,
12.30 Куманица, 12.35 Стапенски звено р,
13.00 Пrijатељице и супарнице
14.00 Десничаре р, 15.00 Цртани филм
15.30 Криминал у Русији р, 16.00 Вести,
16.05 Неми сведок, 17.00 Мозаик,
18.00 Плабен термини-Бигфон
18.30 Мобил Е, 18.45 Хит дана,
19.00 Хроника 1, 19.30 Цртани филм
20.00 Занимљива историја
21.00 Неми сведок, 22.00 Хроника 2,
22.30 Под сунцем Сен Тропеа,
23.30 Криминал у Русији, 00.00 Вести,
00.05 Хит дана, наставак програма.

20. јул

06.45 Најава програма, Хит дана,
09.00 Вести, 09.05 Пrijатељице и
супарнице р, 10.00 Куманица р,
10.30 Клонен трофеј р, 11.00 Под сунцем
Сен Тропеа р, 11.55 Хит дана, 12.00 Вести,
12.30 Куманица, 12.35 Култура р,
13.00 Стапенски звено и супарнице,
14.00 Иза камере р, 15.00 Супер телевизија
15.30 Цртани филм р, 15.30 Криминал у
Русији р, 16.00 Вести, 16.05 Неми сведок и
17.00 Мозаик, 18.00 Укази прваче,
18.30 Мобил Е, 18.45 Хит дана,
19.00 Хроника 1, 19.30 Цртани филм
20.00 Иза камере, 20.30 Супер телевизија
21.00 Неми сведок, 22.00 Хроника 2,
22.30 Под сунцем Сен Тропеа,
23.30 Криминал у Русији, 00.00 Вести,
00.05 Хит дана, наставак програма.

17. јул

06.45 Најава програма, Хит дана,
09.00 Вести, 09.05 Пrijатељице и
супарнице р, 10.00 Куманица р,
10.30 Клонен трофеј р, 11.00 Под сунцем
Сен Тропеа р, 11.55 Хит дана, 12.00 Вести,
12.30 Куманица, 12.35 Култура р,
13.00 Стапенски звено и супарнице,
14.00 Иза камере р, 15.00 Супер телевизија
15.30 Цртани филм р, 15.30 Криминал у
Русији р, 16.00 Вести, 16.05 Неми сведок и
17.00 Мозаик, 18.00 Укази прваче,
18.30 Мобил Е, 18.45 Хит дана,
19.00 Хроника 1, 19.30 Цртани филм
20.00 Иза камере, 20.30 Супер телевизија
21.00 Неми сведок, 22.00 Хроника 2,
22.30 Под сунцем Сен Тропеа,
23.30 Криминал у Русији, 00.00 Вести,
00.05 Хит дана, наставак програма.

23. јул

06.45 Најава програма, Хит дана,
09.00 Вести, 09.05 Цртани филм
09.30 Чувајемо с, 10.00 Куманица р,
11.00 Радовански сматрајо, 11.30 Весте,
12.00 Шумадијски првач р,
13.00 Ајда дневник, 13.30 Десничареју
14.00 Путујуба првач, 15.00 Занимљиве
историје 16.00 Вести, 16.05 Вина,
18.00 Чувајемо с, 19.00 Хроника 1,
19.30 Цртани филм, 20.00 Стапенски
звено, 20.30 Чувајемо с
21.00 Концерт РТВ, 21.45 Бот дома,
22.00 Хроника 2, 23.30 Чувајемо с,
23.00 Филм, 00.00 Вести,
00.30 Хит дана, наставак програма.

НАМА СЕ НАЈВИШЕ ВЕРУЈЕ

Луѓосаобраћај
БИОМЕДИА

Путовање са пријатељем

ТЕЛЕФОНИ
Генерални Директор: 034 32 30 41
Директор саобраћаја: 034 32 30 39, Диспачер: 034 33 89 01
Туристичка Агенција: 034 33 30 65
Маркетинг: 034 36 00 85

ЛС луѓосаобраћај

Вода је драгоценна

**Трошите је
рационално**

BK
1904
Крагујевачки

Postoje jednostavna rešenja!

Credy banka AD Kragujevac ima razvijenu poslovnu mrežu u Srbiji, koji se stalno proširuje. U bilo kojoj od naših poslovnica u Srbiji dostupne su Vam sve naše usluge i proizvodi - štednja, platni promet, krediti, platne kartice, poslovanje sa hartačama ed vrednosti.....

Credy
mreža

KRAGUJEVAC

Kanjiža	Gornji Milanovac
Novi Sad	Čačak
Beograd	Lapovo
Smederevo	Batočina
Sopot	Knić
Šabac	Zaječar
Borča	Rekovac
Smederevska Palanka	Bajina Bašta
Mladenovac	Užice
Velika Plana	Kraljevo
Kladovo	Kruševac
Negotin	Vrnjačka Banja
Valjevo	Zlatibor
Aranđelovac	Trstenik
Ljig	Niš
Svilajnac	Vranje
Bor	Bela Palanka
Lazarevac	Pirot
Topola	Aleksandrovac
Rača	Dimitrovgrad

 CREDY BANKA
www.credybanka.com

PRIZMA

www.prizma.co.rs • e-mail: prizma@prizma.co.rs

ПЕНЗИОНЕРИ ЈЕДИНСТВЕНА ПРИЛИКА!

Вашим потписом одмах
до апаратата

без учешћа и камате

Посетите наша продајна места
(са последњим пензионим чеком):

Крагујевац • (034) 330 200 • Кумановска 8

Београд • (011) 32 86 555 • угао Бранковог моста,
Поп Лукина 12

Нови Сад • (021) 66 10 718 • Шафарикова 9

Суботица • (024) 552 926 • Рудић 3

Ниш • (018) 255 770 • Светозара Марковића 1

0800 200 000   **Бесплатан
позив**

или попуните купон и са **последњим
пензионим чеком** (извештајем о приспећу
пензије) пошаљите на адресу:

ПРИЗМА, Кумановска 8, 34000 Крагујевац

ПОДАЦИ О КОРИСНИКУ ПЕНЗИЈЕ

име и презиме: _____
Број ЛК МУП

Адреса: _____

Место: _____

Телефон: _____

+300 динара
популарна
(по прву вредност)
укупно у кредит

Модел апарате који купујете

Сајверни потпис

Након пријема купона доставићемо

Вам POST EXPRESS -ОМ
робу и уговор на потпис

Упозорење цењеним купцима: наше производе
можете купити искључиво на начин наведен у
нашем рекламним порукама и у боље снабдевеним
аптекама, **НИКАКО** од наводних (лажних)
овлашћених Призминих дистрибутора на терену.

Дигитални апарати за мерење крвног притиска

omron M1 Plus

(на надлактицу) полуавтоматски

4800 дина
цена за потрошњу

omron M3i

(на надлактицу) аутоматски

6600 дина
цена за потрошњу

omron M6 Comfort

(на надлактицу) аутоматски

6600 дина
цена за потрошњу

omron R3i Plus

(на чланку руке) аутоматски

6600 дина
цена за потрошњу

omron R6

(на чланку руке) аутоматски

9000 дина
цена за потрошњу

omron R7

(на чланку руке) аутоматски

12000 дина
цена за потрошњу

omron BF400

дигитална вага

6300 дина
цена за потрошњу

omron BF500

дигитална вага

12000 дина
цена за потрошњу

omron FlexTemp

автоматски термометар

800 дина
цена за потрошњу

omron i-Temp Mini

автоматски термометар

1000 дина
цена за потрошњу

omron i-Temp

автоматски термометар

1500 дина
цена за потрошњу

omron GentleTemp

автоматски термометар

3600 дина
цена за потрошњу

Micro Sonic

ултразвучни инхалатор

7200 дина
цена за потрошњу

НОВО

- веома компактан, тих, лаган и малих димензија
- једноставан за употребу и одржавање
- ради на мрежном напону 110-240V и на адаптер цигарет-улађача за ауто
- величина честице 1-5μm

omron C28

компресорски инхалатор

7200 дина
цена за потрошњу

НОВО

- пак, компактан, нискошуман
- идеalan за третман болести горњег и доњег респираторног тракта
- једноставан за рукање, лако се одржава и стерилише

ПОСЕБНА ПОНУДА!

Ваш нови апарат за одређивање концентрације шећера у крви

Трака сама усисава потребну количину крви

- биосензорска технологија
- малих димензија, лак за употребу
- у комплету са 10 трака, 10 ланџета и аутоланџетом

Донесите или доставите
Ваш неупотребљив апарат
за одређивање

концентрације шећера

у крви **(било ког**

производиоџача)

и ми ћемо га заменити за нов апарат

GlucoSure Plus!

(уз куповину тест трака)

Able Spacer

комори за веосолину
 гаранцију

1500 дина
цена за потрошњу

НОВО

Air Zone

индикатор инхибиционог
протока ваздуха

1500 дина
цена за потрошњу

НОВО

- помаже праћење астме мерењем максималног протока ваздуха
- малих димензија, веома лак за употребу и одржавање
- систем са 3 колорне зоне и не-клизајућим зонским маркерима
- у комплету са личним картоном евиденције резултата мерења
- испуњава НАЕП стандарде

Пре употребе прочитајте упутство и консултујте лекара! • Сервис обезбеђен • Гарантни рок од 3 до 5 година!